

[®]**Tulikivi**



Vuosikertomus

2015



Sisällys

Vuosi 2015 lyhyesti	4
Strategiset linjaukset	7
Tuoteryhmät	9
Toimitusjohtajan katsaus	12
Tulosparannusohjelma	15
Kivivarat ja varannot	19
Yhteiskuntavastuu	20
Vuoden 2016 kohokohtia	24
Hallinto	28
Johtoryhmä	30
Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2015	32
Palkka- ja palkkioselvitys	36
Tietoja osakkeenomistajille	38
Vuosikooste	39
Tulikivi Oyj:n toimintakertomus ja tilinpäätös vuodelta 2015	40
Hallituksen toimintakertomus	41
Konsernitilinpäätös, IFRS	44
Taloudellista kehitystä kuvaavat sekä osakekohtaiset tunnusluvut	84
Tunnuslukujen laskentaperusteet	86
Emoyhtiön tilinpäätös, FAS	87
Tulikivi Oyj:n osakkeenomistajat ja johdon omistus	100
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	101
Tilintarkastuskertomus	101
Yhteystiedot	102



8

Tulisijat



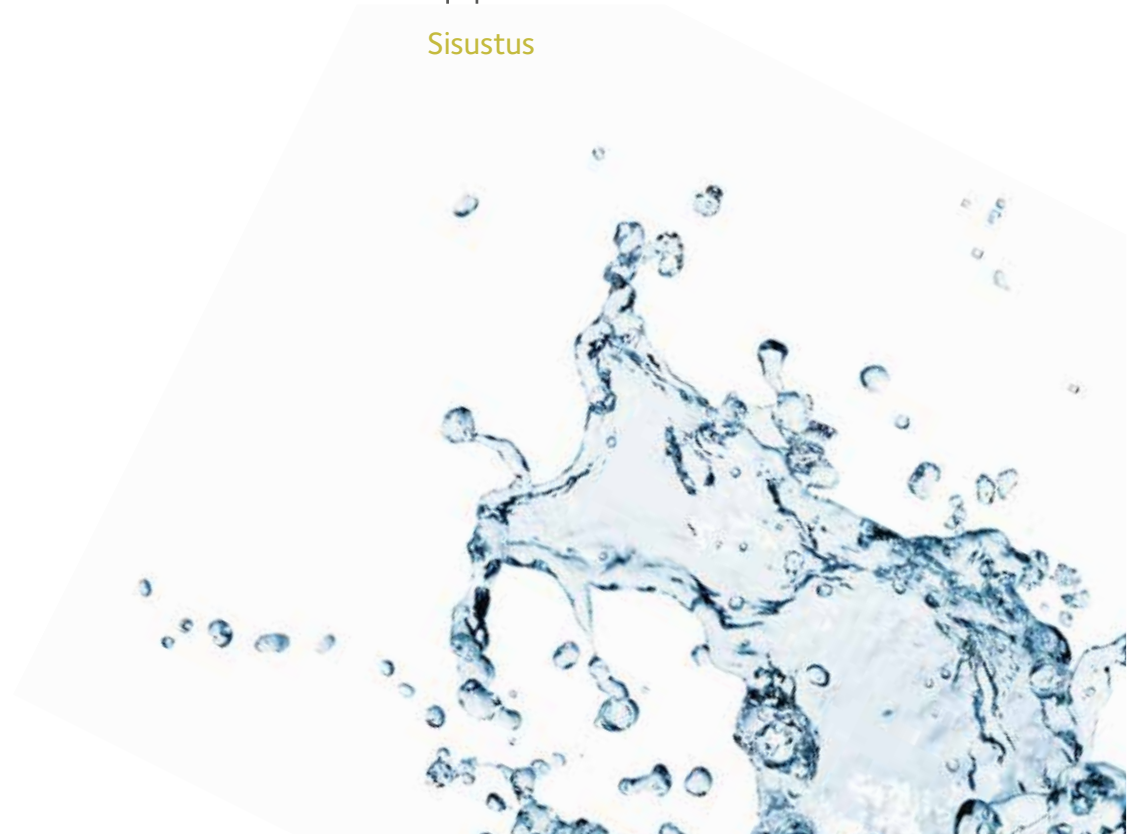
10

Sauna



11

Sisustus



Vuosi 2015 lyhyesti

Pörssinoteerattu perheyritys Tulikivi Oyj on maailman suurin lämpöä varaavien tulisijojen valmistaja. Tulikivellä on kolme tuoteryhmää: Tulisijat, Sauna ja Sisustus.

Tulikivi ja sen asiakkaat arvostavat hyvinvointia, sisustamista ja bioenergian hyötyjä. Tulikiven liikevaihto on 32,0 Me (39,3 Me v. 2014), josta viennin osuus on noin puolet. Tulikivellä työskentelee noin 250 ihmistä.

Tulikivi, Tulikivi GmbH. Konserniyritys on lisäksi The New Alberene Stone Company, Inc., jolla ei ole enää liiketoimintaa.

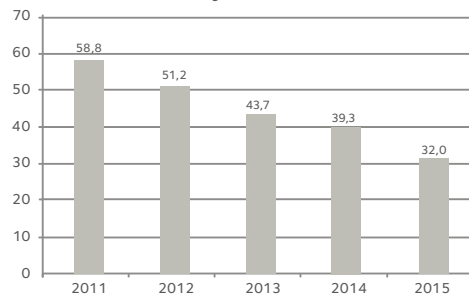
Tulikivi-konserniin kuuluvat emoyhtiö Tulikivi Oyj, AWL-Marmori Oy, Tulikivi U.S., Inc, OOO

Tunnuslukujen laskentaperusteet s. 86

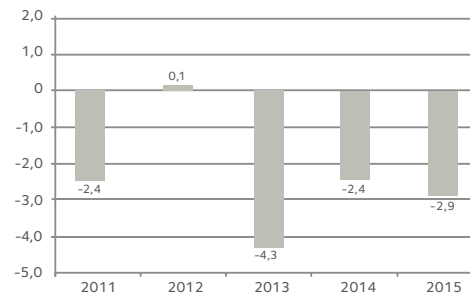
	2015	2014	Muutos, %
Liikevaihto, M€	32,0	39,3	-18,7
Liiketulos, M€	-2,9	-2,4	-20,2
Tulos ennen veroja, M€	-3,9	-3,3	-18,5
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-7,7	-5,4	
Omavaraisuusaste, %	36,9	39,0	
Osakekohtainen tulos, €	-0,06	-0,04	
Osakekohtainen oma pääoma, €	0,25	0,30	
Osinko:			
A-sarjan osake, €	-	-	
K-sarjan osake, €	-	-	



Liikevaihdon kehitys, Me



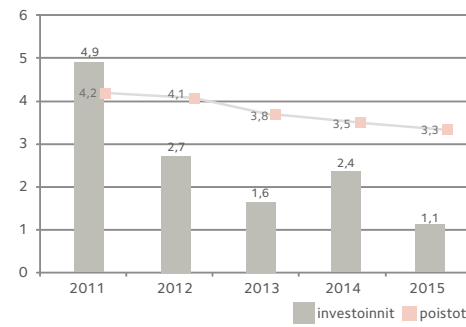
Liiketulos, Me



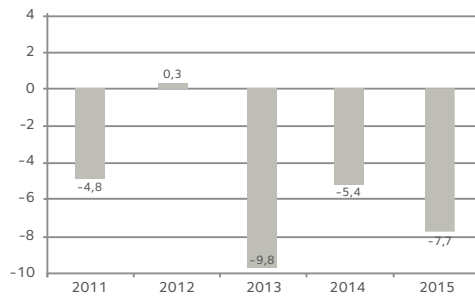
Liiketoiminnan nettorahavirta, Me



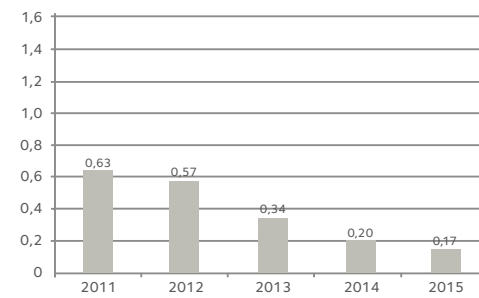
Investoinnit ja poistot, Me



Sijoitetun pääoman tuotto, %



Pörssikurssi, 31.12.







Tulikivi tulevaisuudessa

- Yhtiön strategia pohjautuu tulevaisuudessakin: suomalaiseen lämmitysosaamiseen, vahvaan brändiin sekä omiin vuolukivivariantoihin.
- Keskeisenä tavoitteena on kääntää yhtiön liikevaihto kasvuun. Viime vuosina toteutetut tehostamis- ja keskittämistoimet mahdollistavat yhdessä liikevaihdon kasvun kanssa kannattavuuden selvän parantamisen.
- Huonosta taloudellisesta tilanteesta huolimatta yhtiöllä on päivitetyt tuoteperheet, jotka ovat kilpailukykyisiä niin muotoilun, modulaarisuuden kuin teknisten ominaisuuksien osalta. Myös uusia tuotealueita kuten Sauna on lanseerattu menestyksekkäästi, ja uusia jakeluteitä kuten taloteollisuus on avattu.
- Kansainvälistymistä varten yhtiöllä on hyvät uudet sillanpääasemat Keski-Euroopassa, Venäjällä ja Itä-Euroopassa kannattavan kasvun turvaamiseksi.





Tuoteryhmät

Tulikivellä on kolme tuoteryhmää: Tulisijat, Sauna ja Sisustus.

Tulisijat

Tulisijat-tuoteryhmään kuuluvat vuolukiviset ja keraamiset varaavat takat, takkaleivinuunit, leivinuunit, hellat, kiertoilmatakat, kaminat, valmistakat, Green-tuotteet, tulisijojen oheistuotteet sekä kamiinoiden verhoukivet.

Tuotteiden suunnittelussa korostuvat ajaton muotoilu, käytännöllisyys, innovatiivinen teknologia ja korkea laatu. Tuotekehityksessä panostetaan puhtaaseen palamiseen, ja siksi useimmat Tulikiven tulisijat alittavat jo maailman tiukimmat päästönormit.

Vakiomallien ohella Tulikiven mittatilauspalvelusta on mahdollista tilata yksilöllisten toiveiden mukainen mittatilausuuni. Tulikivi Figure- ja Tulikivi Color -pintamateriaalien avulla vuolukivi-uuneihin voidaan myös toteuttaa erilaisia kolmiulotteisia pinnastruktuureita ja väri vaihtoehtoja.

Tuoteryhmään kuuluvat lisäksi tulisijoihin liitettävät Tulikivi Green-tuotteet eli tulisijan käyttöä tehostavat pelletti-, ilma- ja vesilämmitys- ja uuninohjausjärjestelmät, jotka soveltuvat erityisesti matalaenergia- ja passiivitalojen lämmitykseen.

Tulikivi on maailman suurin lämpöä varaavien tulisijojen valmistaja. Suomessa se on markkinajohtaja varaavissa uuneissa. Tulisijat-tuoteryhmän tuotteet ovat myynnissä yhtiön kaikilla markkina-alueilla Euroopassa, Pohjois-Amerikassa, Venäjällä ja Aasiassa. Asiakkaat ovat pääasiassa uudisrakentajia ja remontoijia, jotka arvostavat bioenergiaa lämmitysmuotona sekä puulämmityksen taloudellisia hyötyjä. Tulikiven tulisijoissa heihin vetoavat niiden ekologisuus, energiatehokkuus, esteettisyys, kestävyys ja miellyttävä lämpö.





Tulikivi Sauna

Tulikivi käynnisti Sauna-tuoteryhmän tuotannon vuonna 2011. Tuoteryhmän päätuotteita ovat sähkö- ja puukiukaat, joiden verhoiluosa käytetään vuolukiven ja muiden luonnonkivien ohella keraamisia laattoja, valukiveä ja metallia. Tulikivi valmistaa kiukaita myös savusaunoihin ja yhteisösaunoihin. Suuren kivitilan ansiosta Tulikivi-kiuas antaa aina miellyttävän pehmeät ja kosteat löylyt.

Kiukaiden turvallisuuteen ja muotoiluun panostaminen ovat Tulikivi-kiukaiden vahvuuksia. Keraamisilla laatoilla verhoiltu Nuoska-kiuas voitti kansainvälisessä Fennia Prize 2012 -muotoilukilpailussa arvostetun Fennia Prize -palkinnon ja suomalaiset sisustustoimittajat valitsivat vuonna 2013 Kuura-kiukaan Toimittajien tusinaan, johon valitaan vuoden 12 parasta sisustustuotetta.

Sauna-tuotteita myydään Tulikivi-tuotemerkillä, ja niiden päämarkkina-alueita ovat Suomi, Venäjä ja Ruotsi. Sauna-tuoteryhmän oheistuotteina myydään kiuaskiviä, vuolukivisiä sisustuskiviä ja laattoja sekä sähkökiukaan ohjausyksiköitä, joilla saunan lämpötilaa voidaan säätää asteen tarkkuudella. Tulikiven sähkökiukaat voidaan liittää myös suoraan osaksi taloautomaatiojärjestelmää.



Tulikivi Sisustus

Sisustus-tuoteryhmän päätuotteita ovat luonnonkivistä ja komposiitista valmistetut tasot sekä kodin eri tilojen laatoitukset. Tulikiven sisustuskivimallisto on laaja.

Luonnonkivi on kodin rakentamisessa aito ja ajaton materiaali, joka soveltuu erinomaisesti niin keittiö- ja kylpyhuonetiloihin kuin lattioihin, seiniin ja portaisiin. Jokainen kivituuote on yksilöllinen ja ainutlaatuinen, ja luonnonkiviä voi yhdistellä lähes rajattomasti. Ekologisen ja paloturvallisen luonnonkiven käyttö sisustusmateriaalina nostaa myös kodin arvoa, sillä kivi kestää elämää paremmin kuin moni muu pintamateriaali.

Tulikivellä on lisäksi monipuolinen pihakivimallisto, josta löy-

tyvät tuotteet muun muassa käytävien ja patioiden laatoitukseen, istutusten reunustamiseen, muurien verhoiluun, portaisiin ja muuhun yksilölliseen piharakentamiseen.

Sisustus-tuoteryhmän merkittävin asiakasryhmä ovat kotimaiset keittiöliikkeet, joiden kanssa Tulikivi tekee yhteistyötä. Tuotteita myydään myös suoraan uudisrakentajille ja remontoijille, joita viehättävät Tulikiven sisustuskivien luonnonmukainen esteettisyys, ekologisuus ja kestävyys.

Sisustustuotteet valmistetaan pääosin Tulikiven omalla tehtaalla Espoossa, ja niiden päämarkkina-alue on Suomi. Vientituotteiksi valmistetaan erityisesti vuolukivisiä sisustuskiviä sekä pöytätasoja projektikohteisiin.

Vuolukivilaatat ovat Tulikiven erikoisuus. Ne sopivat erityisen hyvin pesutilojen lattiaan, koska ne eivät ole märkänäkään liukkaita. Lattialämmityksessä tiloissa vuolukivelle ominainen lämmönvaraavuus on edukseen.



Toimitusjohtajan katsaus

Liikevaihto laski, mutta säästöt purivat

Vaativa vuosi myynnissä

Tulikivi-konsernin liikevaihto vuonna 2015 oli 32,0 miljoonaa euroa (39,3 Me 1-12/2014). Kotimaan osuus liikevaihdosta oli tilikaudella 15,1 (17,9) miljoonaa euroa eli 47,2 (45,6) prosenttia. Viennin liikevaihto oli 16,9 (21,4) miljoonaa euroa.

Vaikea markkinatilanne on johtunut pientalojen rakentamisen vähyydestä, matalasta lämmitysenergian hintatasosta ja kuluttajien epävarmuudesta hankintapäätöksissä.

Markkinatilanne tasapainottui loppuvuotta kohden

Tulikivi-tuotteiden kysyntä oli vuoden alkupuoliskolla erittäin alhaisella tasolla. Yhtiön kannalta tilanteen teki poikkeuksellisen haasteelliseksi se, että markkinatilanne heikkeni voimakkaasti yhtä aikaa Ranskassa, Saksassa ja Venäjällä.

Keski-Euroopan päämarkkinoilla Saksassa ja Ranskassa markkinatilanne parantui toisella vuosipuoliskolla alkuvuoteen verrattuna. Valmistajien yhdistysten mukaan myytyjen tulisijojen määrän arvioidaan laskeneen viime vuonna Ranskassa 16 prosenttia ja Saksassa 5 prosenttia, alkuvuoden jäämien ollessa yli 20 prosenttia.

Tulikiven oman Moskovan toimipisteen myynti on kehittynyt hyvin ja pienentänyt Venäjän liikevaihtoon muutoin syntyvää jäämää. Venäjän tulisijamarkkinoiden arvioidaan laskeneen noin 40 prosenttia.

Osana viennin kehittämistä Tulikivi solmi maahanuontisopimuksen Ruotsin, Norjan ja Tans-

kan markkinoiden jakelusta. Järjestely parantaa Ruotsin myynnin kustannustehokkuutta ja helpottaa jakelutien rakentamista Norjaan. Suurimmat vientimaat olivat Ruotsi, Ranska, Saksa, Venäjä ja Tanska. Ruotsin ja Tanskan myynnistä valtaosa on verhoukivituotteita.

Uusia vientimarkkinoita työnalla

Liikevaihdon kasvattamiseksi pitkällä aikavälillä on viime vuoden aikana avattu 15 uutta myyntipistettä uusien yhteistyökumppanien kanssa Puolaan, Valko-Venäjälle ja Etelä-Koreaan. Puolan markkinoilla rakennetaan vuosittain noin 90.000 uutta omakotitaloa. Kuluttajille on merkityksellistä myös säästöt lämmityskuluissa sekä riippumattomuus tuontiöljystä.

Etelä-Korean markkina on Tulikivelle avaus Aasian markkinoille. Sinne on avautunut kuusi myyntipistettä. Koreassa kuluttajia puhuttelee Tulikivi-brändi ja vuolukivi arvostettuna luonnonmateriaalina.

Suomessa markkinaosuus uudisrakentamisessa kasvoi

Suomessa talotehdasyhteistyön syventymisen ansiosta tulisijojen toimitukset uudisrakennusmarkkinaan ovat kasvaneet vaikeasta markkinatilanteesta huolimatta. Tulikivi on solminut useita yhteistyösopimuksia tulisijatoimituksista taloteollisuusyritysten kanssa. Uudistettu keraaminen tulisijamallisto on saanut hyvän vastaanoton. RTS Oy:n tutkimuksen mukaan Tulikiven markkinaosuus on noussut 21 prosentista 25 prosenttiin.

Tulikiven asiakaskunta kattaa nyt lähes kaikki merkittävät toimijat taloteollisuudesta. Markkinaosuutta voidaan edelleen kasvattaa syventämällä yhteistyötä talomyyjien kanssa. Taloteollisuus arvioi pientalomyynnin kääntyneen kasvuun, mutta pysyvämmästä muutoksesta rakentamisen volyymissa ei ole vielä varmuutta.

Alhaisen kuluttajaluottamuksen takia kuluttajien investointihalukkuus saneerauskohteisiin on ollut tavanomaista alhaisempaa. Vuoden aikana saneerauksen palvelukonseptia on kehitetty edelleen. Kokonaispalvelu jossa huolehditaan myös vanhan tulisijan purusta, on lisännyt kuluttajien kiinnostusta tulisijojen vaihtoon.

Uudenlaista muotoilua edustavien saunan kiuksien liikevaihto kehittyi myönteisesti Suomessa vuositasolla.

Myynnin tukemiseksi on panostettu sähköisten palvelujen kehittämiseen ja markkinointiin.

Kustannussäästöt purivat 2015

Liikevaihdon laskun vuoksi yhtiö jatkoi toiminnan tehostamista. Kiinteissä kuluissa saavutettiin 2,3 miljoonan euron, eli noin 20 prosentin, säästöt vuoden 2014 tasosta.

Tulosparannusohjelmassa yhtiö on toteuttanut vuosina 2014 ja 2015 yhteensä 5 miljoonan euron kiinteiden kulujen leikkaukset. Tämän lisäksi on toteutettu tuotannon rationalisointitoimenpiteitä, keskittämällä vuolukiviuunituotanto sekä uudistamalla keraaminen mallisto. Tulosparannusohjelman mukaisia hyötyjä tuotannon uudelleenorganisoinnista ei saavutettu johtuen liikevaihdon laskusta. Heikosta

markkinatilanteesta johtuen tulosparannusohjelman osana olevia myynnin kasvutavoitteita ei saavutettu.

Yhtiö pienensi käyttöpääomaansa 1,8 miljoonalla, sen ansiosta liiketoiminnan rahavirta oli 0,8 miljoonaa euroa positiivinen. Positiivisen kassavirran avulla yhtiö lyhensi lainojaan 2,2 miljoonalla eurolla tilikaudella. Osana toiminnan tervehdyttämistä yhtiö solmi rahoittajiensa kanssa muutokset yhtiön lyhennysohjelmaan vuosille 2016-2018. Rahoituksen hinta säilyi aiemman tasoisena.

Investoinnit ja tuotekehitys

Konsernin investoinnit olivat tilikaudella 1,1 (2,4) miljoonaa euroa.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot olivat 1,0 (1,4) miljoonaa euroa eli 3,1 (3,5) prosenttia liikevaihdosta. Näistä aktivoitiin taseeseen 0,3 (0,3) miljoonaa euroa. Tuotekehityksessä panostetaan vuolukiviuunimalliston kehitystyöhön, jossa hyödynnetään vuolukiven vahvuudet tulisija- ja sisustusmateriaalina. Mallisto esitellään markkinoille loppuvuodesta 2016.

Vuonna 2015 tuotteistettiin useita tuotteita taloteollisuudelle sekä uusia kiuastuotteita. Samoin tuotteistettiin uusia kampanjamalleja suosituista takkamalleista Keski-Euroopan viennin tarpeisiin.

Kannattavuus paranee vuonna 2016

Parantaakseen kannattavuutta yhtiö jatkaa toiminnan tehostamista tavoitteena 1,0 miljoonan euron kiinteiden kulujen säästöt vuonna 2016. Lisäksi tavoitteena on vapauttaa käyt-



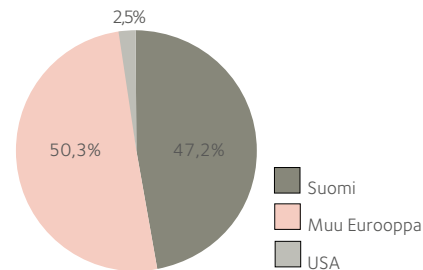
töpääomaa 1,0 miljoonaa euroa pienentämällä varastoja vuonna 2016.

Vaikka toimintaympäristö säilynee haasteellisena edelleen vuonna 2016, liikevaihdon laskun arvioidaan pysähtyvän myynnin tehostamistoimien ansiosta. Kannattavuuden arvioidaan paranevan vuonna 2016 rakenteellisten säästöjen ja tuotannon tehostamistoimien ansiosta.

Kiitokset

Vuosi 2015 vaati voimakkaita sopeutustoimia yhtiön kaikilla toiminta-alueilla. Haluan kiittää kaikkia Tulikiven yhteistyökumppaneita ja Tulikivilaisia tarmokkaasta toiminnasta ja hyvästä asenteesta tänä haastavana vuotena.

Liikevaihdon jakauma
markkina-alueittain, %



Helsinki, helmikuun 15, 2016
Heikki Vauhkonen, toimitusjohtaja



Tulevaisuuden trendit

Pientalorakentamisen voimakas laskuvaihe on päättynyt Euroopassa

Pientalorakentaminen on Euroopassa kääntynyt nousuun vuoden 2015 aikana. Euroopassa vuodesta 2008 jatkunut voimakas laskuvaihe on takana päin. Euroconstruct-tutkimusraportin mukaan EU-alueella ennakoidaan pientalorakentamisen kasvavan noin 5 prosenttia vuosittain seuraavan kolmen vuoden aikana. Suomessa RT arvioi pientalaloitusten olevan vuonna 2016 edellisen vuoden tasolla, kun taas RTS:n Oy:n mukaan talotoimittajat uskovat markkinan kasvavan jonkin verran. Rakentamisen kasvu tukee Tulikiven kaikkia tuoterhyimiä.

Uusiutuvalla energialla voidaan korvata merkittävä osa fossiilisista polttoaineista Euroopassa pientalojen lämmityksessä

EU on asettanut vuodelle 2020 tavoitteet fossiilisten polttoaineiden korvaamiseksi uusiutuvalla energialla. Sen myötä myös puun ja pelletin käytölle on asetettu tavoitteet EU-tasolla. Suomessa puu on suurin uusiutuvan energian lähde.

Kuluttajaenergian hinta kääntyy nousuun merkinalähtöisesti tai verotuksen myötä

Energian hinta on yksi keskeinen peruste tulisijojen hankinnalle niin kotimaassa kuin viennissä. Öljyn, kaasun ja sähkön hinta on ollut poikkeuksellisen alhaalla talouslamasta johtuen. Tämä on osaltaan vaikuttanut tulisijamark-

kinoiden kehitykseen. Taloustilanteen kehityksen ohella valtioiden veroratkaisut vaikuttavat energian hintaan. Erilaiset lisäverot kuten sähköverot, öljylämmityksen veronkirytykset voivat kuitenkin nostaa energiahintaa. Lisäksi reaaliaikainen hinnoittelu ja sähkönsiirtomaksut voivat nostaa energian hintaa kuluttajille.

Varaava tulisija on parhaiten matalaenergiataloon sopiva tulisijatyyppi

Varaavat uunit tunnetaan käytännöllisyydestään ja hyvästä lämmityskyvystään perinteisissä taloissa. VTT:n vuonna 2014 tekemän tutkimuksen mukaan perinteisten talojen ohella varaava uuni paras tulisijatyyppi moderniin matalaenergiataloon. Molemmissa talotyypeissä yli 50 prosenttia vuotuisesta lämpöenergian tarpeesta voidaan tuottaa yhdellä varaavalla uunilla. Tämä johtuu siitä että varaava uuni luovuttaa tasaisella verrattain alhaisella teholla lämmön huoneisiin. Kamiinat ja takkainseritit tuottavat matalaenergiatalon tarpeeseen liian korkean hetkellisen tehon minkä vuoksi lämpötila huoneistossa nousee nopeasti liian korkeaksi ja lämpö joudutaan tuulettaamaan ulos. Erityisen hyvin varaava uuni sopii moderniin rakentamiseen vesilämmitykseen yhdistettäessä. Tulikiven W10 järjestelmällä voidaan veden avulla tulisijan tuottamaa energiaa siirtää muihin huoneisiin ja käyttöveteen. Yhdessä aurinkopaneelien ja lämpöpumpun kanssa ne muodostavat riittävän lämmitysjärjestelmän nykyaikaiseen kotiin.

Puunpolton sallitut päästötasot on määritelty EU:ssa

Vuonna 2014 EU:ssa määriteltiin sallitut viittaa tulisijoihin, jotka tulevat voimaan vuonna 2022. Tulikiven vientimallisto täyttää nämä vaatimustasot jo nyt. Suomen päästövaatimukset ovat tänä päivänä alhaiset ja tulevat kiristymään olennaisesti kun uudet säännökset astuvat voimaan.

Puunpienpoltto on ainoa muista energialähteistä riippumaton energiamuoto

Tulisijat ovat tärkeä osa Suomen ja Euroopan huoltovarmuutta. Tulisijat tuottavat ainoana energialähteenä lämpöä muista energialähteistä riippumatta. Ne ovat on tärkeä osa yhteiskunnan kriisivalmiutta energian saatavuuden ja -jakelun poikkeustilanteissa.

Tulikiven tulosparannusohjelma

Tuotannon rationalisointi:



Toimenpiteet 2015:

- Tuotannon mittaamista ja kuormitusta parannettiin
- Tuotantoa sopeutettiin lomautuksin vastaamaan alentunutta kysyntää
- Modulaaristen tuotteiden alihankintaa tehostettiin uusien kumppanien avulla
- Varastotasojen alentaminen noin 1,5 Me:lla

Tavoitteet 2016:

- Kannattavuuden parantaminen aiempaa tehokkaammalla tuotannon kuormituksella
- Tuotantolinjojen kehitystyön jatkaminen
- Lisäsäästöt alihankinnassa
- Varastotasojen alentaminen edelleen noin 1,0 Me:lla

Kustannusleikkaukset:



Toimenpiteet 2015:

- Kiinteitä kuluja leikattiin noin 20 prosenttia henkilöstövähennyksin sekä viennin toimintoja uudelleen organisoimalla, toimintoja digitalisoimalla sekä ydintoimintoihin keskittymällä

Tavoitteet 2016:

- Kiinteät kulut leikataan noin 1,0 Me toimintojen uudelleen järjestelyjen sekä toimintojen digitalisoinnin ansiosta

Myynnin kasvattaminen:



Toimenpiteet 2015:

- Tulikiven markkinaosuus kotimaan uudiskohteissa nostettiin 21 prosentista 25 prosenttiin taloteollisuusyhteistyötä syventämällä
- Ruotsiin ja Norjan myynnin uudelleen organisointi myynnin kasvattamiseksi ja kustannustehokkuuden parantamiseksi
- Saksan myynti uudelleen organisoitiin
- Itä-Euroopan myyntiin panostettiin resursseja lisäämällä

Tavoitteet 2016:

- Kotimaassa markkinaosuuden kasvattaminen edelleen taloteollisuusmyynnissä
- Kotimaassa saneerausmyynnin markkinaosuuden kasvattaminen
- Venäjällä Moskovan alueen myynnin tehostaminen ja jakelun laajentaminen
- Saksassa jakeluverkon laajentaminen uusilla jälleenmyyntipisteillä
- Keski-Euroopan markkinaosuuden kasvattaminen uusilla tuotelanseerauksilla



Tulikivi Oyj:n osakkeenomistajat ja johdon omistus 31.12.2015

Yhtiön 10 suurinta osakkeenomistajaa osakemäärän mukaan Lukuun ottamatta hallintarekisteröityjä osakkeita.	K-osakkeita	A-osakkeita	Osuus osakkeista, %
1. Vauhkonen Heikki	5 809 500	1 123 090	11,58
2. Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo		4 545 454	7,59
3. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen		3 720 562	6,21
4. Elo Eliisa	477 500	2 631 036	5,19
5. Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma		2 813 948	4,70
6. Suomen Kulttuurirahasto SR	100 000	2 158 181	3,77
7. Toivanen Jouko	100 000	1 912 558	3,36
8. Mutanen Susanna	797 500	846 300	2,75
9. Fennia		1 515 151	2,53
10. Vauhkonen Mikko	397 500	363 810	1,27
Yhtiön 10 suurinta osakkeenomistajaa äänimäärän mukaan Lukuun ottamatta hallintarekisteröityjä osakkeita.	äänet/K-osakkeet	äänet/A-osakkeet	Osuus äänimäärästä, %
1. Vauhkonen Heikki	58 095 000	1 123 090	45,90
2. Mutanen Susanna	7 975 000	846 300	6,84
3. Elo Eliisa	4 775 000	2 631 036	5,74
4. Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo		4 545 454	3,52
5. Vauhkonen Mikko	3 975 000	363 810	3,36
6. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen		3 720 562	2,88
7. Suomen Kulttuurirahasto SR	1 000 000	2 158 181	2,45
8. Toivanen Jouko	1 000 000	1 912 558	2,26
9. Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma		2 813 948	2,18
10. Fennia		1 515 151	1,17

Yhtiön hallituksen jäsenillä ja toimitusjohtajalla on määräysvallassaan yhteensä 5 810 000 K-osaketta ja 1 813 179 A-osaketta eli 46,51 % yhtiön äänivallasta.



Kivivarat ja varannot

Strategiansa mukaisesti Tulikivi Oyj panostaa siihen, että yhtiöllä on hallinnassaan parhaat mahdolliset vuolukivivarannot. Yhtiö on tutkinut vuolukivivarantoja systemaattisesti yli 30 vuoden ajan käyttäen mm. Geologian Tutkimuskeskuksen asiantuntijapalveluita. Tutkimustyön tavoitteena on tutkia tarkemmin nykyisiä vuolukivivarvoja sekä etsiä uusia vuolukiviesiintymiä.

Tulikivi Oyj:n kivivarojen ja varantojen yhteismäärä on noin 8 milj. m³. Tutkitut esiintymät sijaitsevat Nunnanlahdessa, Kuhmossa, Paltamossa ja Suomussalmella. Voimassa olevia kaivospiirejä on 8 kpl: kaksi Suomussalmella, yksi Kuhmossa, yksi Paltamossa ja neljä Juuassa. Kaivospiirien yhteispinta-alalta on 340 ha. Tällä hetkellä vuolukiveä louhitaan ja tuotteita valmistetaan sekä Nunnanlahdessa että Suomussalmella. Esiintymätutkimukset vuoden 2015 aikana ovat keskittyneet Nunnanlahteen. Potentialisten esiintymien selvitystyöt ja nykyisten esiintymien tarkennukset jatkuvat vuonna 2016.

Kivivarojen käyttö säästeliästä

Maantieteellisesti louhinta rajoittuu pienille alueille verrattuna esimerkiksi avohakkuisiin. Konsernin kaikista louhoksista yhteensä louhitaan noin 100 000 kuutiometriä vuolukiveä vuosittain. Tästä noin 20 000 kuutiometriä päättyy kolmelle vuolukivitehtaalle. Esiintymien

ulkopuolista sivukiveä louhitaan vajaat 70 000 kuutiometriä vuosittain. Myös maata joudutaan ajoittain siirtämään louhosavausten yhteydessä, jotta esiintymään päästään käsiksi. Kun louhos suljetaan, alue saatetaan yleisen turvallisuuden edellyttämään kuntoon ja louhoksen läjitysalue maisemoidaan.

Tulikiven ympäristöstrategian mukaisesti tärkeää on luonnonvarojen säästeliäs käyttö. Raaka-aineen kokonaissaannon parantamiseen vaikutetaan tuotantoteknologian kehittämisellä sekä tuotekehityksellä huomioiden raaka-aineen ominaisuudet. Tulikiven strategisena tavoitteena ovat riittävät raaka-ainevarannot vuosikymmeniksi eteenpäin.

Toiminnan ympäristönäkökohtia

Vuolukiven irrottaminen tapahtuu sahaamalla. Irrottaminen ei vaadi kemiallista käsittelyä, eikä louhinnassa käytetä kemikaaleja. Kiven louhinnassa käytetyt sahat toimivat sähköllä eikä niissä käytetä jäähdytysvettä.



Terien voiteluaineena käytetään ainoastaan rypsiöljyä. Louhokseen tulevat sadevedet johdetaan pumppaamalla mittauskaivojen kautta laskeutusaltaisiin. Vesinäytteet otetaan kolme kertaa vuodessa toiminnan ympäristövaikutusten seuraamiseksi. Pölyn leviäminen estetään mm. kastelemalla. Irrottamisesta syntyvä melu on pääasiassa sahaus- ja koneääntä. Louhinnan meluarvot ovat sallittujen rajojen alapuolella. Sivukiven louhintaräjähdyksiä tehdään keskimäärin kerran viikossa.

Louhintaprosessi on ympäristö- ja kaivoslupien mukaista

Tulikiven toiminnan keskeisiä tavoitteita ovat turvallinen ja terveellinen työympäristö, luonnonvarojen säästeliäs käyttö sekä louhinta- ja tuotantoprosessien hallinta ympäristövaikutusten minimoimiseksi. Tulikivi huomioi ympäristönäkökohdat niin raaka-aineen hankinnassa, tuotannossa kuin lopputuotteissakin ja seuraa toimintansa ympäristövaikutuksia viiranomaisten hyväksymien tarkkailuohjelmien mukaisesti. Tulikivellä on tuotantokokonaisuuteen liittyvät ympäristö- ja kaivosviranomaisien myöntämät luvat sekä lupa räjäytysaineiden hankkimiseen, säilyttämiseen ja käyttöön.



Ympäristö- ja yhteiskuntavastuu

Tulikiven toimintaa ohjaa yhtiön arvomaailma, jonka mukaisesti yritys noudattaa toiminnassaan lakeja ja säädöksiä ja toimii vastuullisesti suhteessa yhteiskuntaan, ympäristöön ja sidosryhmiinsä. Tulikivelle tärkeitä sidosryhmiä ovat asiakkaat, henkilöstö, osakkeenomistajat, rahoittajat ja muut yhteistyökumppanit niin Suomessa kuin ulkomailla.

Ympäristövastuu

Ympäristötyön päämääränä on luonnonvarojen säästeliäs käyttö sekä prosessien ja tuotteiden hallinta niin, että ne kuormittavat mahdollisimman vähän ympäristöä. Tuotteiden ja toiminnan turvallisuus ja laadukkuus on määritelty yrityksen laatu-, ympäristö-, työterveys- ja työturvallisuuspolitiikassa. Tulikivelle on myönnetty ISO9001-laatusertifikaatti. Ympäristö- ja turvallisuustyötä kehitetään jatkuvasti standardien ISO 14001 ja OHSAS 18001 mukaiseen suuntaan.

Tulikivellä tehdään pitkän tähtäimen tuotekehitystä ympäristöystävällisten tuotteiden kehittämiseksi. Tuotteiden on oltava mahdollisimman pitkäikäisiä sekä turvallisia käyttää, ja niiden on kuormitettava ympäristöä mahdollisimman vähän tuotteen kaikissa elinkaaren

vaiheissa. Tutkimuksen ja tuotekehityksen päämääränä on tarjota luotettavaa tietoa tuotteidemme valmistuksen ja käytön aikaisista ympäristövaikutuksista sekä parantaa eko- ja materiaalitehokkuutta. Materiaalitehokkuusajattelun mukaisesti Tulikivi mm. hyödyntää keraamisten uunien raaka-aineena muun keramiikkateollisuuden jättemateriaalia. Tuotteisiin käytettäviä materiaaleja ja komponentteja testataan säännöllisesti, ja tuotteiden on läpäistävä tyyppihyväksyntätestit. Vuolukivi on esimerkiksi hyväksytty elintarvikkeiden kanssa tekemisissä olevaksi aineeksi. Pyrimme toiminnallamme lisäämään myös tavarantoimittajien tietoisuutta ympäristövastuusta ja toimimaan kestävä kehityksen periaatteita noudattaen.

Valmistusketjussa tuotteen ympäristövaikutuksista olennaisen osan muodostavat materiaalivalinnat, energiankulutus ja kuljetusmuodot. Bioenergiaa käyttävän tulisijan käyttö sähköä korvaavana lämmitysmuotona vähentää energian tuottamisen CO₂-päästöjä, ja tulisijan valmistuksen aikainen hiilijalanjälki nollautuu. Tulikivi-uunit alittavat maailman tiukimmat päästönormit (BimSchV), ja tutkimusta puhtaamman palamisen puolesta jatketaan.

Tulikivi Oyj:n kaikilla toiminnassa olevilla louhoksilla ja tehtailla on voimassaolevat kaivos- ja ympäristöluvut. Louhinnassa ja siihen liittyvissä toiminnoissa noudatetaan luonnonkivituotannossa tunnistettuja parhaita ympäristökäytäntöjä. Louhostoiminnan vaikutuksia ympäristöön seurataan noudattaen viranomaisten hyväksymiä tarkkailuohjelmia. Louhoksille on laadittu toimintaperiaateasiakirja, jonka mukaisesti tehdään säännöllisesti toiminnan riskianalyytit huomioiden sekä turvallisuus- että ympäristönäkökohdat. Maise- moiteja tehdään normaalin louhostoiminnan osana ja toimintansa lopettaneilla louhoksilla.

Tehtailla käytetään raaka-aineina mm. vuolukiveä, luonnonkiveä ja keramiikkaa. Kiven

työstössä ei käytetä eikä tuotannossa synny ympäristölle vaarallisia aineita. Tehtailla käytetään suljettua prosessivedenkiertoa. Oman toimintansa kehityskohteiksi Tulikivi on valinnut energiatehokkuuden parantamisen ja jätehuollon edelleen kehittämisen. Energiatehokkuutta parannetaan EK:n energiatehokkuuden puitesopimuksen mukaisesti pyrkimällä vastaamaan kansalliseen energia- ja ilmastostrategiaan noudattaen Suomen kansainvälisiä sitoumuksia ilmastomuutoksen vastaisessa työssä. Tulikivi on sitoutunut energiatehokkuussopimuksen toimenpideohjelman 2008 – 2016 kirjattuihin toimenpiteisiin. Sopimusjärjestelmän toiminnallisena tavoitteena on yrityksen oman energian käytön tehostaminen vähintään yhdeksällä prosentilla tehtaissa ja muissa kiinteistöissä sekä energiatehokkuuden jatkuva parantaminen ja uusiutuvien energialähteiden käytön edistäminen. Jätehuoltoa kehitetään Tulikiven kaikissa toimipisteissä ottamalla käyttöön lajitte- lujärjestelmä, jonka päämääränä on kaatopaikalle menevien sekajätteiden vähentäminen ja jätteiden ohjaaminen mahdollisimman pitkälti energia- ja hyötykäyttöön. Kierrätettävissä olevat jätteet kierrätetään (mm. pahvit ja paperit) normaalin jätehuollon kautta. Tulikivi on liittynyt Pakkausalan Ympäristöre-

kisteri PYR Oy:öön sekä kuuluu Sähkö- ja elektroniikkalaitteiden tuottajayhteisöön.

Taloudellinen vastuu

Tulikiven toiminnalla on vaikutusta useille sidosryhmille: asiakkaille, tavarantoimittajille ja palvelujen tarjoajille, henkilöstölle, sijoittajille ja julkiselle sektorille. Vuonna 2015 toiminnan suorat taloudelliset vaikutukset näille eri sidosryhmille muodostuivat seuraavasti:

Asiakkaiden tuottama liikevaihto oli 32,0 (39,3) miljoonaa euroa. Liikevaihto koostui asiakkaille myydyistä Tulikivi- ja Kermansa-

vi-uuneista, luonnonkivituotteista, kiukaista sekä tuotteisiin liittyvien palvelujen myynnistä.

Tavaroiden ja puolivalmisteiden toimittajille maksettiin 7,3 (5,5) miljoonaa euroa ja palvelujen tarjoajille 12,7 (15,9) miljoonaa euroa. Koneista ja laitteista maksettiin 0,3 (1,1) miljoonaa euroa.

Henkilöstön palkkojen ja palkkioiden osuus oli 9,4 (11,2) miljoonaa euroa, ja näitä vastaavat eläkevakuutusmaksut ja muut vakuutusmaksut olivat 2,2 (2,6) miljoonaa euroa. Uudelleenjärjestelyvarauksen vaikutus on mukana kauden luvuissa.

Rahoittajille maksettiin korko- ja muita rahoituskuluja nettona 0,9 (0,9) miljoonaa euroa. Osakkeenomistajille ei maksettu osinkoa vuodelta 2015, eikä vuodelta 2014.

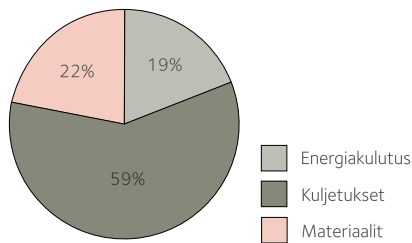
Sosiaalinen vastuu

Tulikivellä käynnistyi vuoden 2013 loppupuolella tulosparannusohjelma, johon muiden toimenpiteiden ohella sisältyi kustannusleikkauksia. Kustannusleikkauksista merkittävä osuus on toteutunut henkilöstökulujen säästöinä. Vuonna 2015 nämä säästöt toteutuivat pääasiassa määräaikaisina lomautuksina, mutta vajaan 10 henkilön osalta myös toistaiseksi lomautuksina. Lisäksi hallituksen koon pienentämisellä ja johdon rakenteen uudistamisella kiinteät henkilökulut pienenevät, täysimääräisesti vuodesta 2016 alkaen.

Kehityshankkeet painottuivat tulisija- ja saunamallistojen edelleen kehittämiseen. Myynnin ja asiakaspalvelun verkkokauppaprojekteja jatkettiin suunnitellun mukaisesti, lisäksi päivitettiin palvelin- ja työasema-arkkitehtuuria. Näillä kehityshankkeilla on ollut vaikutusta henkilöstön toimenkuviin. Alkuvuodesta uudistettiin myös konsernin sähköpostijärjestelmä.

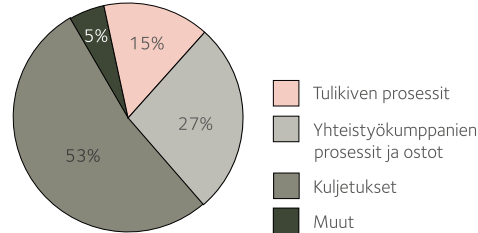
Koulutustoiminta operatiivisessa toiminnassa painottui nykytilanteen hallintaan. Tähän liit-

Tulikiven oman tuotannon hiilijalanjäljen muodostuminen



(laskettu v. 2010)
British Standard PAS 2050

Tulikivi-tulisijan elinkaaren hiilijalanjälki



Hiilikvivalentti laskettiin vuolukivikiloa kohti ja on 0,612 CO2 eqv kg/kg

tyvät lainsäädännön tai muiden säännösten vaatiman osaamisen hankkiminen sekä työturvallisuuskoulutukset. Työssäoppiminen on edelleen merkittävin oppimisen muoto yrityksessä. Oppisopimuskoulutusta käytetään enenevässä määrin. Koulutuksen sai päätökseen tilikauden aika kaksi henkilöä ja vuoden lopussa koulutuksessa oli kuusi henkilöä, joista toimihenkilöitä kaksi ja työntekijöitä neljä henkilöä.

Konsernin henkilöstömäärä oli tilikaudella keskimäärin 219 (281 vuonna 2014) ja 31.12.2015 276 (292) henkilöä. Keskimääräinen henkilömäärä on laskettu työssäoloajalta, jolloin esimerkiksi lomautukset on vähennetty.

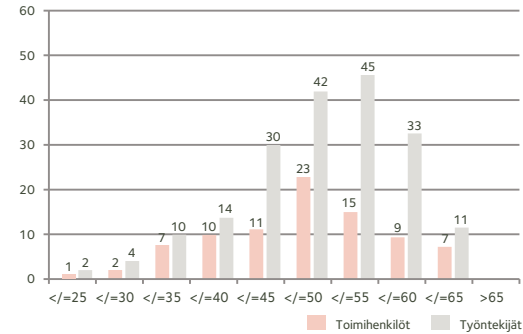
Työterveyshuollon painopiste on ennaltaehkäisevässä toiminnassa, mutta myös perustason sairaanhoito kuuluu työterveyshuoltoon. Käytössä olevan varhaisen tuen mallin mukaisesti työ kuntokeskusteluja käydään säännöllisesti sairauspoissaoloista 40 tunnin välein 12 kuukauden seurantajaksolla. Työpaikkaselvityksiä on toteutettu eri paikkakunnilla yhteistyössä työterveyshuollon ja työterveyslaitoksen kanssa.

Aloitetoiminnassa saatiin vuonna 2015 uusia aloitteita 62 (98) kappaletta. Tapaturmataajuus oli 24 (25) tapaturmaa miljoonaa työtuntia kohden.

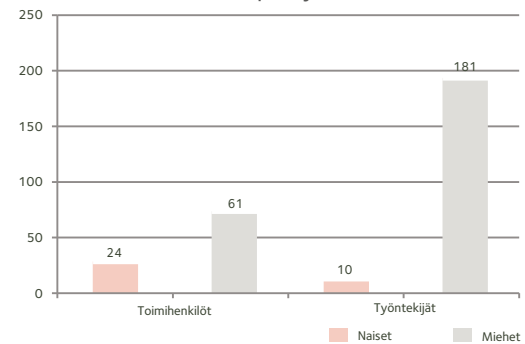
Yhteisöllisyys

Tulikivi Oyj on jäsen useissa järjestöissä ja foorumeissa kuten Kauppakamari, Kiviteollisuusliitto, Kulutustavara- ja Erikoistuotteellisuus KET, Nuohousalan Keskusliitto, Perheyritysten Liitto, Rakennustuoteteollisuus RTT, Sisäilmayhdistys, Suomalaisen Työn liitto, Suomen Yrittäjät, Tulisija- ja savupiippuyhdistys TSY, Työtehoseura.

Henkilökunnan ikäjakauma 31.12.2015



Henkilökunnan sukupuolijakauma 31.12.2015







Ilmalämmitystakka

Tulikivi kehitti yhdessä Legalettin kanssa uuden Tulikivi Green -ilmalämmitystulisijan.

Tulikivi-tulisijan ja Legalett-ilmakiertoisen kanaviston avulla merkittävä osa Tulikivi-tulisijan lämmöstä voidaan ohjata ilmakiertoiseen lattialämmitykseen. Ilmalattialämmitykseen sopivat Tulikiven modernit teholämmittäjät -malliston tulisijat, kuten Valkia- ja Sarmi-tulisijat sekä Norva-takka, jossa on myös haudutusuuni.

Moderneissa teholämmittäjä tulisijoissa ilma kiertää ja lämpiää tulisijan kaksikuorirakenteen välissä. Läm-

mitysilmä ei ole kosketuksissa kuumien savukaasujen tai liekkien kanssa, vaan lämpö siirtyy tulisijan kivirakenteesta ilmaan hitaasti ja turvallisesti.

Tulisijasta siirtyy lämpöä lattian Legalett-ilmakanavistoon vielä useita tunteja varsinaisen lämmityksen loputtua. Lämmin ilma kiertää suljetussa Legalett-kanavistossa lattiavalussa ja siirtää lämpöä ympäri rakennusta. Lämpö varastoituu lattiaan. Huoneiden lämpötilaa voidaan säätää automaattisesti huonetermostaateilla.

Ilmalämmitys on kosteusturvallinen vaihtoehto. Legalett-lattiavalussa on suurempi massa kuin perinteisessä lattiavalussa. Suuri varaava massa varaa lämpöä ja takaa tasaisen lämmön talossa.



Tanka-kamiinat pieniin tiloihin

Uudet Tanka-kamiinat ovat kevyitä pikalämmittäjiä.

Tulikivi laajensi takkavalikoimaansa kamiinoihin. Uudet Tanka-kamiinat ovat näppäriä pikalämmittäjiä, jotka sopivat erityisesti kesämökeille ja kakkos-asuntoihin, joissa kaivataan usein nopeaa lämmitystä. Kamiinat lämmittävät konvektion avulla, jolloin

ylöspäin nouseva lämmin ilma saa huoneilman kiertämään ja lämmön leviämään tilaan.

Tanka-kamiinasta on saatavana kuusi eri kokoista ja muotoista variaatiota, joiden sydämenä toimii sama tulipesä. Pintavaihtoehtoiksi on valittavana mallista riippuen joko musta teräspeltiverhoilu tai vuolukivi sekä luonnollisessa harmaan sävyssä, että mustaksi tai valkoiseksi käsiteltynä. Kamiinat eivät varaa lämpöä kuten Tulikiven varaavat takat, joiden tuottama lämpö on pitkäkestoista, pehmeää säteilylämpöä. Vuolukiviverhoiltujen Tanka-kamiinoiden pinta säilyttää lämpöä kuitenkin hetken aikaa, toisin kuin peltiverhoiltujen kamiinamallien.



Seinäjoelle uusi myymälä

Tulikivi osana House2-myyrmälää.

Kaksikerroksisessa myymälässä takkoja ja muita tuotteita voi ihastella sekä ala- että yläkerrasta. Lähes 20 takan valikoimasta löytyy niin vuolukivisiä kuin keraamisia Tulikivi-tulisijoja. Tilassa on myös toimiva Jalanti-takkaleivinuuni asiakkaiden ihailtavana ja testattavana. Kiukaista esillä on viisi Tulikiven sähkökiukaista ja kaksi puukiukaista.



Tulikiven takkaleivinuuni valittiin parhaaksi

Tulikiven TLU2637/11 varaava takkaleivinuuni voitti parhaimman takan äänestyksen. Kilpailu oli käynnissä loppuvuonna 2014 K-Raudan ja Rautian kotisivuilla.

TLU2637/11 on Tulikiven vuolukivisten leivinuunien kestoosuosikkimalli, joka vastaa varmasti sekä lämmittäjän että leipojan tarpeita. Tulikiven kehittämän lämpötekniikan ansiosta koko takka lämpenee tasan varmasti ylhäältä alas asti maksimoiden lämmönvaraavuuden. Huima 83 % hyötysuhde säästää puuta ja vaivaa.



Lähienergiatori

Tulikivi oli mukana Lähienergioliiton järjestämällä Lähienergiatorilla Helsingin Kampissa toukokuussa 2015. Tulikivi osallistui myös torilla järjestettävään mahdollisuuksien paneeliin, jonka teemana olivat uudet energiaratkaisut. Lähienergiatorille kokoontui yhteensä lähes 50 näytteilleasettajaa.

Tilaisuuden tarkoituksena oli tuoda näkyvyyttä uusiutuvalle lähienergialle ja samalla tarjota ihmisille vaivaton tilaisuus kysyä vinkkejä asiantuntijoilta.



Asuntomessujen pääyhteistyökumppani

Tulikivi oli vuoden 2015 Asuntomessujen pääyhteistyökumppani.

Asuntomessut järjestettiin Vantaan Kivistössä 10.7–9.8, Kehäradan sekä lentokentän läheisyydessä. Asuntomessujen vuoden 2015 teemat olivat arjen sujuvuus sekä asumisen monimuotoisuus. Taloratkaisuissa oli kiinnitetty erityistä huomiota muunneltavuuteen ja asumisen koko elinkaareen. Messualueelle rakennettiin 28 erilaista pientalokohdetta, yhteensä nähtäviä kohteita oli 41. Erityisesti Tulikiven sähkökiukaat Kuura, Huurre ja Naava olivat hyvin esillä messukohteissa. Messuosastollamme Ua13 esittelimme näyttelytaloissa nähtäviä tuotteita sekä takka- ja kiuasuu- tuuksia. Lisäksi osastolla järjestettiin paljon mielenkiintoista ohjelmaa. Leivinuunissa messuosastollamme paistetun tuoreen leivän tuoksu houkutteli kävijöitä useampana päivänä.

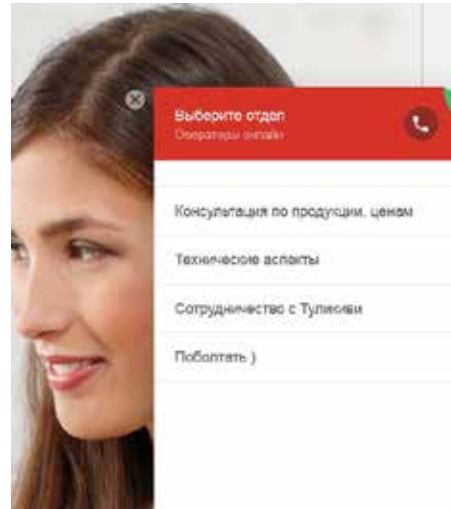


Tuisku XL isoonkin saunaan

Tulikivi lanseerasi markkinoille XL-kokoisen sähkökiukaan, jonka kivitilaan mahtuu jopa 120 kiloa kiviä.

Vuolukivipintainen Tuisku XL -kiuas antaa todella mukheat ja nautinnollisen kosteat löylyt isommasakin saunatilassa. Se soveltuu sekä taloyhtiöiden ja yhteisöjen yhteissaunoihin, että tilaviin kotikylpylöihin. Suurempaa kiuasta kaivataan myös löylyhuoneissa, joissa on lasiseinä tai paljon kaakeli-pintaa, sillä ne aiheuttavat lämmönhukkaa. Kiu-kaan verhoilu on uritettua vuolukiveä, joka sitoo tehokkaasti lämpöä ja luovuttaa sitä pitkään. Siksi vuolukivipinnat kuivattavat löylyhuoneen tehok-kaasti saunomisen jälkeen. Uritus tuo vuolukivi-verhoiluun keveyttä.

Chat uutena digitaalisena



Suomessa ja Venäjällä otettiin käyttöön chat parantamaan asiakaspalvelua kotisivuilla ja verkkokaupassa.



Tulikivi Oyj:n hallitus

Jyrki Tähtinen (s.1961)

Oikeustieteen kandidaatti, MBA, asianajaja. Tulikivi Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 2015. Hallituksen puheenjohtaja 13.4.2015 lähtien.

Muut keskeiset luottamustoimet: Asianajotoimisto Borenus Oy:n hallituksen puheenjohtaja, JSH Capital Oy:n hallituksen jäsen, PKC Group Oyj:n hallituksen jäsen.

Keskeinen työkokemus: Borenus & Kemppinen Oy: toimitusjohtaja 1997-2008, osakas 1991- ja tätä ennen lakimiestehtävissä muiden asianajotoimistojen ja Helsingin kaupungin palveluksessa vuodesta 1983 lähtien.

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:
A-osakkeita 42 553 kappaletta

Markku Rönkkö (s. 1951)

Kauppätieteiden maisteri. Tulikivi Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 2009 ja tarkastusvaliokunnan jäsen vuodesta 2009.

Muut keskeiset luottamustoimet: Digital Foodie Oy:n hallituksen jäsen, Goodwiller Oy:n hallituksen jäsen, Mikrobioni Oy:n hallituksen jäsen, Potwell Oy:n hallituksen jäsen, Saimaan Juomatehdas Oy:n hallituksen puheenjohtaja, Suomen metsäkeskuksen liiketoimintajaoston puheenjohtaja, Suomen ortodoksisen kirkkomuseon säätiön hallituksen jäsen, Boardman Oy:n osakas/partner

Keskeinen työkokemus: Järvi-Suomen Portti Oy: toimitusjohtaja 2008-2011, Karelia-Upofloor Oy: toimitusjohtaja 2006-2007, Savon Voima Oyj: toimitusjohtaja 2004-2006, Olvi Oyj: toimitusjohtaja 1985-2004 ja talousjohtaja 1983-1985, Is-Yhtymä Oy: talousjohtaja 1977-1982, sivutoiminen KHT-tilintarkastaja 1984-2003.

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:
A-osakkeita 159 453 kappaletta

Reijo Svanborg (s. 1943)

Insinööri. Tulikivi Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 2015 ja tarkastusvaliokunnan jäsen vuodesta 2015.

Muut keskeiset luottamustoimet: Enero Oy:n hallituksen jäsen, Finndomo Oy:n hallituksen jäsen, Fiskarhedenvillan AB:n hallituksen jäsen, Hakaniemen Metalli Oy/High Metal Production Oy:n hallituksen jäsen, Talokaivo Oy:n hallituksen puheenjohtaja.

Keskeinen työkokemus: Finndomo Oy: toimitusjohtaja 2001-2007, Tulikivi Oyj: toimitusjohtaja 1997-2001, Tebel-mkt B.V/Tetra Pak Tebel B.V: toimitusjohtaja 1990-1996, Oy Hackman Ab: strategijahtaja 1989-1990, Hackman Catertec Oy: toimitusjohtaja 1983-1989.

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:
A-osakkeita 42 553 kappaletta

Heikki Vauhkonen (s.1970)

Oikeustieteen kandidaatti, kauppatieteiden kandidaatti. Tulikivi Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 2001, toimitusjohtaja 2007-huhtikuu 2013, Tulikivi Oyj:n hallituksen puheenjohtaja 16.4.2013-22.8.2013. Tulikivi Oyj:n toimitusjohtaja 23.8.2013 -. Johtoryhmän jäsen vuodesta 2001. Tulikiven palveluksessa vuodesta 1997.

Muut keskeiset luottamustoimet: Tulikivi Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 2001, Fennian hallintoneuvoston jäsen vuodesta 2011, Rakennustuoteteollisuuden RTT:n johtokunnan jäsen vuodesta 2012, Suomen Kivitutkimussäätiön hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2015, Suomen Lähienergialiitto ry:n hallituksen jäsen vuodesta 2015.

Keskeinen työkokemus: Tulikivi Oyj: toimitusjohtaja 23.8.2013 -, hallituksen puheenjohtaja 16.4.2013-22.8.2013, toimitusjohtaja 2007 - huhtikuu 2013, tulisijaliiketoiminnan markkinointijohtaja 2002-2007, Tulikivi U.S. Inc.: Vice President 1997-2001.

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:
A-osakkeita 1 123 090 kappaletta
K-osakkeita 5 809 500 kappaletta

Reijo Vauhkonen (s. 1939)

Rakennusinsinööri. Teollisuusneuvos. Tulikiven perustaja. Tulikiven hallituksen jäsen 1980-2009, 2015 -.

Keskeinen työkokemus: Tulikivi Oyj: hallituksen jäsen 2002-2009, hallituksen päätoiminen puheenjohtaja 1990-2002, toimitusjohtaja 1980-1989, perustaja

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:
A-osakkeita 438 030 kappaletta



Tulikivi Oyj:n hallitus vasemmalta oikealle:

Jyrki Tähtinen, Markku Rönkkö, Reijo Svanborg, Heikki Vauhkonen ja Reijo Vauhkonen

Tulikivi-konsernin johtoryhmä

Heikki Vauhkonen (s. 1970)

Oikeustieteen kandidaatti, kauppatieteiden kandidaatti. Tulikivi Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 2001, toimitusjohtaja 2007-huhtikuu 2013, Tulikivi Oyj:n hallituksen puheenjohtaja 16.4.2013-22.8.2013. Tulikivi Oyj:n toimitusjohtaja 23.8.2013 -. Johtoryhmän jäsen vuodesta 2001. Tulikiven palveluksessa vuodesta 1997.

Luottamustoimet: Tulikivi Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 2001, Fennian hallintoneuvoston jäsen vuodesta 2011, Rakennustuoteteollisuuden RTT ry:n johtokunnan jäsen vuodesta 2012, Suomen Lähienergialiitto ry:n hallituksen jäsen vuodesta 2015.

Keskeinen työkokemus: Tulikivi Oyj: toimitusjohtaja 23.8.2013 -, hallituksen puheenjohtaja 16.4.2013-22.8.2013, toimitusjohtaja 2007 - huhtikuu 2013, tulisijaliiketoiminnan markkinointijohtaja 2002-2007, Tulikivi U.S. Inc.: Vice President 1997-2001.

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:

A-osakkeita 1 123 090 kappaletta
K-osakkeita 5 809 500 kappaletta

Saskia Kerkkänen (s. 1975)

BBa & Ba (Hons.) Markkinointipäällikkö. Johtoryhmän jäsen vuodesta 2015. Tulikiven palveluksessa vuodesta 2012.

Keskeinen työkokemus: Tulikivi Oyj: markkinointipäällikkö 2013-, markkinointiviestinnän suunnittelija 2012-2013, Aplicom Oy: markkinointikoordinaattori 2005-2012, Iittala Oy

Ab: projektipäällikkö 2004, viestintäassistentti 2003-2004, toimitusjohtajan assistentti 2002-2003.

Luottamustoimet: Ei luottamustoimia.

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:

Ei omistuksia

Simo Kortelainen (s. 1980)

KTM. Juuan vuolukivituotannon ja louhoksen päällikkö. Johtoryhmän jäsen vuodesta 2015. Tulikiven palveluksessa vuodesta 2008.

Luottamustoimet: Ei luottamustoimia.

Keskeinen työkokemus: Tulikivi Oyj: Juuan vuolukivituotannon ja louhoksen päällikkö 2015, tuotannonohjauksen asiantuntija 2014-2015, laskenta- ja tietojärjestelmäasiantuntija 2011-2013, laskentakonsultti (yrittäjä) 2008-2010.

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:

Ei omistuksia

Markku Prättälä (s. 1967)

Automaatioteknikko, yo. Kotimaan myyntijohtaja. Johtoryhmän jäsen vuodesta 2015. Tulikiven palveluksessa vuodesta 2006.

Luottamustoimet: Ei luottamustoimia.

Keskeinen työkokemus: Tulikivi Oyj: kotimaanmyyntijohtaja 2015-, myyntipäällikkö 2013-2015, tehdas- ja tuotepäällikkö 2013, tuotepäällikkö 2009-2013, myyntipäällikkö/Ker-

mansavi-uunit, 2006-2008, Kermansavi Oy: myyntipäällikkö 2004-2006, Varkauden Educa: toimitusjohtaja 2003.

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:

A-osakkeita 15 525 kappaletta

Martti Purto (s. 1966)

DI. Verhouskivien ja Saksan myyntijohtaja. Johtoryhmän jäsen vuodesta 2015. Tulikiven palveluksessa vuodet 1999-2005 ja vuodesta 2008.

Luottamustoimet: Ei luottamustoimia.

Keskeinen työkokemus: Tulikivi Oyj: verhoukivien ja Saksan myyntijohtaja 2015-, johtaja, saunat ja sisustustakat 2011-2014, liiketoiminnan kehittämispäällikkö 2009-2011, tuotepäällikkö 2008-2009, Kesla Oyj: myyntipäällikkö 2006-2008, Tulikivi Oyj: tuotepäällikkö 2003-2006, Kiantastone Oy: markkinointipäällikkö 1999-2002, Halton Oy: tuotekehitysinsinööri 1996-1999, Enerpac Oy: myynti-insinööri 1992-1996.

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:

A-osakkeita 15 000 kappaletta

Jari Sutinen (s. 1962)

Tekniikan tohtori, diplomi-insinööri. Tuotekehityspäällikkö. Johtoryhmän jäsen vuodesta 2015. Tulikiven palveluksessa vuodesta 2005.

Luottamustoimet: Varparannan vesiosuuskunnan hallituksen jäsen vuodesta 2007.

Keskeinen työkokemus: Tulikivi Oyj: tuotekehityspäällikkö 2009-, laboratoriapäällikkö 2005-2009, IVO Oy/Fortum Oy/Enprima Oy: tutkimusinsinööri, tuotepäällikkö, konsultti 1998-2005, TTKK: tutkija 1990-1998.

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:

A-osakkeita 15 000 kappaletta

Jouko Toivanen (s. 1967)

Tekniikan tohtori, diplomi-insinööri. Talous- ja hallintojohtaja. Johtoryhmän jäsen vuodesta 1995. Tulikiven palveluksessa vuodesta 1993.

Luottamustoimet: Kiviteollisuusliiton hallituksen jäsen

Keskeinen työkokemus: Tulikivi Oyj: talous- ja hallintojohtaja 2013 -, johtaja, verhouk- ja sisustuskivet 2011-2013, luonnonkivituotteetliiketoiminnan johtaja 2003-2011, talousjohtaja 2001-2007, johtaja, operatiivinen laskenta ja ohjausjärjestelmät 1999-2001, talouspäällikkö 1997-1999, laskentapäällikkö 1995-1997.

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:

K-osakkeita 100 000 kappaletta
A-osakkeita 1 912 558 kappaletta



Johtoryhmän jäsenet vasemmalta oikealle:

*Heikki Vauhkonen, Saskia Kerkkänen,
Simo Kortelainen, Markku Prättälä,
Martti Purtola, Jari Sutinen ja
Jouko Toivanen*



Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2015

Tulikivi Oyj:n ja sen tytäryhtiöiden hallinto perustuu lakiin, yhtiöjärjestykseen ja 1.10.2010 voimaan tulleeseen Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodiin. Yhtiö noudattaa NASDAQ OMX Helsinki Oy:n sisäpiiriohjetta. Tämä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement) on laadittu hallinnointikoodin suosituksen 54 ja AML 2 luvun 6 §:n 3 momentin mukaisesti. Selvitys julkaistaan erillisenä hallituksen toimintakertomuksesta ja on luettavissa yhtiön internet-sivuilla ja vuosikertomuksessa.

Hallinnointikoodi on julkisesti saatavilla Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n Internet-sivuilla osoitteessa www.cgfinland.fi.

Tulikivi Oyj laatii konsernitilinpäätöksen ja osavuosikatsaukset kansainvälisten EU:n hyväksymien IFRS-standardien mukaisesti. Konserni noudattaa tiedottamisessa arvopaperimarkkinalakea, soveltuvia Finanssivalvonnan asetta-

mia standardeja ja NASDAQ OMX Helsinki Oy:n sääntöjä. Toimintakertomus ja emoyhtiön tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain ja kirjanpitolautakunnan ohjeiden ja lausuntojen mukaisesti.

Tulikivi-konsernin organisaatio

Tulikivi-konserniin kuuluvat emoyhtiö Tulikivi Oyj, AWL-Marmori Oy, Tulikivi U.S., Inc, OOO Tulikivi ja Tulikivi GmbH. Konserniyritys on lisäksi The New Alberene Stone Company, Inc., jolla ei ole enää liiketoimintaa.

Tulikivi-konsernin hallinnosta ja toiminnasta vastaavat yhtiökokouksen valitsema hallitus, hallituksen valiokunnat sekä toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan apuna toimiva johtoryhmä.

Kuvaus hallituksen ja hallituksen valiokuntien kokoonpanosta ja toiminnasta

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan

asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään seitsemän jäsentä. Yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet vuodeksi kerrallaan. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan. Konsernin emoyhtiön hallitus päättää tytäryhtiöiden hallitusten kokoonpanoista.

Hallituksen kokoonpano

Tulikivi Oyj:n 13. huhtikuuta 2015 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa hallituksen lukumääräksi vahvistettiin viisi jäsentä.

Hallituksen jäsenten henkilötiedot:

- Jyrki Tähtinen, s. 1961. Hallituksen puheenjohtaja. Oikeustieteen kandidaatti, MBA, asianajaja. Hallituksen jäsenyys useissa yrityksissä.
- Markku Rönkkö, s. 1951. Kauppatieteiden maisteri. Hallituksen jäsenyys useissa yrityksissä.

- Reijo Svanborg, s.1943. Insinööri. Hallituksen jäsenyys useissa yrityksissä.
- Heikki Vauhkonen, s. 1970. Tulikivi Oyj:n toimitusjohtaja. Oikeustieteiden kandidaatti, kauppatieteiden kandidaatti.
- Reijo Vauhkonen, s. 1939. Rakennusinsinööri. Teollisuusneuvos. Tulikiven perustaja.

Yhtiöstä riippumattomia hallituksen jäseniä ovat Markku Rönkkö, Reijo Svanborg ja Jyrki Tähtinen. Nykyinen hallituskokoonpano poikkeaa Suomen listayhtiöiden hallintokoodin suosituksista koostumukseltaan perusteluna toimialaosaaminen ja hallituksen pieni koko.

Ajalla 1.1-13.4.2015 hallituksen jäsenenä toimivat Harri Suutari, Olli Pohjanvirta, Markku Rönkkö, Pasi Saarinen, Nella Ginman-Tjeder, Anu Vauhkonen ja Heikki Vauhkonen.

Hallituksen pääasialliset tehtävät

Hallituksen tehtävänä on osakeyhtiölain mu-

kaan huolehtia yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Hallitus ohjaa ja valvoo yhtiön toimivaa johtoa, nimittää ja erottaa toimitusjohtajan, hyväksyy yhtiön strategiset tavoitteet, budjetin, investointien kokonaismäärän ja niiden jakautumisen sekä käytettävät palkkiojärjestelmät, päättää laajakantoisista sopimuksista ja riskienhallinnan periaatteista sekä varmistaa johtamisjärjestelmän toiminnan, vahvistaa yhtiön vision ja toiminnassa noudatettavat arvot sekä organisaatiomallin, hyväksyy ja julkistaa osavuosisikatsukset, vuosikertomuksen ja tilinpäätöksen sekä määrittelee yhtiön osinkopolitiikan ja kutsuu koolle yhtiökokouksen. Hallituksen tehtävänä on edistää yhtiön ja kaikkien osakkeenomistajien etua.

Hallitus kokoontui vuonna 2015 16 kertaa. Hallituksen jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli keskimäärin 95,6 prosenttia. Kunkin jäsenen osallistuminen kokouksiin ilmenee almpäntä olevasta taulukosta.

Hallituksen valiokunnat

Hallituksella on kaksi valiokuntaa, nimitys- ja tarkastusvaliokunta. Hallitus valitsee valiokuntien jäsenet ja valiokuntien puheenjohtajat.

Nimitysvaliokuntaan kuuluvat puheenjohtajana Jyrki Tähtinen sekä jäsenenä Markku Rönkkö ja Heikki Vauhkonen. Nimitysvaliokunnan tehtävään kuuluu hallituksen jäsenten valinnan valmistelu yhtiökokoukselle tehtävää ehdotusta varten, hallituksen jäsenten palkitsemisasioiden valmistelu ja hallituksen jäsenten seuraajaehdokkaiden etsiminen. Nimitysvaliokuntaa koostui kaksi kertaa vuonna 2015.

Nimitysvaliokunnan jäsenten henkilötiedot:

- Jyrki Tähtinen, s. 1961. Oikeustieteen kandidaatti, MBA, asianajaja. Puheenjohtaja. Insinööri. Hallituksen jäsenyys useissa yrityksissä.

- Markku Rönkkö, s. 1951. Kauppatieteiden maisteri. Hallituksen jäsenyys useissa yrityksissä.

- Heikki Vauhkonen, s. 1970. Oikeustieteiden kandidaatti, kauppatieteiden kandidaatti. Tulikivi Oyj:n toimitusjohtaja.

Tarkastusvaliokuntaan kuuluvat puheenjohtajana Markku Rönkkö sekä jäsenenä Reijo Svanborg ja Heikki Vauhkonen. Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on avustaa ja tehostaa hallituksen työskentelyä yhtiön taloudellista raportointia ja valvontaa koskevien asioiden käsittelyssä sekä huolehtia yhteydenpidosta tilintarkastajiin. Tarkastusvaliokunta kokoontui 4 kertaa vuonna 2015. Valiokunnan jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli keskimäärin 100,0 prosenttia.

Toimitusjohtaja

Tulikivi Oyj:n toimitusjohtaja on Heikki Vauhkonen. Toimitusjohtajan tehtävänä osakeyhtiölain mukaan on hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Toimitusjohtajan on annettava hallitukselle ja sen jäsenelle tiedot, jotka ovat tarpeen hallituksen tehtävien hoitamiseksi. Toimiin, jotka yhtiön toiminnan laajuuden ja laadun huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, toimitusjohtaja saa ryhtyä vain, mikäli hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta yhtiön toiminnalle olennaista haittaa. Viimeksi mainitussa tapauksessa on hallitukselle niin pian kuin mahdollista annettava toimenpiteestä tieto. Toimitusjohtaja vastaa operatiivisesta toiminnasta, budjetin toteutumisesta, Tulikivi-konsernin tuloksesta ja alaiensa toiminnasta.

Johtoryhmä

Operatiivisen toiminnan johtamisessa ja suunnittelussa toimitusjohtajaa on avustanut johtoryh-

mä, jonka jäseniä ovat toimitusjohtajan lisäksi talous- ja hallintojohtaja Jouko Toivanen, kotimaan myyntijohtaja Markku Prättälä, markkinointipäällikkö Saskia Kerkkänen, verhoukivien ja Saksan myyntijohtaja Martti Purto, tuotekehityspäällikkö Jari Sutinen ja Juuan vuolukivituotannon ja louhoksen päällikkö Simo Kortelainen. Johtoryhmä kokoontui 46 kertaa vuonna 2015.

Kuvaus taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä

1. Kuvaus valvontaympäristöstä

Tulikiven liikeidea ja arvomaailma

Tulikivi-konserni on erikoistunut säteilylämpöä tuottaviin tulisijoihin ja lämmityslaitteisiin sekä kotien luonnonkivituotteisiin. Asiakkaamme arvostavat tuotteidemme ekologisuutta, esteettisyyttä ja niiden tuomaa viihtyisyyttä sekä puulämmityksen hyötyjä. Tulikivi on uudistumiskykyinen asiakkaitaan, yrittäjyyttä ja rehtiä toimintaa arvostava yritys.

Ympäristöpolitiikka

Kaivostoiminnan harjoittaminen edellyttää kaivospiirin muodostamista sekä ympäristölupaa. Myös keramiikkatuotanto edellyttää ympäris-

tölupaa. Kaivostoimintaa säännellään kaivoslaissa ja ympäristölainsäädännössä. Louhinnasta vastaava johtaja vastaa siitä, että kaivostoiminnan luvat ovat voimassa ja ajan tasalla.

Ympäristöstrategian tavoitteena Tulikivellä on ympäristötyön järjestelmällinen eteneminen määritellyillä osa-alueilla. Ympäristötyön päämäärä on luonnonvarojen säästeliäs käyttö sekä prosessien ja tuotteiden hallinta niin, että ne kuormittavat mahdollisimman vähän ympäristöä. Konserni noudattaa toimintaansa liittyvää ympäristölainsäädäntöä ja normeja sekä tekee toiminnassaan jatkuvan parantamisen kautta ennakoivaa ympäristötyötä. Konsernissa tunnistetaan ja tunnetaan oma vastuu ympäristötoimijana.

Suunnittelu- ja seurantaprosessit

Konsernin toiminta suunnitellaan ja toiminnan tehokkuus varmistetaan vuosittain toteutettavassa strategiasuunnitteluprosessissa ja budjetointiprosessissa. Suunnitelmien toteutusta ja toimintaympäristön kehitystä seurataan kuukausiraportoinnin, osavuosisikatsausraportoinnin ja tilinpäätösraportoinnin yhteydessä.

Riskianalyysi ja riskienhallinta ovat Tulikivi-konsernissa osa vuosittain toteutettavaa strategista suunnitteluprosessia ja operatiivista

Hallituksen jäsenten osallistuminen hallituksen, tarkastusvaliokunnan, nimitysvaliokunnan kokouksiin.

1.1. -31.12.2015	hallitus	tarkastusvaliokunta	nimitysvaliokunta
Jyrki Tähtinen	11/11		
Markku Rönkkö	16/16	4/4	2/2
Reijo Svanborg	11/11	3/3	
Heikki Vauhkonen	16/16	3/3	2/2
Reijo Vauhkonen	8/11		
Harri Suutari (13.4. asti)	5/5		2/2
Olli Pohjanvirta (13.4. asti)	5/5		
Pasi Saarinen (13.4.asti)	5/5	1/1	
Nella Ginman Tjeder (13.4.asti)	5/5	1/1	
Anu Vauhkonen (13.4. asti)	4/5		

toimintaa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena konsernissa on varmistaa, että toiminta on tehokasta ja tuloksellista, informaatio luotettavaa ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan.

Valvontatoiminnot

Organisaation ja toimenkuvien mukaisesti valtaa ja vastuuta delegoidaan budjettivastuullisille ja linjaorganisaation vastuuhenkilöille. Toiminnan lakien ja säädösten mukaisuus varmistetaan toimintokäsikirjan ja muun sisäisen ohjeistuksen kautta.

Vuonna 2015 toiminnan painopisteenä on ollut tietojärjestelmien käytön tehostaminen ja raportoinnin laadun parantaminen. Toiminnanohjausjärjestelmä sisältää tarpeelliset kontrollimekanismit sisäiseen valvontaan.

Sisäistä valvontaa suorittavat organisaation eri tahojen lisäksi tilintarkastajat laajennettuna tarkastuksena erikseen sovittujen kohteiden osalta. Vuonna 2015 tarkastuksen painopisteenä olivat sisäisen valvonnan järjestelyt ja raportointi, myyntitoiminnot, hankintaprosessin ja maksuliikenteen kontrollit, vaihto- ja käyttöomaisuus. Konsernissa ei ole konsernin koko ja toiminnan luonne huomioiden katsottu

tarpeelliseksi nimittää sisäistä tarkastajaa. Hallitus voi halutessaan käyttää ulkopuolista asiantuntijaa haluamallaan osa-alueilla.

Riskienhallinta on osa yhtiön valvontajärjestelmää. Riskienhallinnan avulla pyritään varmistamaan, että liiketoimintaan vaikuttavat riskit tunnistetaan ja niitä seurataan ja arvioidaan jatkuvasti osana normaalia liiketoimintaa.

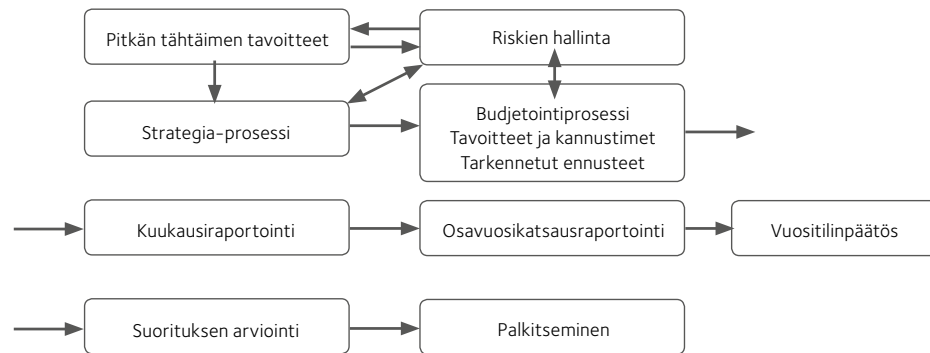
2. Riskien arviointi

Riskienhallinnan avulla varmistetaan, että Tuli- ja konsernin liiketoimintaan vaikuttavat riskit tunnistetaan ja niitä hallitaan mahdollisimman tehokkaasti siten, että konsernin strategiset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan. Tavoitteille on määritetty riskirajat. Riskirajojen ylittymisen tai poikkeamat toimintasuunnitelmissa edellyttävät, että vastuuhenkilö ryhtyy tehokkaasti riskienhallintakeinojen käyttämiseen. Taloudellisten riskirajojen ylittyminen tulee esille jatkuvan raportoinnin yhteydessä.

KUVA: Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävien vastuujako

Vastuunjako	Valvontatoiminnot
Hallitus	<ul style="list-style-type: none"> - sisäisen valvonnan toimintaperiaatteiden määrittely - vastuu valvonnan toimivuuden seurannasta - hyväksyy riskienhallintaperiaatteet - tilintarkastajien raporttien käsittely - kannustinjärjestelmän määrittäminen
Tarkastusvaliokunta	<ul style="list-style-type: none"> - sisäisen valvonnan tehokkuuden arviointi - raportointiin liittyen asioiden käsittely - yhteydenpito tilintarkastajiin
Toimitusjohtaja johtoryhmän avustamana	<ul style="list-style-type: none"> - sisäisen valvonnan osatekijöiden olemassaolon ja toimivuuden valvonta - valvoo, että toiminta on asetettujen arvojen mukaista - muokkaa toimintaperiaatteet ja -politiikat - vastaa resurssien tarkoituksenmukaisesta ja tehokkaasta käytöstä - valvontamekanismien (hyväksymisperiaatteet, täsmätykset ja raportointi) määrittäminen - määrittää riskienhallinnan toimintatavat ja riskienhallintakeinot
Johtoryhmän jäsen, toimialansa mukaan: kotimaan myynti, markkinointi, tuotekehitys, vienti, tuotanto, hankinta, hallinto ja talous	<ul style="list-style-type: none"> - antavat oman vastuualueensa osalta vastuun yksityiskohtaisempien valvontatoimien käyttöönotosta henkilöille, jotka ovat vastuussa eri toiminnoista. Vastuu sisäisen valvonnan toimivuudesta omalla vastuualueella - omalle vastuualueelle kuuluvien riskien hallinta
Talous- ja hallintojohtaja	<ul style="list-style-type: none"> - sisäinen laskenta: tulosten seuranta ja analysointi - ulkoinen laskenta ja raportointi
Tilintarkastaja	<ul style="list-style-type: none"> - lakisääteinen tilintarkastus - laajennettu tarkastus hallituksen tai tarkastusvaliokunnan toimeksiannosta - raportointi tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle

KUVA: Suunnittelu- ja seurantaprosessi



Sisäinen valvonta on osa suunnittelu- ja seurantaprosessia.

3. Raportointijärjestelmä ja siihen liittyvä sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Raportointijärjestelmän mukaisesti toimitusjohtaja raportoi hallitukselle kuukausittain konsernin ja eri tuoteryhmien toiminnasta sekä tuloksesta ja poikkeamista budjettiin ja tarkennettuihin ennusteisiin nähden, neljännesvuosittain osavuosikatsaukseen / vuositilinpäätökseen perustuvasta operatiivisesta tuloksesta ja muutoin välittömästi olennaisista muutoksista toimintaympäristössä. Vastuuhenkilöt raportoivat sisäisen raportointi-

järjestelmän mukaisesti.

Konsernin raportoinnista vastaa emoyhtiön talousjohtaja. Kotimaisten yhtiöiden kirjanpito ja konsernilaskenta suoritetaan emoyhtiön talousosastolla. Ulkomaisten tytäryhtiöiden kirjanpito ja raportointi hoidetaan paikallisesti, riittävää asiantuntemusta omaavissa tilitoimistoissa tai muutoin ulkopuolisia asiantuntijoita hyödyntäen. Emoyhtiön tilintarkastajat vertaavat Venäjän tytäryhtiön venäläisen raportoinnin ja emoyhtiön konsernitiilinpäätöstä varten toimitettavan taloudellisen raportoinnin sisällön.

Raportoinnin oikeellisuus varmistetaan talousraportoinnin ohjeistuksella, henkilöstön ammattitaidon ylläpidolla, tietojärjestelmien luotettavuudella, normaaleilla valvontamekanismeilla ja laajennetun tarkastuksen avulla. Raporttien poikkeamat budjetista ja toimintasuunnitelmista ohjautuvat analysoimaan tilannetta tarkemmin ja etsimään poikkeamien syyt.

Taloudellisen raportoinnin oikeellisuutta valvoo talous- ja hallintojohtaja ja tilintarkastus sekä aika ajoin toteutettava tietojärjestelmätarkastus. Toiminnan lakien ja sääntöjen mukaisuus pyritään varmistamaan käyttämällä ulkopuolisten asiantuntijoiden osaamista ja palveluita.

Yhtiöllä on taloudellisen raportointijärjestelmän toimivuuden varmistava ohjeistus, jota organisaation on noudatettava. Organisaation osaaminen varmistetaan tiedotus- ja koulutustilaisuuksissa. Tilinpäätöksen valmistelukokouksissa käydään läpi laskentaperiaatteiden ja lainsäädännön muutoksia ja aikataulutukset.

Tarkastusvaliokunta arvioi taloudellisen raportointijärjestelmän toimivuutta mm. tulosennusteiden toteuma-analyysien perusteella sekä rap-

portoinnin virheetömyysarvioinnin avulla neljännesvuosittain. Arviointiin kuuluu myös väärinkäytöksiin ja lainvastaiseen toimintaan liittyvien riskien läpikäyminen. Tilintarkastus tarkastaa poikkeamaraportoinnin sisällön laajennetun tarkastuksen yhteydessä. Johtoryhmän jäsenet seuraavat kuukausittain tulosraportoinnin oikeellisuutta ja arvioivat vastuualueidensa tulospoikkeamien syyt.

4. Viestintä ja tiedotus

Raportointia ja laskentaperiaatteita koskevasta ohjeistuksesta tiedotetaan kaikille talousasioita vastaaville henkilöille ja kaikille muille, jotka tuottavat tietoa ja tarkastustuloksia talouden järjestelmään. Toimitusjohtaja raportoi tarkastusvaliokunnalle sisäisen valvonnan, ml. raportoinnin oikeellisuus, alueella havaituista puutteista. Tilintarkastuksen ja laajennetun tarkastuksen raportit sekä vastuuhenkilöiden antamat selvitykset raportteihin käsitellään tarkastusvaliokunnan kokouksissa. Tarkastusvaliokunta raportoi hallitukselle tekemistään havain-

noista sekä organisaatiolle antamistaan ohjeista ja suosituksista.

Konsernin viestinnästä vastaa toimitusjohtaja. Konsernissa on viestinnän toimintaohjeet, joka kattaa toimintaohjeet sisäiselle ja ulkoiselle viestinnälle. Lisäksi on määritelty näihin liittyen puheoikeuden omaavat henkilöt.

5. Valvonnan seuranta

Sisäisen valvonnan tehokkuutta arvioidaan säännöllisesti johtamis- ja ohjaustoimien yhteydessä ja erikseen tarkastusraporttien valmistuttua. Taloudellisen raportoinnin osalta vertailut toteuman ja tavoitteen välillä, erilaiset täsmäytykset ja toiminnallisten raporttien sääntönmukaisuuden valvonta ovat jatkuvasti toteutettavia seurantatoimenpiteitä.

Suunnittelu- ja seurantakokoukset sisältyvät hallituksen vuosisuunnitelmaan. Tietojärjestelmät ovat pääpiirteissään vakiintuneita ja niiden luotettavuutta arvioidaan ulkopuolisen asiantuntijan toimesta säännöllisesti.

KUVA: Riskien kartoitus ja riskienhallinta

Riskianalyysi ja riskien järjestäminen merkittävyyden mukaan	<ul style="list-style-type: none"> - riskien nimeäminen konsernitasolla ja vastuualueittain - riskien vaikuttavuuden ja todennäköisyyden arviointi - määritellään riskirajat asetetuille tavoitteille - määritellään kontrollipisteet - raportointiin liittyvien riskien kartoitus
Riskienhallinta	<ul style="list-style-type: none"> - riskien hallintatoimenpiteiden määrittely - vastuuhenkilöiden nimeäminen toimenpiteille - toteutuksen aikajänteestä sopiminen - toimenpiteiden toteuttamisen seurantatavan määrittely
Riskienhallintaprosessin valvonta	<ul style="list-style-type: none"> - vastuuhenkilöt raportoivat toimitusjohtajalle riskien toteutumisesta, tehdyistä toimenpiteistä ja niiden tehokkuudesta - riskiarvioinnit kontrollien osalta
Riskienhallintaprosessin jatkuvuus	<ul style="list-style-type: none"> - kuluvan kauden toimenpiteet ja toimintaympäristö ja sen ennustettavissa olevat muutokset vaikuttaa seuraavan kauden suunnitelmiin ja riskienhallintatoimenpiteisiin - riskienkartoitukseen kerätään taustamateriaalia osana jatkuvaa toimintaa.

6. Tilintarkastus

Tilintarkastaja valitaan vuosittain varsinaisessa yhtiökokouksessa toimikaudeksi, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Tilintarkastajana on toiminut KHT-yhteisö KPMG Oy Ab.

Palkka- ja palkkioselvitys 2015

Hallituksen jäsenet

Hallituksen jäsenten palkkioista päättää Tulikivi Oyj:n varsinainen yhtiökokous. Hallituksen jäsenen vuosipalkkio oli 13.4.2015 lähtien 18 000 euroa (jota edeltävältä ajalta vuosipalkkio oli vastaavasti 18 000 euroa), josta 60 prosenttia suoritettiin rahana ja 40 prosenttia Tulikivi Oyj:n A-osakkeina. Kukin hallituksen jäsen sai näin 42 553 A-osaketta. Osakkeet ostettiin pörssistä. Hallituksen jäsen ei saa luovuttaa näin saamiaan osakkeita ennen kuin hallituksen jäsenyys on päättynyt, ellei hallitus myönnä tapauskohtaisesti luovuttamiseen lupaa etukäteen. Lisäksi suoritettiin hallituksen sivutoimiselle puheenjohtajalle 4 500 euron suuruinen kuukausipalkkio ja sihteerinä toimivalle hallituksen jäsenelle 1 400 (1 400) euron suuruinen kuukausipalkkio. Hallituksen tarkastusvaliokunnan jäsenille ja nimistystoimikunnan jäsenille maksettiin kokouspalkkiota 330 (330) euroa kokousta kohden. Hallituksen jäsenille ei suoritettu muuhun kuin hallitus- tai valiokuntatyöhön liittyviä palkkioita vuonna 2015.

Toimitusjohtajan ja yhtiön muun johdon palkat ja palkitsemisjärjestelmien periaatteet

Toimitusjohtajan ja muun johtoryhmän palkitseminen koostuu kiinteästä peruspalkasta ja kannustinjärjestelmän määrittelemästä vuosittaisesta tulospalkkiosta (muuttuva osa) ja osakepalkkiosta. Toimitusjohtajan palkasta, palkkioista ja muis-

ta työsopimuksen ehtoista päättää hallitus. Muun johtoryhmän sekä ulkomaisten tytäryhtiöiden toimitusjohtajien kannustinjärjestelmästä päättää hallitus, ja kiinteästä palkkaosuudesta toimitusjohtaja yhdessä hallituksen puheenjohtajan kanssa.

Toimitusjohtajan kiinteä palkka vuonna 2015 oli 175 951 (183 562) euroa. Toimitusjohtajalle ei muodostunut palkkiota kannustinjärjestelmän perusteella vuodelta 2015. Toimitusjohtajan irtisanoutumisaika on 3 kuukautta ja yhtiön irtisanoessa toimisuhteen, irtisanoimisaika on 12 kuukautta. Työsuhteen päättämiseen ei liity erillistä erorahaa.

Muun johtoryhmän ja ulkomaisten tytäryhtiöiden toimitusjohtajien kiinteät palkat vuonna 2015 olivat yhteensä 671 852 (436 054) euroa ja vuodelta 2015 maksettu, myynnin kasvuun perustuva muuttuva palkanosa 12 000 (45 000) euroa.

Lakisääteisen eläketurvan lisäksi toimitusjohtajilla oli lisäeläkejärjestely 28.2.2014 saakka. Lisäeläkejärjestely oli maksupohjainen. Vakuutetuille kertyneet eläkemaksut ovat siirtyneet vapaakirjalle, josta vakuutettu henkilö on oikeutettu hakemaan ne maksuun täytettyään 60 vuotta. Eläkejärjestelystä ei aiheutunut kustannuksia vuonna 2015 (kustannus vuonna 2014 4 056 euroa).

Optio-oikeudet johdolle ja avainhenkilöille

Tukeakseen johdon ja avainhenkilöiden sitoutumista tulospalkkiosuhteen läpivientiin



Tulikivi Oyj:n hallitus päätti 17.9.2013 optio-oikeuksien antamisesta Tulikivi-konsernin avainhenkilöille varsinaisen yhtiökokouksen 16.4.2013 antaman valtuutuksen perusteella. Optio-oikeuksilla kannustetaan avainhenkilöitä pitkäjänteiseen työntekoon omistaja-arvon kasvattamiseksi. Optio-oikeuksilla pyritään myös sitouttamaan avainhenkilöt työnantajaansa. Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 13 avainhenkilöä mukaan lukien konsernin johtoryhmän jäsenet.

Optio-oikeuksia annetaan yhteensä enintään 1 800 000 kappaletta, ja ne oikeuttavat merkittävään yhteensä enintään 1 800 000 yhtiön uutta tai sen hallussa olevaa A-sarjan osaketta. Optio-oikeudet jakaantuvat kolmeen lajiin ja niillä merkittävien osakkeiden merkintäaika on optio-oikeudella 2013A 1.5.2016-31.5.2018; optio-oikeudella 2013B 1.5.2017-31.5.2019 ja optio-oikeudella 2013C 1.5.2018-31.5.2020. Osakkeiden merkintähinta kaikilla optio-oikeuksilla on 0,33 euroa osakkeelta. Hallitus asettaa kunkin optiolajin vapautumiselle yhtiön tulosparannusohjelmaan liittyvät taloudelliset tavoitteet erikseen kullekin optiolajille. Optio-oikeuksia 2013A on 580 000 kappaletta. Niiden merkittävälle asetettu tilikauden 2014 käyttökatetavoite ei toteutunut. Hallitus päätti jatkaa tavoitteen seurantajaksoa tilikaudelle 2015.

Vuodelle 2015 asetettua käyttökatetavoitetta ei saavutettu, joten vuodelta 2015 ei jaettu optioita.

Tulospalkkiojärjestelmä

Tulikivi Oyj:llä on tulospalkkiojärjestelmä koko henkilöstölle. Järjestelmän ansaintakriteerit ja palkkion määrän päättää hallitus, ja järjestelmä on voimassa vuoden kerrallaan. Hallitus hyväksyy järjestelmän mukaisten palkkioiden maksatuksen toimitusjohtajan, johtoryhmän jäsenten ja ulkomaisten tytäryhtiöiden toimitusjohtajien osalta, ja toimitusjohtaja muilta osin laskelmien valmistuttua.

Tulospalkkiojärjestelmä koskee koko henkilöstöä ja se perustuu konsernin tulokseen. Vuoden 2015 (2014) tulos ei oikeuttanut tulospalkkioon.

Tilintarkastus

Tilintarkastaja valitaan vuosittain varsinaisessa yhtiökokouksessa toimikaudeksi, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Tilintarkastajana on toiminut KHT-yhteisö KPMG Oy Ab. Vuonna 2015 tilintarkastusyhtiölle maksettiin palkkoja ja palkkioita yhteensä 74 163 (75 682) euroa, josta lakisääteisen tilintarkastuksen osuus oli 62 675 (57 280) euroa.

Hallituksen jäsenille vuonna 2015 maksetut vuosipalkkiot hallitus- ja valiokuntatyöstä (euro):

	Vuosipalkkiot	Tarkastusvaliokunta	Nimitystoimikunta	Yhteensä
Rönkkö Markku, jäsen, sihteeri	34 800	1 320	660	36 780
Svanborg Reijo, jäsen	18 000	990		18 990
Tähtinen Jyrki, jäsen, sivutoiminen puheenjohtaja	57 150			57 150
Vauhkonen Heikki, jäsen	18 000	990	660	19 650
Vauhkonen Reijo, jäsen	18 000			18 000
Ginman-Tjeder Nella, jäsen (13.4.2015 saakka)		330		330
Saarinen Pasi, jäsen (13.4.2015 saakka)		330		330
Suutari Harri, jäsen. Sivutoiminen puheenjohtaja (13.4.2015 saakka)	15 075		660	15 735
Yhteensä	161 025	3 960	1 980	166 965



Tietoja osakkeenomistajille

Yhtiökokous

Tulikivi Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään 20. huhtikuuta 2016 klo 12.00 alkaen Helsingissä, Ekberg Extrassa, Bulevardi 9 A, II krs. Tilinpäätöstä koskevat asiakirjat ovat nähtävillä 29.3.2016 alkaen yhtiön kotisivuilla ja pääkonttorissa Juuassa, ja niistä lähetetään pyydetessä jäljennöksiä osakkeenomistajille. Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka viimeistään 8.4.2016 on merkitty osakkeenomistajaksi Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään yhtiön osakasluetteloon. Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, tulee ilmoittaa siitä 10.4.2016 mennessä yhtiölle. Ilmoittautuminen tulee tehdä joko puhelimitse numeroon 0207 636 251 tai 0207 636 322 (ma-pe klo 8-16, ei kuitenkaan pitkänäperjantaina 25.3. tai toisena pääsiäis-

päivänä 28.3.), sähköpostitse osoitteeseen: kaisa.toivanen@tulikivi.fi, faxilla numeroon 020 605 0701 tai postitse osoitteella Tulikivi Oyj/ yhtiökokous, Kuhnustantie 65, 83900 Juuka. Hallintarekisteröidyt osakkeenomistajat: Ohjeet osallistumisesta yhtiökokoukseen osoitteessa: www.tulikivi.com > tulikivi.com > [Konserni > Yhtiökokous 2016](#).

Osingonjako

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että tilivuodelta 2015 ei jaeta osinkoa.

Osakerekisteri

Osakkeenomistajan henkilö- tai osoitetiedoissa sekä osakkeiden omistuksessa tapahtuneet muutokset pyydämme ilmoittamaan siihen arvo-osuusrekisteriin, jossa osakkeenomistajalla

on arvo-osuustili.

Taloudelliset katsaukset

Tulikivi Oyj julkaisee vuonna 2016 seuraavat taloudelliset katsaukset:

Tilinpäätöstiedote vuodelta 2015
5.2.2016

Vuosikertomus vuodelta 2015
vko 12

Osavuosikatsaus tammi-maaliskuulta
28.4.2016

Osavuosikatsaus tammi-kesäkuulta
4.8.2016

Osavuosikatsaus tammi-syyskuulta
27.10.2016

Vuosikertomus, osavuosikatsaukset ja pörssitiedotteet julkaistaan suomeksi ja englanniksi. Vuosikertomus julkaistaan yhtiön internet-sivuilla viikolla 12. Taloudelliset katsaukset löytyvät julkaisupäivästä alkaen yhtiön kotisivuilta www.tulikivi.com. Sijoittajasuhteisiin liittyviin kysymyksiin vastaa yhtiössä talous- ja hallintojohtaja Jouko Toivanen, puhelin 0207 636 330.

Tulikivi Oyj:tä seuraa analyytikko:
Matias Rautionmaa/Pohjola Pankki
p. 010 252 4408
matias.rautionmaa@pohjola.fi

Vuosikooste

Tulikivi Oyj:n vuonna 2015 julkaisemista pörssitiedotteista

- 11.12.2015 Tulikivi on solminut sopimuksen rahoittajiensa kanssa vuosien 2016–2018 lyhennysohjelmasta ja sen ehtoista
- 26.11.2015 Tulikivi Oyj:n yhtiökokous ja taloudelliset tiedotteet vuonna 2016
- 22.10.2015 Osavuositarkastus 1-9/2015
- 07.08.2015 Osavuositarkastus 1-6/2015
- 11.05.2015 Yt-neuvottelut päättyivät; tuloksena 0,5 Me säästöt henkilöstökustannuksissa
- 29.04.2015 Tulikivi Oyj:n johtoryhmä
- 29.04.2015 Osavuositarkastus 1-3/2015
- 13.04.2015 Tulikivi Oyj:n varsinaisen yhtiökokouksen päätökset ja hallituksen järjestäytyminen
- 13.04.2015 Hallituksen jäsenten valitsemisesta koskeva ehdotus varsinaisessa yhtiökokouksessa
- 31.03.2015 Muutos Tulikiven johtoryhmässä
- 20.03.2015 Vuosikertomus 2014
- 20.03.2015 Kutsu Tulikivi Oyj:n varsinaiseen yhtiökokoukseen
- 06.02.2015 Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2014
- 06.02.2015 Tilipäätöstiedote 1-12/2014
- 26.01.2015 Tulikivi Oyj alentaa koko vuoden liikevaihto- ja liiketulosennustetta
- 15.01.2015 Tulikivi Oyj:n optio-oikeuksien 2013A ja 2013B vapautumiskriteeri ja optio-oikeuksien markkina-arvo



Tulikivi Oyj:n toimintakertomus ja tilinpäätös vuodelta 2015

Hallituksen toimintakertomus	41
Konsernitilinpäätös, IFRS	44
Konsernin laaja tuloslaskelma	44
Konsernitase	45
Konsernin rahavirtalaskelma	46
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	47
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	48
Taloudellista kehitystä kuvaavat sekä osakekohtaiset tunnusluvut	84
Tunnuslukujen laskentaperusteet	86
Emoyhtiön tilinpäätös, FAS	87
Emoyhtiön tuloslaskelma	87
Emoyhtiön tase	88
Emoyhtiön rahoituslaskelma	91
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	92
Tulikivi Oyj:n osakkeet ja osakkeenomistajat	100
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	101

Tämä on Tulikivi-konsernin tilinpäätös, joka on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2015 voimassaolevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja.

Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksissa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettavaksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön mukaiset.

Tilinpäätöstiedot esitetään tuhansina euroina.

Hallituksen toimintakertomus 2015

Toimintaympäristö

Vähäinen pientalo- ja korjausrakentaminen sekä heikko kuluttajaluottamus heikensivät tulien kysyntää kotimaassa. EU-alueella pientalojen aloitukset ovat kääntyneet kasvuun, mikä osaltaan tukee tulisijamarkkinan kehitystä lähitulevaisuudessa. Venäjällä Tulikivi-tuotteiden kysyntä on alhainen johtuen talouden epävarmasta tilanteesta.

Liikevaihto ja tulos

Tulikivi-konsernin liikevaihto neljännellä vuosineljänneksellä oli 9,0 miljoonaa euroa (10,7 miljoonaa euroa 10–12/2014), liiketulos 0,1 (-0,2) miljoonaa euroa ja tulos ennen veroja -0,3 (-0,5) miljoonaa euroa. Liiketulos ennen kertaluonteisia kuluja oli 0,1 (0,0) miljoonaa euroa. Tulikivi Oyj:n liikevaihto jäi neljännellä vuosineljänneksellä alhaiseksi johtuen vaikeasta markkinatilanteesta.

Tulikivi-konsernin liikevaihto vuonna 2015 oli 32,0 miljoonaa euroa (39,3 Me 1–12/2014), liiketulos -2,9 (-2,4) miljoonaa euroa ja tulos ennen veroja -3,9 (-3,3) miljoonaa euroa. Liiketulos ennen kertaluonteisia kuluja oli vuonna

2015 -2,2 (-1,0) miljoonaa euroa. Osakekohtainen tulos tilikaudella oli -0,06 (-0,04) euroa. Yhtiön tilauskanta oli tilikauden päättyessä 3,9 (4,2) miljoonaa euroa. Yhtiön sisään tullut tilausvirta oli neljännellä vuosineljänneksellä 8,2 (9,3) miljoonaa euroa.

Kotimaan osuus liikevaihdosta oli tilikaudella 15,1 (17,9) miljoonaa euroa eli 47,2 (45,6) prosenttia. Viennin liikevaihto oli 16,9 (21,4) miljoonaa euroa. Suurimmat vientimaat olivat Ruotsi, Ranska, Saksa, Venäjä ja Tanska.

Tulikivi on solminut useita yhteistyösopimuksia tulisijatoimituksista taloteollisuusyritysten kanssa. Uudistettu keraaminen tulisijamallisto on saanut hyvän vastaanoton. Uudenaista muotoilua edustavien saunan kiukaiden liikevaihto kehittyi myönteisesti Suomessa viitisatasolla.

Tulosparannusohjelma

Tulikivi julkisti 8.8.2013 pörssitiedotteessaan tulosparannusohjelman, jonka tavoitteena on vuotuisen liiketuloksen, ennen kertaluonteisia kuluja, nostaminen 7 miljoonalla eurolla vuoden 2015 loppuun mennessä vuodesta 2013.

Suunnitelmat pitävät sisällään tuotannon rationalisointia, kululeikkauksia sekä myynnin tehostamista.

Tulosparannusohjelmassa yhtiö on toteuttanut vuosina 2014 ja 2015 yhteensä 5 miljoonan euron kiinteiden kulujen leikkaukset. Tämän lisäksi on toteutettu tuotannon rationalisointitoimenpiteitä, keskittämällä vuolukiviunituotanto sekä uudistamalla keraaminen mallisto. Tulosparannusohjelman mukaisia hyötyjä tuotannon uudelleenorganisoinnista ei saavutettu johtuen liikevaihdon laskusta. Heikosta markkinatilanteesta johtuen tulosparannusohjelman osana olevia myynnin kasvutavoitteita ei saavutettu.

Tulosparannusohjelma aiheutti vuodelle 2013 2,9 miljoonan euron kertaluonteiset kulut, ja vuodelle 2014 1,4 miljoonan euron kertaluonteiset kulut. Tilikaudelle aiheutui tulosparannusohjelmasta noin 0,7 miljoonan euron kertaluonteiset kulut. Vuodelle 2016 ei arvioida enää aiheutuvan kertaluonteisia kuluja.

Parantaakseen kannattavuutta yhtiö jatkaa toiminnan tehostamista tavoitteena 1,0 miljoonan euron kiinteiden kulujen säästöt vuonna

2016. Lisäksi tavoitteena on vapauttaa käyttö pääomaa 1,0 miljoonaa euroa pienentämällä varastoja vuonna 2016.

Rahoitus

Liiketoiminnan nettorahavirta oli tilikaudella 0,8 (-2,1) Me. Käyttöpääomaa vapautui tilikauden aikana 1,8 (-2,1) miljoonaa euroa. Varastoja pienennettiin toimintaa tehostamalla tilikaudella 1,4 miljoonaa euroa. Käyttöpääoma oli tilikauden lopussa 5,5 (7,3) miljoonaa euroa.

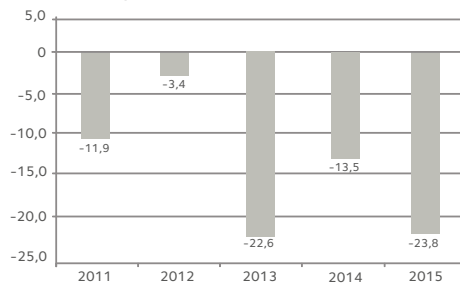
Tilikaudella lyhennettiin lainoja 2,2 miljoonaa euroa. Korolliset velat olivat tilikauden päättyessä 17,8 (20,0) miljoonaa euroa, ja nettora hoituskulut olivat tilikaudella 1,0 (0,9) miljoonaa euroa. Omavaraisuusaste oli tilikauden päättyessä 36,9 (39,0) prosenttia. Korollisten nettovelkojen suhde omaan pääomaan eli gearing oli 113,4 (89,8) prosenttia. Current ratio oli 1,7 (1,6), ja osakekohtainen oma pääoma oli 0,24 (0,30) euroa. Tilikauden päättyessä konsernin rahavarat ja muut likvidit varat olivat 1,4 (3,7) miljoonaa euroa.

Tulikivi allekirjoitti 11.12.2015 rahoittajien kanssa rahoitus sopimuksen, jossa sovittiin yh-

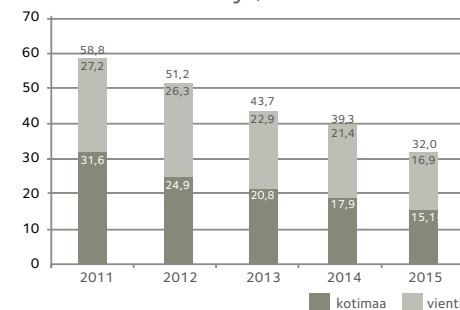
Tulos ennen veroja, Me



Oman pääoman tuotto, %



Liikevaihdon kehitys, Me



tiön luottojen lyhennyksistä vuosina 2016 – 2018 rahoittajien vastuiden suhteissa sekä rahoittajille annettavista lisävakuuksista ja kovenanteista. Järjestelystä aiheutui noin 0,15 miljoonan euron kertaluonteinen kulu viimeiselle vuosineljännekselle 2015. Rahoittajilta saatiin samalla vapautus lainojen kovenanttiehdoista tilanteessa 31.12.2015. Rahoitussopimus sisältää käyttökate-, omavaraisuusaste- ja velat/käyttökate-kovenantit. Yhtiön johdon arvion mukaan yhtiö täyttää nämä kovenantit vuonna 2016. Lainojen keskiporkko säilyi samalla tasolla.

Investoinnit ja tuotekehitys

Konsernin investoinnit olivat tilikaudella 1,1 (2,4) miljoonaa euroa. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot olivat 1,0 (1,4) miljoonaa euroa eli 3,1 (3,5) prosenttia liikevaihdosta. Näistä aktivoitiin taseeseen 0,3 (0,3) miljoonaa euroa. Tuotekehityksessä panostetaan uuden vuolukiviuunimalliston kehitystyöhön, jossa hyödynnetään vuolukiven vahvuudet tulisija- ja sisustusmateriaalina.

Henkilöstö

Konsernin palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin 219 (249) henkilöä. Tilikaudella palkka- ja palkkiokulut olivat yhteensä 9,4

(11,2) miljoonaa euroa. Henkilöstön määrää sopeutetaan lomautuksin kysynnän mukaisesti. Määrä-aikaisten lomautusten lisäksi yhtiössä on toistaiseksi lomautettuina 6 toimihenkilöä. Tilikauden palkat sisälsivät 0,3 (0,4) miljoonaa euroa kertaluonteisia kuluja. Tulikivi-konsernissa on käytössä tulospalkkiojärjestelmä koko henkilöstölle. Tämän lisäksi yhtiössä on käytössä vuonna 2013 käynnistetty optio-ohjelma johdolle. Vuodelle 2015 asetettua käyttökate-tavoitetta ei saavutettu, joten vuodelta 2015 ei maksettu tulospalkkiota eikä jaettu optioita.

Varsinainen yhtiökokous

Tulikivi Oy:n 13.4.2015 pidetty varsinainen yhtiökokous päätti olla jakamatta osinkoa tilikaudelta 2014. Hallituksen jäseniksi valittiin Markku Rönkkö, Heikki Vauhkonen, Reijo Vauhkonen, Jyrki Tähtinen ja Reijo Svanborg. Hallitus valitsi puheenjohtajaksi Jyrki Tähtisen. Tilintarkastajaksi valittiin KHT-yhteisö KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Kirsi Jantunen.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään uusien osakkeiden antamisesta ja yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden luovuttamisesta hallituksen ehdotuksen mukaisesti. Uusia osakkeita tai yhtiön hallussa olevia omia osakkeita

voidaan antaa seuraavasti: enintään 10 437 748 kappaletta A-sarjan ja 1 536 500 kappaletta K-sarjan osakkeita.

Valtuutus sisältää oikeuden toteuttaa osakeanti myös osakkeenomistajan etuoikeudesta poiketen suunnatulla annilla edellyttäen, että siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Valtuutus sisältää oikeuden päättää maksuttomasta osakeannista yhtiölle itselleen siten, että yhtiölle annettavien osakkeiden lukumäärä olisi enintään yksi kymmenesosa yhtiön kaikista osakkeista.

Valtuutus sisältää myös oikeuden osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta, jotka oikeuttavat saamaan maksua tai saatavan kuittaamista vastaan yhtiön osakkeita. Valtuutus sisältää oikeuden suorittaa yhtiön osakkeita. Hallituksella on valtuutus päättää muista osakeanteihin liittyvistä seikoista. Valtuutus on voimassa vuoden 2016 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka.

Omat osakkeet

Yhtiö ei ole hankkinut eikä luovuttanut omia osakkeita katsauskauden aikana. Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden kokonaismäärä oli tilikauden päättyessä 124 200 A-osaketta, mikä

vastaa 0,2 prosenttia osakepääomasta ja 0,1 prosenttia kokonaisäänimäärästä.

Hallituksen esitys jakokelpoisten varojen käytöstä

Emoyhtiöllä ei ole osingonjakokelpoisia varoja. Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osinkoa ei jaeta vuodelta 2015.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Konsernin keskeisin riski on liikevaihdon laskun mahdollinen jatkuminen päämarkkina-alueilla. Uudisrakentamisen ja saneeraushankkeiden kasvun viivästyminen vaikuttaa Tulikivi-tuotteiden kysyntään Suomessa. Keski-Euroopan ennakoitua hitaampi markkinoiden elpyminen ja Venäjän epävarma taloustilanne vaikuttaa myös Tulikivi-tuotteiden kysyntään.

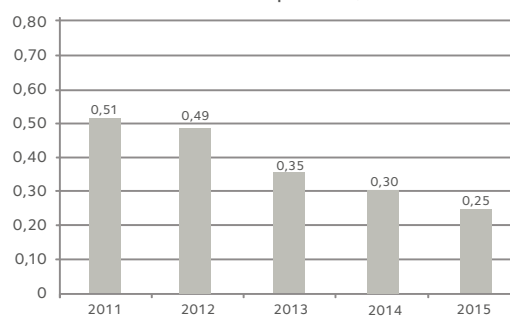
Konsernin rahoitusaseman säilyttäminen nykyisellään ja rahoituksen jatkuvuuden turvaaminen edellyttävät kannattavuuden parantamista. Lainojen takaisinmaksu voi muodostaa ennakoitua suuremman rasitteen yhtiön kassavirralle, mikäli yhtiön liiketoiminta ja toiminnan tulos eivät kehity suunnitellusti.

Yhtiön valuuttariskin kannalta merkittävimmät valuutat ovat Yhdysvaltain dollari ja Venäjän rupla. Yhtiön kassavirroista noin 90 prosenttia

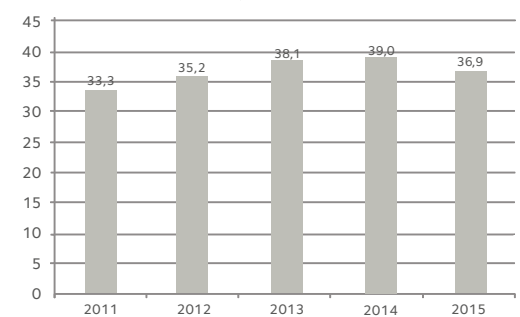
Osakekohtainen tulos, euro



Osakekohtainen oma pääoma, euro



Omavaraisuusaste, %



on euromääräisiä, eli tältä osin yhtiön altistuminen valuuttariskeille on vähäistä. Valuuttojen heikentyminen voi vaikuttaa heikentävästi myyntikatteeseen.

Riskit on kuvattu yksityiskohtaisemmin yhtiön vuoden 2015 vuosikertomuksessa sivulla 82.

Tulevaisuuden näkymät

Vuoden 2016 liikevaihdon arvioidaan olevan edellisen vuoden tasolla, ja liiketuloksen arvioidaan paranevan edellisestä vuodesta.

Strategian toteutumisen seuranta

Konsernin strategia kattaa keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuoteen 2018 saakka. Strategian mukaan konsernin orgaaninen kasvutavoite on myönteisessä taloudellisessa suhdanteessa yli 10 prosenttia vuodessa. Tavoitteena on myös saavuttaa seuraavan kolmen vuoden kuluessa 10 prosentin taso liiketuloksessa. Oman pääoman tuottotavoitteena on ylittää 20 prosentin taso. Strategiaa tukevat yritysostot ovat mahdollisia. Toimintaympäristön epävakauden takia strategisia tavoitteita ei ole saavutettu. Konsernissa on tehostettu toimintaa kannattavuuden parantamiseksi.

Tunnuslukutiedot ja omistusta koskevat tiedot

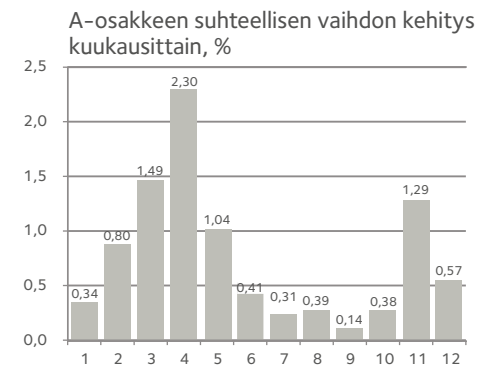
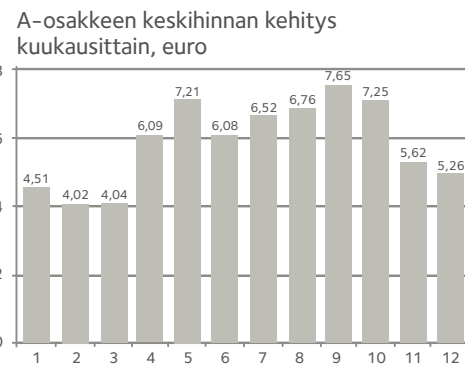
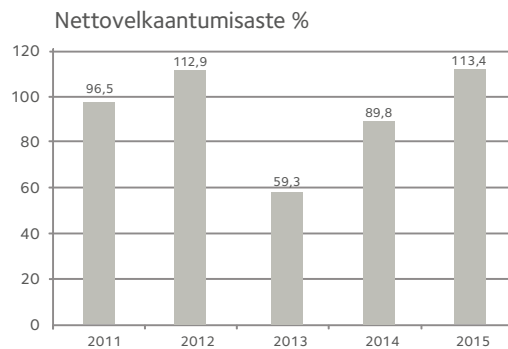
Konsernin talouskehitystä kuvaavat ja osakekohtaiset tunnusluvut laskentakaavoineen sekä osakkeenomistajat ja johdon omistus on esitetty tilinpäätöksen yhteydessä.

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

Tulikivi Oyj antaa selvityksen hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement) vuodelta 2015 toimintakertomuksesta erillisenä kertomuksena. Selvitys on laadittu Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suositus 54:n ja arvopaperimarkkinalain 2 luvun 6 §:n mukaisesti. Hallintoperiaatteet ovat luettavissa yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.tulikivi.fi -> Konserni -> Konsernin hallinto ja johto

Konsernirakenne

Konserniin kuuluvat emoyhtiö Tulikivi Oyj, AWL-Marmorio Oy, Tulikivi U.S., Inc, OOO Tulikivi ja Tulikivi GmbH. Konserniyritys on lisäksi The New Alberene Stone Company, Inc., jolla ei ole enää liiketoimintaa.



Konsernitilinpäätös, IFRS
 Konsernin laaja tuloslaskelma

1 000 euro	liitetieto	1.1.- 31.12.2015	1.1.- 31.12.2014
Liikevaihto	3	31 951	39 293
Liiketoiminnan muut tuotot	4	585	1 016
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		-730	-90
Valmistus omaan käyttöön		533	316
Aineiden ja tarvikkeiden käyttö		-7 101	-8 761
Ulkopuoliset palvelut		-4 579	-5 482
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	5	-11 806	-14 009
Poistot	6	-3 271	-3 524
Liiketoiminnan muut kulut	7	-8 513	-11 198
Liiketulos		-2 931	-2 439
Rahoitustuotot	8	240	186
Rahoituskulut	9	-1 183	-1 053
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		-7	29
Tulos ennen veroja		-3 881	-3 277
Tuloverot	11	0	644
Tilikauden tulos		-3 881	-2 633
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi			
Rahavirran suojaukset	10	39	-116
Muuntoerot	10	67	82
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	10	-8	24
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen		98	-10
Tilikauden laaja tulos yhteensä		-3 783	-2 643
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu			
osakekohtainen tulos, (euro)			
laimentamaton/laimennettu	12	-0,06	-0,04

Konsernitase

1 000 euro	liitetieto	31.12.2015	31.12.2014
Varat			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	13	9 732	11 178
Liikearvo	14, 15	4 174	4 174
Muut aineettomat hyödykkeet	14	9 592	10 356
Sijoituskiinteistöt	16	92	176
Muut rahoitusvarat	18	26	34
Laskennalliset verosaamiset	19	3 244	3 336
Muut saamiset		15	28
Pitkäaikaiset varat yhteensä		26 875	29 282
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	20	8 666	10 119
Myyntisaamiset ja muut saamiset	21	2 426	4 121
Rahavarat	22	1 429	3 665
Lyhytaikaiset varat yhteensä		12 521	17 905
Varat yhteensä		39 396	47 187
Oma pääoma ja velat			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	23	6 314	6 314
Omat osakkeet	23	-108	-108
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	23	14 407	14 407
Muuntoerot	23	101	34
Arvonmuutosrahasto	23	-139	-170
Kertyneet voittovarot		-6 166	-2 317
Oma pääoma yhteensä		14 409	18 160
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	19	795	887
Varaukset	25	839	1 122
Rahoitusvelat	26	15 766	15 809
Pitkäaikaiset velat yhteensä		17 400	17 818
Lyhytaikaiset velat			
Ostovelat ja muut velat	27	5 522	7 024
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		7	0
Varaukset	25	58	13
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	26	2 000	4 172
Lyhytaikaiset velat yhteensä		7 587	11 209
Velat yhteensä		24 987	29 027
Oma pääoma ja velat yhteensä		39 396	47 187

Konsernin rahavirtalaskelma

1 000 euro	liitetieto	1.1. - 31.12.2015	1.1. - 31.12.2014
Liiketoiminnan rahavirrat			
Tilikauden tulos		-3 881	-2 633
Oikaisut:			
Liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa	30	2 908	1 459
Korkokulut ja muut rahoituskulut		1 183	1 053
Korkotuotot		-235	-184
Osinkotuotot		-5	-2
Verot	11	0	-644
Käyttöpääoman muutokset:			
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos		1 670	-582
Vaihto-omaisuuden muutos		1 453	138
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos		-1 374	64
Maksetut korot		-970	-767
Saadut korot		6	12
Saadut osingot		5	2
Maksetut verot		0	2
Liiketoiminnan nettorahavirta		760	-2 082
Investointien rahavirrat			
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin		-389	-1 589
Aineellisiin hyödykkeisiin saadut avustukset		37	6
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin		-835	-792
Aineettomiin hyödykkeisiin saadut avustukset		14	124
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynti		390	586
Aineettomien käyttöomaisuushyödykkeiden myynti		0	4
Luovutustuotot muista sijoituksista		0	14
Investointien nettorahavirta		-783	-1 647
Rahoituksen rahavirrat			
Osakeannista saadut maksut		0	-125
Lyhytaikaisten lainojen takaisin maksut		0	-1 500
Pitkäaikaisten lainojen nostot		2 000	2 000
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-4 216	-3 552
Rahoituksen nettorahavirta		-2 216	-3 177
Rahavarojen muutos		-2 239	-6 906
Rahavarat tilikauden alussa		3 665	10 704
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		3	-133
Rahavarat tilikauden lopussa	22	1 429	3 665

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma	Liitetieto	Osakepääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Arvonmuutosrahasto	Omat osakkeet	Muuntoerot	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2014	23, 28.5	6 314	14 407	-77	-108	-48	292	20 779
Tilikauden laaja tulos yhteensä				-93		82	-2633	-2 643
Optiojärjestelyt							24	24
Oma pääoma 31.12.2014		6 314	14 407	-170	-108	34	-2 317	18 160
Oma pääoma 1.1.2015		6 314	14 407	-170	-108	34	-2 317	18 160
Tilikauden laaja tulos yhteensä				31		67	-3881	-3 783
Optiojärjestelyt							32	32
Oma pääoma 31.12.2015	23, 28.5	6 314	14 407	-139	-108	101	-6 166	14 409

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Yhteisön perustiedot

Konsernin emoyritys on Tulikivi Oyj (Y-tunnus 0350080-1). Emoyrityksen kotipaikka on Juuka, ja sen rekisteröity osoite on 83900 Juuka. Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa Internet-osoitteesta www.tulikivi.com tai konsernin emoyhtiön pääkonttorista, yllä mainitusta osoitteesta. Tulikivi Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 4.2.2016 tämän tilinpäätöksen julkaistavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakekeuhonistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

1. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

1.1. Laatimisperusta

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2015 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettavaksi hyväksytyt standardit ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisöläinsäädännön vaatimusten mukaiset. Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta

ta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja -velkoja (johdannaisinstrumentit mukaan lukien). Tilinpäätös esitetään tuhansina euroina.

Tulikivi-konserni on ottanut 1.1.2014 alkaen käyttöön seuraavat uudet / uudistetut standardit:

- IFRS 12 Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä ja siihen tehdyt muutokset (sovellettava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRS 12 kokoaa yhteen tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja koskevat vaatimukset, jotka liittyvät erilaisiin osuuksiin muissa yhteisöissä, ml. osakkuusyhtiöt, yhteisjärjestelyt, strukturoidut yhteisöt ja muut, taseen ulkopuolelle jäävät yhteisöt.

Muiden standardimuutosten käyttöönotolla ei arvioida olevan vaikutusta Tulikivi-konsernin tilinpäätökseen.

Tulikivi-konserni ei ole vielä soveltanut seuraavia, IASB:n jo julkistamia uusia tai uudistettuja standardeja ja tulkintoja. Konserni ottaa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lukien.

Tulevilla tilikausilla sovellettaviksi tulevat uudet ja muutetut standardit sekä tulkinnat:

- Muutos IAS 1:een Tilinpäätöksen esittäminen *: (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutoksilla on tarkoitus rohkaista yhteisöjä käyttämään harkintaa tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja määritettäessä. Muutoksilla selvennetään esimerkiksi olennaisuuden käsitteen soveltamista ja

harkinnan käyttöä tilinpäätöksen liitetietojen järjestyksen ja paikan määrittämisessä.

- IFRS-standardien vuosittaiset parannukset, muutoskokoelma 2012-2014* (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Annual Improvements -menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Muutokset koskevat neljää standardia. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain, mutta ne eivät ole merkittäviä.

- Uusi IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista* (sovellettava 1.1.2017 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRS 15 luo kattavan viitekehysten sen määrittämiseksi, voidaanko myyntituottoja tulouttaa, kuinka paljon ja milloin. IFRS 15 korvaa voimassa olevan tuloutusta koskevan ohjeistuksen, mm. IAS 18:n Tuotot, IAS 11:n Pitkäaikaishankkeet sekä IFRIC 13:n Kanta-asiakasohjelmat. IFRS 15:n mukaan yhteisön on kirjattava myyntituotot sellaisena rahamääränä, joka kuvastaa vastiketta, johon yhteisö odottaa olevansa oikeutettu kyseisiä tavaroita tai palveluja vastaan. Konserni arvioi IFRS 15:n vaikutuksia.

- Uusi IFRS 9 Rahoitusinstrumentit* (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Standardi korvaa nykyisen IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen -standardin. IFRS 9:ään sisältyy uudistettu ohjeistus rahoitusinstrumenttien kirjaamisesta ja arvostamisesta. Tämä kattaa myös uuden, odotettuja luottotappioita koskevan kirjanpitoikäisyyden mallin, jota sovelletaan rahoitusvaroista kirjattavien ar-

vonalentumisten määrittämiseen. Standardin yleistä suojauslaskentaa koskevat säännökset on myös uudistettu. IAS 39:n säännökset rahoitusinstrumenttien taseeseen kirjaamisesta ja taseesta pois kirjaamisesta on säilytetty. Konserni selvittää vielä standardin vaikutuksia.

* = Kyseistä säännöstä ei ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa 31.12.2015.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja harkintaan perustuvia ratkaisuja. Tietoa harkintaan perustuvista ratkaisuksista, joita johto on käyttänyt konsernin noudattamia tilinpäätöksen laatimisperiaatteita soveltaessaan ja joilla on eniten vaikutusta tilinpäätöksessä esitettäviin lukuihin, on esitetty laatimisperiaatteiden kohdassa "Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät".

1.2. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Tytäryritykset

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyritys Tulikivi Oyj ja kaikki sen tytäryritykset. Tytäryritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet äänivallasta tai sillä on muutoin määräysvalta. Myös potentiaalisen määräysvallan olemassaolo on otettu huomioon määräysvallan syntymisen ehtoja arvioitaessa silloin, kun potentiaaliseen äänivaltaan oikeuttavat instrumentit ovat tarkasteluhetkellä toteutettavissa. Määräysvallalla tarkoitetaan

oikeutta määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista hyödyn saamiseksi sen toiminnasta.

Konsernin keskinäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenetelmällä. Luovutettu vastike ja hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja vastattavaksi otetut velat on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä.

Hankitut tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan, ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja realisoitumattomat voitot sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä tapauksessa, että tappio johtuu arvonalentumisesta. Tulikivi Oyj omistaa kaikki tytäryrityksensä kokonaan, joten konsernin tulokseen tai omaan pääomaan ei sisälly määräysvallattomien omistajien osuuksia. Konsernin kaikki liiketoimintojen yhdistämiset ovat tapahtuneet ennen uudistetun IFRS 3/2008 voimaantuloa.

Osakkuusyrittiset

Osakkuusyrittiset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta. Huomattava vaikutusvalta syntyy pääasiallisesti silloin, kun konserni omistaa yli 20 prosenttia yrityksen äänivallasta tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa. Osakkuusyrittiset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Jos konsernin osuus osakkuusyrittisen tappiosta ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon

eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellään, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyrittisen velvoitteiden täyttämiseen.

Osakkuusyrittisyyssijoitus sisältää sen hankinnasta syntyneen liikearvon. Realisoitumattomat voitot konsernin ja osakkuusyrittisen välillä on eliminoitu konsernin omistusosuuden mukaisesti. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyrittisen tilikauden tuloksista esitetään omana eränään liikevoiton jälkeen. Vastavasti konsernin osuus osakkuusyrittisen muihin laajan tuloksen eriin kirjatusta muutoksista kirjataan konsernin muihin laajan tuloksen eriin. Konsernin osakkuusyrittisyyden Rakentamisen Mall Oy myytiin tilikaudella 2015.

Ulkomaan rahan määräisten erien muuntaminen

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut mitataan siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta (Toimintavaluutta). Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämismvaluutta.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivänä vallitsevaa kurssia. Käytännössä käytetään usein kurssia, joka likimain vastaa tapahtumapäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräiset monetaariset erät on muutettu toimintavaluutan määräisiksi raportointikauden päättämispäivän kurssija käyttäen. Ulkomaan rahan määräiset ei-monetaariset erät, jotka on arvostettu käypiin arvoihin, on muutettu toimintavaluutan määräisiksi käyttäen käyvän arvon

määrittämispäivän kurssija. Muutoin ei-monetaariset erät on arvostettu tapahtumapäivän kurssiin.

Ulkomaan rahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on käsitelty tulosvaikutteisesti. Liiketoiminnan kurssivoitot ja –tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle. Valuuttamääräisten lainojen ja pankkitilien kurssivoitot ja –tappiot sisältyvät rahoitustuotoihin ja –kuluihin.

Ulkomaisten konserniyrittisten tilinpäätösten muuttaminen

Ulkomaisten konserniyrittisten laajojen tuloslaskelmien kuluerät on muunnettu euroiksi liiketoimien toteutumispäivien kurssieriin ja taseet raportointikauden päättämispäivän kurssija käyttäen. Laajan tuloksen muuttaminen eri kurssierillä laajassa tuloslaskelmassa sekä taseessa aiheuttaa taseessa omaan pääomaan kirjattavan muuntoeron, jonka muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Ulkomaisten tytäryrittisten hankintamenojen eliminoinnista sekä hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuntamisesta syntyneet muuntoerot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Kun tytäryrittisyyttä myydään kokonaan tai osittain, kertyneet muuntoerot siirretään tulosvaikutteisiksi osana myyntivoittoa tai –tappiota. Konsernissa ei ole hankittu eikä myyty ulkomaisia tytäryhtiöitä vuosina 2014 – 2015.

Ulkomaisten yksikköjen hankinnasta syntyvä liikearvo ja kyseisten ulkomaisten yksikköjen varojen ja velkojen kirjanpitoarvoihin hankinnan yhteydessä tehtävät käypien arvojen oikaisu on käsitelty kyseisten ulkomaisten yksikköjen va-

roina ja velkoina. Ne muunnetaan euroiksi raportointikauden päättämispäivän kurssija käyttäen. Ennen 1.1.2004 tapahtuneiden hankintojen liikearvot ja käypien arvojen oikaisu on kirjattu euromääräisinä.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu hankintamenoa vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla. Hankintamenoa sisällytetään menot, jotka aiheutuvat välittömästi aineellisen käyttöomaisuuden hankinnasta. Itse valmistetun omaisuuden hankintameno sisältää materiaalien, työsuhte-etuuksista aiheutuvat välittömät menot sekä muut välittömät menot, jotka johtuvat käyttöomaisuuserän saattamisesta valmiiksi sille aiottuun käyttötarkoitukseen. Ehdot täyttävän aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta välittömästi johtuvat vieraan pääoman menot aktivoidaan osaksi omaisuuden hankintamenoa.

Mikäli käyttöomaisuushyödykkeen koostuu useammasta osasta, joiden taloudelliset vaikutusajat ovat eripituiset, kukin osa käsitellään erillisinä hyödykkeinä. Tällöin osan uusimiseen liittyvät menot aktivoidaan ja uusimisen yhteydessä mahdollinen jäljellä oleva kirjanpitoarvo kirjataan pois taseesta. Muussa tapauksessa myöhemmin syntyvät menot sisällytetään aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, mikäli on todennäköistä, että hyödykkeeseen liittyvä vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintameno on luotettavasti määritettävissä. Muut korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tulos-

vaikutteisesti, kun ne ovat toteutuneet.

Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Maa-alueista ei tehdä poistoja lukuun ottamatta louhinnan maa-alueita, joista tehdään kiven käyttöön ja läjitysalueiden täyttöaikaan perustuva substanssipoisto. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

Rakennukset	25 – 30 vuotta
Rakennelmat	5 vuotta
Prosessikoneet	3 – 15 vuotta
Moottoriajoneuvot	5 – 8 vuotta
Muut	3 – 5 vuotta
Kalusto	3 – 5 vuotta
Sijoituskiinteistöt	10 – 20 vuotta

Omaisuserän jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden lopussa ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Kun aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuserät ja lopetetut toiminnot –standardin mukaisesti, poistojen kirjaaminen lopetetaan. Konsernilla ei ole vuosina 2014–2015 ollut tällaisia myytävänä olevaksi luokiteltavia aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden käytöstä poistamisesta ja luovutuksista syntyvät myyntivoitot ja –tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti ja ne esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa ja kuluissa. Myyntivoitto/myyntitappio määritetään myyntihinnan ja jäljellä olevan hankintamenon erotuksena.

Julkiset avustukset

Julkiset avustukset, esimerkiksi valtiolta saadut aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden hankintaan liittyvät avustukset, on kirjattu kyseisten hyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennykseksi silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että avustukset tullaan saamaan ja että konserni täyttää avustuksen saamisen ehdot. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa omaisuserän käyttöaikana. Sellaiset avustukset, jotka on saatu korvauksiksi jo toteutuneista kuluista, kirjataan tulosvaikutteisesti sillä kaudella, jonka aikana oikeus avustuksen saamiseen syntyy. Tällaiset avustukset esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa.

Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöt ovat kiinteistöjä, joita konserni pitää hallussaan hankkiakseen vuokratuottoa tai omaisuuden arvonnousua. Sijoituskiinteistöt arvostetaan kertyneillä poistoilla vähennettyyn hankintamenuon.

Aineettomat hyödykkeet

– Liikearvo

1.1.2010 jälkeen tapahtuneiden liiketoimintojen yhdistämisissä syntyvä liikearvo kirjataan määrään, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteesta ja aiemmin omistettu osuus yhteenlaskettuina ylittävät konsernin osuuden hankitun nettovarallisuuden käyvästä arvosta. Konsernissa ei ole 1.1.2010 jälkeen tapahtunut liiketoimintojen yhdistämisä.

1.1.2004–31.12.2009 tapahtuneet yritys Hankinnat on kirjattu aikaisemman IFRS-normiston (IFRS 3(2004)) mukaisesti. Ennen vuotta 2004 tapahtuneiden liiketoimintojen yhdistämisistä

syntynyt liikearvo vastaa aiemman tilinpäätös-normiston mukaista kirjanpitoarvoa, jota on käytetty IFRS-standardien mukaisena oletushankintamenona.

Liikearvoista (ja muista taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomista aineettomista hyödykkeistä) ei kirjata poistoja, vaan ne testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Tätä tarkoitusta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille, tai jos kyseessä on osakkuusyrittäjä, liikearvo sisältyy kyseisen osakkuusyrittäjän hankintamenuon. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä arvonalentumisilla.

– Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimusmenot merkitään kuluksi tulosvaikutteisesti. Uusien tai kehittyneempien tuotteiden suunnittelusta johtuvat kehittämismenot aktivoidaan taseeseen aineettomiksi hyödykkeiksi siit lähtien, kun kehittämisvaiheen menot ovat luotettavasti määritettävissä, kun tuote on teknisesti toteutettavissa ja kaupallisesti hyödynnettävissä ja tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä ja konsernilla on aikomus ja resurssit saattaa kehitystyö loppuun. Aktivoitujen kehittämismenot sisältävät ne materiaali-, työ- ja testausmenot, jotka johtuvat välittömästi hyödykkeen saattamisesta valmiiksi sille aiottuun käyttötarkoitukseen. Aiemmin kuluksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktivoitua enää myöhemmin.

Hyödykkeestä aloitetaan kirjata poistoja heti kun hanke käynnistyy. Hyödyke, joka ei ole vielä valmis käytettäväksi, testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Aktivoitujen kehittämismenot arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen jälkeen hankintamenuon kertyneillä poistoilla ja

arvonalentumisilla vähennettynä. Aktivoitujen kehittämismenon taloudellinen vaikutusaika on 5 vuotta, jonka kuluessa aktivoitujen menot kirjataan tasapoistoina kuluksi.

– Mineraalivarantojen etsintä- ja arviointimenot

Vuolukivivarantojen etsinnästä ja arvioinnista aiheutuneet menot aktivoitua pääsääntöisesti. Vuolukivivarantojen etsinnästä ja arvioinnista aiheutuneet menot kirjataan kuitenkin laajaan tuloslaskelmaan kuluksi silloin kun kyseisten vuolukivivarantojen kaupalliseen hyödyntämiseen katsotaan liittyvän merkittävä epävarmuutta. Aktivoitavia menoja ovat maaperätutkimuksista, koeporauksista, kaivantojen tekemisestä ja näytteiden ottamisesta syntyneet menot, samoin menot sellaisista toiminnoista, jotka liittyvät mineraalivarannon erottamisen teknisen toteutettavuuden ja kaupallisen elinkelpoisuuden arvioimiseen. Aktivoitujen etsintä- ja arviointimenot arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä hankintamenuon ja poistetaan 5 –10 vuoden aikana. Nimike luokitellaan taseeseen aineettomien hyödykkeiden alaryhmään mineraalivarantojen etsintä- ja arviointimenot siihen saakka, kun vuolukivivarannon erottamisen tekninen toteutettavuus ja kaupallinen elinkelpoisuus pystytään osoittamaan. Sen jälkeen kyseiselle vuolukivivarannolle aktivoitujen etsintä- ja arviointimenot siirretään muihin aineettomiin hyödykkeisiin. Vuolukivivarantojen etsintää ja arviointia tehdään vasta siinä vaiheessa, kun asiaa varten on saatu Työ- ja elinkeinoministeriöltä valtaus.

- Muut aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen alun perin hankintamenoon siinä tapauksessa, että hankintameno on määritettävissä luotettavasti ja on todennäköistä, että omaisuuserästä johutuva odotettavissa oleva vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi.

Vuolukivi-louhosalueiden avaamisesta ja niille johtavien teiden sekä patojen, altaiden ja muiden apurakennelmien rakentamisesta aiheutuneet menot aktivoidaan. Louhosalueen avaaminen voi kestää useita vuosia. Louhosalueen ja altaiden ja muiden louhoksen apurakennelmien poistaminen aloitetaan silloin, kun louhos on valmis ja otetaan tuotantokäyttöön, ja ne poistetaan louhoksen käyttöajan eli kivien irrotusajan kuluessa substanssipoistoin. Kiven irrotusaika vaihtelee louhoksittain, ja se voi kestää kymmeniä vuosia. Substanssipoiston määrä on hankintamenojen osa, joka vastaa raportointikauden aikana irrotettujen kivien osuutta louhoksen arvioidusta kokonaiskivimäärästä. Tuotantovaiheessa olevien louhosten jäljellä oleva substanssipoistoaika vaihtelee kymmenestä kahteenkymmeneen vuoteen. Teiden ja patojen rakentamismenojen poistot aloitetaan niiden rakentamisvuonna.

Ne aineettomat hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, kirjataan tasapoistoina kuluksi tulosvaikutteisesti niiden tunnetun tai arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Aineettomista hyödykkeistä, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, ei kirjata poistoja, vaan ne testataan vuosittain arvonalentumisen varalta.

Muiden aineettomien hyödykkeiden poistoajat ovat seuraavat:

Patentit ja tavaramerkit	5 -10 vuotta
Kehittämismenot	5 vuotta
Jakelutie	10 vuotta
Mineraalivarantojen etsintä- ja arviointimenot	5 - 10 vuotta
Louhosalueet ja altaat	substanssipoistot
Louhosalueiden tiet ja padot	5 - 15 vuotta
ATK-ohjelmistot	3 - 5 vuotta
Muut	5 vuotta

Kermansavi-uuneihin kuuluvan tavaramerkin taloudellinen vaikutusaika on arvioitu rajoittamattomaksi, koska tavaramerkin on arvioitu vaikuttavan rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai nettorealisoitintarvoon sen mukaan, kumpi niistä on alempi. Hankintameno määritetään keskihintaperiaatteen mukaisesti. Louhittujen raakalohkareiden hankintamenoon vaikuttaa osaltaan kiven saanto-prosentti. Valmiina hankittujen tuotteiden hankintamenoon luetaan kaikki ostomenot mukaan lukien välittömät kuljetus-, käsittely- ja muut menot. Itse valmistettujen valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno muodostuu raaka-aineista, välittömistä työsuorituksista johtuvista menoista, muista välittömistä menoista sekä systemaattisesti kohdistetusta osuudesta valmistuksen muuttuvista yleismenoista ja kiinteistä yleismenoista normaalilla toiminta-asteella. Nettorealisoitintarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja arvioidut myynnin toteutumiseksi välttämättömät menot.

Vuokrasopimukset

- Konserni vuokralle ottajana

Konsernin vuokrasopimukset ovat sopimuksia, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, joten ne käsitellään muina vuokrasopimuksina. Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat vuokrat kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä vuokraajan kuluessa. Silloin kun vuokrasopimus sisältää sekä maa- aluetta että rakennuksia koskevia osuuksia, on kunkin osuuden luokittelu rahoitusleasingisopimukseksi tai muuksi vuokrasopimukseksi arvioitu erikseen. Konsernilla ei ole rahoitusleasingisopimuksia.

- Konserni vuokralle antajana

Konsernin vuokralle antamat hyödykkeet on vuokrattu muilla kuin rahoitusleasing-sopimuksilla. Hyödykkeet sisältyvät taseen aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin tai sijoituskiinteistöihin. Niistä tehdään poistot taloudellisena vaikutusajana, kuten vastaavista omassa käytössä olevista aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä. Osa konsernin vuokralle ottamista hyödykkeistä on edelleen vuokrattuja. Vuokratuotot merkitään tulosvaikutteisesti tasaerinä vuokraajan kuluessa.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvon alentuminen

Konserni arvioi jokaisena raportointikauden päättymispäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain seuraavista omaisuuseristä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä:

liikearvo, taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat aineettomat hyödykkeet sekä keskeneräiset aineettomat hyödykkeet. Aktivoitujen mineraalivarantojen etsintä- ja arviointimenojen arvonalentumista arvioidaan myös aina ennen ko. menojen luokittelun muutosta. Arvonalentumisen kirjaamistarvetta tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksikköjen tasolla, eli sillä alimmalla yksikkötasolla, joka on pääosin muista yksiköistä riippumaton, ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa ja pitkälle riippumattomia muiden vastaavien yksiköiden rahavirroista. Sellaiset konsernin yhteiset omaisuuserät, jotka palvelevat useita rahavirtaa tuottavia yksiköitä, eivätkä tuota erillistä rahavirtaa, on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille järkevällä ja johdonmukaisella tavalla ja testataan osana kutakin rahavirtaa tuottavaa yksikköä.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla tai käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Käyttöarvolla tarkoitetaan kyseisestä omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa olevia arvioituja vastaisia nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa. Diskonttaus korkona käytetään ennen veroa määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuserään liittyvistä erityisriskeistä.

Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti. Mikäli arvonalentumistappio kohdistuu rahavirtaa tuottavaan yksikköön, se kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja tämän jälkeen vähentämään muita yksikön omaisuuseriä tasa-

suhteisesti. Arvon alentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen. Muusta omaisuuserästä kuin liikearvosta kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan siinä tapauksessa, että on tapahtunut muutos niissä arvioissa, joita on käytetty määrittäessä omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää. Arvon alentumistappiota ei kuitenkaan peruta enempää, kuin mikä omaisuuserän kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattu arvonalentumistappiota ei peruta missään tilanteessa.

Työsuhde-etuudet

- Eläkevelvoitteet

Eläkejärjestelyt luokitellaan etuus pohjaisiksi ja maksupohjaisiksi järjestelyiksi. Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa kiinteitä maksuja erillisille yksiköille. Konsernilla ei ole oikeudellisia eikä tosiasiallisia velvoitteita lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten eläke-etuuksien maksamisesta. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset merkitään tulosvaikutteisesti sillä tilikaudella, jota veloitus koskee. Konsernin kaikki eläkejärjestelyt ovat maksupohjaisia.

- Osakeperusteiset maksut

Tulikiven johdolle ja avainhenkilöille on käytössä optiojärjestelmä. Vuodelle 2015 asetettua käytökäytävöitettä ei saavutettu, joten vuodelta 2015 ei jaettu optioita.

Varaukset ja ehdolliset velat

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuveloitteen toteutuminen on todennäköistä ja veloitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Varaukset arvostetaan veloitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon. Nykyarvon laskennassa käytetty diskonttaustekijä valitaan siten, että se kuvastaa markkinoiden näkemystä tarkasteluhetkellä rahan aika-arvosta ja veloitteeseen liittyvistä riskeistä. Varausten määrä arvioidaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja niiden määriä muutetaan vastaamaan parasta arviota tarkasteluhetkellä. Varausten muutokset merkitään tuloslaskelmaan samaan erään kuin varaus on alun perin kirjattu.

Takuuvaraus kirjataan, kun takuuehdon sisältävä tuote myydään. Takuuvarauksen määrä perustuu kokemukseräiseen tietoon takuumenojen toteutumisesta.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut suunnitelman keskeisistä kohdista niille, joihin järjestely vaikuttaa. Konsernin jatkuvaan toimintaan liittyvistä menoista ei kirjata varausta.

Tappiollisista sopimuksista kirjataan varaus, kun veloitteen täyttämiseksi vaadittavat välttämättömät menot ylittävät sopimuksesta saatavat hyödyt.

Konsernilla on ympäristölainsäädännön perusteella tehdas- ja louhosalueiden alkuperäiseen tilaan palauttamiseen liittyviä velvoitteita. Konsernintilinpäätökseen on arvioitavissa olevista ympäristövelvoitteista kirjattu varaus.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien

seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuveloitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetietona.

Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot ja laskennalliset verot

Verokulu muodostuu kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisesta verosta. Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi milloin ne liittyvät suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin tai muihin laajaan tuloksen eriin. Tällöin myös vero kirjataan kyseisiin eriin. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin voimassa olevan verokannan perusteella. Laskennalliset verot lasketaan väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Laskennallista verovelkaa ei kuitenkaan kirjata, jos se johtuu omaisuuserän tai velan alkuperäisestä kirjaamisesta, kun kyseessä ei ole liiketoimintojen yhdistäminen eikä liiketapahtuma toteutumisaikanaan vaikuta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon.

Tytäryrityksiin ja osakkuusyrityksiin tehdyistä sijoituksista kirjataan laskennallinen vero, paitsi milloin konserni pystyy määrittämään väliaikaisen eron purkautumisajankohdan eikä väliaikainen ero todennäköisesti purkaudu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa.

Konsernissa merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistoista, johdannais sopimusten ar-

vostamisesta käypään arvoon, käyttämättömistä verotuksellisista tappioista ja liiketoimintojen hankintojen yhteydessä tehdyistä käypiin arvoihin perustuvista oikaisuista.

Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä raportointikauden päättymispäivään mennessä säädettyjä verokantoja tai verokantoja, jotka on siihen mennessä käytännössä hyväksytty.

Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Laskennallisen verosaamisen kirjaamis edellytykset arvioidaan tältä osin aina jokaisen raportointikauden päättymispäivänä.

Kertaluonteiset erät

Raportointikausien välisen vertailukelpoisuuden vuoksi konserni luokittelee taloudellisessa raportoinnissaan tietyt kulu- ja tuottoerät kertaluonteiseksi. Konserni esittää kertaluonteisina erinä konsernin liiketoiminnan uudelleenjärjestelyihin liittyvät kulut ja tuotot, kertaluonteiset liikearvon ja omaisuuserien arvonalentumistappiot sekä muut poikkeukselliset erät, jotka olennaisesti vääristävät konsernin perusliiketoiminnan kannattavuuden vertailukelpoisuutta.

Tuloutusperiaatteet

Liikevaihtona esitetään tuotteiden ja palveluiden myynnistä saadut tuotot käypää arvoon arvostettuina välillisillä veroilla, alennuksilla ja valuuttamääräisen myynnin kurssieroilla oikaistuina.

- Myydyt tavarat ja palvelut

Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät

riskit, edut ja määräysvalta ovat siirtyneet ostajalle. Pääsääntöisesti tämä tapahtuu tuotteen sopimusehtojen mukaisen luovutuksen yhteydessä. Tuotot asennustoiminnasta ja muista palveluista tuloutetaan sillä tilikaudella, jolla palvelu suoritetaan ja taloudellisen hyödyn saaminen palveluista on todennäköistä.

- Vuokratuotot

Vuokratuotot tuloutetaan tasaerinä vuokraudelle.

- Pitkäaikaihankkeet

Konsernilla ei ole ollut pitkäaikaihankkeita vuosina 2014 ja 2015.

- Korot ja osingot

Korkotuotot on kirjattu efektiivisen koron menetelmällä ja osinkotuotot silloin, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

Myytävänä olevaksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Konsernilla ei ollut myytävänä olevaksi luokiteltuja pitkäaikaisia omaisuuseriä tai lopetettuja toimintoja vuosina 2014 ja 2015.

Rahoitusvarat ja rahoitusvelat

- Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, eräpäivään asti pidettävät sijoitukset, lainat ja muut saamiset ja myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella, ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä.

Transaktiomenot sisällytetään rahoitusvarojen

alkuperäiseen kirjanpitoarvoon, kun kyseessä on erä, jota ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Kaikki rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä, joka on päivä, jolloin konserni sitoutuu ostamaan tai myymään rahoitusinstrumentin.

Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittäviltä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat –ryhmään luokitellaan sellaiset rahoitusvaroihin kuuluvat erät, jotka on hankittu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi tai jotka luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen tapahtuessa käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi. Luokittelua voidaan muuttaa vain harvinaisissa erityistilanteissa. Jälkimmäiseen ryhmään luokitellaan sellaiset rahoitusvarat, joita hallinnoidaan käypään arvoon perustuen tai rahoitusvaroihin kuuluvat erät, joihin liittyy yksi tai useampi kytketty johdannainen, jotka muuttavat sopimuksen rahavirtoja merkittävästi, jolloin koko yhdistelmäinstrumentti arvostetaan käypään arvoon. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat on hankittu pääasiallisesti voiton saamiseksi lyhyen aikavälin markkinahintojen muutoksista. Johdannaiset, jotka eivät ole takaussopimuksia tai jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja, on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset sekä 12 kuukauden kuluessa erääntyvät rahoitusvarat sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin. Konsernilla ei ole ollut kytkettyjä johdannaisia eikä takaussopimuksina pidettäviä johdannaisia vuosina 2014 ja 2015.

Ryhmän erät on arvostettu käypään arvoon, joka perustuu raportointikauden päättymispäivänä noteerattuun markkinahintaan. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot määritetään vastaisten rahavirtojen nykyarvona ja valuuttatermiinisopimukset puolestaan arvostetaan raportointikauden päättymispäivän valuuttatermiinikursseihin. Arvostettaessa johdannaisia ja muita rahoitusinstrumentteja, jotka eivät ole kaupankäynnin kohteina, konserni käyttää yleisesti hyväksytyjä arvonmäärittymenelmiä. Käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset ovat sellaisia johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksusuoritukset ovat kiinteitä tai määritettävissä, jotka erääntyvät määrättyinä päivinä ja jotka konsernilla on vakaata aikomusta ja kykyä pitää eräpäivään asti. Ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmää käyttäen ja ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin. Konsernilla ei ollut eräpäivään asti pidettäviä sijoituksia vuosina 2014 ja 2015.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määritettävissä, ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla, eikä konserni pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa tai alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä nimenomaan luokittele myytävissä oleviksi. Niiden arvostusperuste on jaksotettu hankintameno efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Ne sisältyvät taseessa myyntisaamiset ja muut saamiset –ryhmään luonteensa mukaisesti lyhyt- tai pitkäaikaisiin varoihin: viimeksi mainittuihin, mikä-

li ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluessa. Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, jotka on nimenomaisesti luokiteltu tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu muuhun ryhmään. Ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin, paitsi jos ne on tarkoitettu alle 12 kuukauden ajan raportointikauden päättymispäivästä lähtien, jolloin ne sisällytetään lyhytaikaisiin varoihin.

Myytävissä olevat rahoitusvarat voivat koostua osakkeista ja korollisista sijoituksista. Ne arvostetaan käypään arvoon, tai milloin käypä arvo ei ole määritettävissä luotettavasti, hankintameno. Sijoituksen käypä arvo määritellään sijoituksen ostokurssin perusteella. Mikäli myytävissä oleville rahavaroille ei ole noteerattuja kurseja, konserni soveltaa niiden arvostukseen erilaisia arvostusmenelmiä. Näitä ovat esimerkiksi viimeaikaiset riippumattomien tahojen väliset kaupat, diskonttatut rahavirrat tai muiden samankaltaisten instrumenttien arvostukset. Tässä hyödynnetään yleensä markkinoilta saatua tietoa ja mahdollisimman vähän konsernin itsensä määrittelemiä osatekijöitä.

Myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman erässä Arvonmuutosrahasto verovaikutus huomioon ottaen. Kertyneet käyvän arvon muutokset siirretään omasta pääomasta tulosvaikutteisiksi luokitellun muutoksesta johtavana oikaisuna silloin, kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on alentunut siten, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio. Myytävissä olevien korkosijoitusten korkotuotot kirjataan rahoitustuottoihin käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Konsernilla ei ollut myytävissä olevia rahoitusvaroja vuosina 2014 eikä 2015.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, vaa-
dittaessa nostettavissa olevista pankkitaletu-
ksista ja muista lyhytaikaisista, erittäin likvideis-
tä sijoituksista, jotka ovat helposti vaihdetta-
vissa etukäteen tiedossa olevaan määrään kä-
teisvaroja ja joiden arvonmuutosten riski on vä-
häinen. Rahavarioihin luokitelluilla erillä on enin-
tään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-
ajankohdasta lukien.

- Rahoitusvarojen arvon alentuminen

Konserni arvioi jokaisena raportointikauden
päättymispäivänä, onko olemassa objektiivista
näyttöä yksittäisen rahoitusvaroihin kuulu-
van erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon
alentumisesta. Mikäli osakesijoitusten käypä
arvo on alittanut hankintamenon merkittävästi
ja konsernin määrittelemän ajanjakson, tämä
on osoitus myytävänä olevan osakkeen ar-
von alentumisesta. Jos arvonalentumisesta on
näyttöä, arvonmuutosrahastoon kertynyt
tappio siirretään tulosvaikutteiseksi eräksi.
Myytävisissä oleviin rahoitusvaroihin luokiteltu-
jen oman pääoman ehtoisten sijoitusten ar-
von alentumistappiota ei peruuteta tulosvai-
kutteisesti, kun taas korkoinstrumentteihin
kohdistuneen arvonalentumistappion myö-
hempi peruuntuminen kirjataan tulosvaikut-
teisesti.

Konserni kirjaa myyntisaamisista arvonalentu-
mistappion, kun on olemassa objektiivista
näyttöä siitä, että saamista ei saada perittyä
täysimääräisesti. Velallisen merkittävät talou-
delliset vaikeudet, konkurssin todennäköisyys,
maksujen laiminlyönti tai maksusuoritusten
viivästyminen yli 90 päivää ovat näyttöä
myyntisaamisten arvonalentumisesta. Tulos-
vaikutteisesti kirjattavan arvonalentumistap-

pion suuruus määritetään saamisen kirjanpito-
arvon ja efektiivisellä korolla diskontattujen
arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon
erotuksena. Mikäli arvonalentumistappion
määrä pienenee jollakin myöhemmällä kaudella,
ja vähennyksen voidaan objektiivisesti kat-
soa liittyvän arvonalentumisen kirjaamisen jäl-
keiseen tapahtumaan, kirjattu tappio peruute-
taan tulosvaikutteisesti.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpi-
toon käypään arvoon. Transaktiomenot sisäl-
lytetään jaksotettuun hankintamenuun arvos-
tettavien rahoitusvelkojen alkuperäiseen kir-
janpitoarvoon. Myöhemmin rahoitusvelat, lu-
kuun ottamatta johdannaisvelkoja, arvoste-
taan efektiivisen koron menetelmällä jak-
sotettuun hankintamenuun. Rahoitusvelkoja
sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin. Ra-
hoitusvelat luokitellaan lyhytaikaisiksi, ellei
konsernilla ole ehdotonta oikeutta siirtää velan
maksua vähintään 12 kuukauden päähän rap-
ortointikauden päättymispäivästä.

Ehdot täyttävän omaisuuserän hankkimises-
ta, rakentamisesta tai valmistamisesta välit-
tömästi johtuvat vieraan pääoman menot ak-
tivoidaan osana kyseisen omaisuuserän han-
kintamenua silloin, kun on todennäköistä, että
ne tuottavat vastaista taloudellista hyötyä, ja
kun menot on määritettävissä luotettavasti.
Muut vieraan pääoman menot kirjataan kuluk-
si sillä kaudella, jonka aikana ne ovat synty-
neet. Lainasitoumuksiin liittyvät järjestely-
palkkiot kirjataan transaktiomenoiksi siihen
määrään asti kuin on todennäköistä, että koko
lainasitoumus tai osa siitä tullaan nostamaan.
Tällöin palkkio merkitään taseeseen, kunnes
laina nostetaan. Lainan noston yhteydessä lai-

nasitoumuksiin liittyvä järjestelypalkkio mer-
kitään osaksi transaktiokuluja. Siltä osin kuin
on todennäköistä, että lainasitoumusta ei tul-
la nostamaan, järjestelypalkkio kirjataan en-
nakkomaksuksi maksuvalmiuteen liittyvästä
palvelusta ja jaksotetaan kuluksi lainasitou-
muksen ajanjaksolle.

Kaikkien rahoitusvarojen ja –velkojen käyvät
arvot ja käypien arvojen määrittelyperusteet
on esitetty liitetiedossa 30. Rahoitusvarojen ja
–velkojen tasearvot arvostusryhmittäin sekä
niiden käyvät arvot.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimukset merkitään kirjanpitoon
alun perin käypään arvoon sinä päivänä, jona
konsernista tulee sopimusosapuoli, ja ne arvoste-
tetaan myöhemmin edelleen käypään arvoon.
Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään ar-
voon arvostamisesta, käsitellään kirjanpidossa
johdannaissopimuksen käyttötarkoituksen
määräämällä tavalla. Niiden johdannaissopi-
musten, joihin sovelletaan suojauslaskentaa ja
jotka ovat tehokkaita suojausinstrumentteja,
arvonmuutosten tulosvaikutukset esitetään
yhteneväisesti suojatun erän kanssa. Kun joh-
dannaissopimuksia solmitaan, konserni käsitte-
lee ne joko saamisten, velkojen tai kiinteiden
sopimusten käyvän arvon suojauksina tai va-
luuttariskin kyseessä ollessa rahavirran suoja-
uksina, ennakoitua erittäin todennäköisen liike-
toimen rahavirran suojauksina tai johdannaissopi-
muksina, jotka eivät täytä suojauslaskennan
soveltamisedellytyksiä.

Konserni dokumentoi suojauslaskentaa aloitta-
essaan suojattavan kohteen ja suojausinstru-
menttien välisen suhteen sekä konsernin ris-
kienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhty-
misen strategian. Konserni dokumentoi ja arvi-

oi suojausta aloitettaessa ja vähintään joka ti-
linpäättökseen yhteydessä suojaussuhteiden te-
hokkuuden tarkastelemalla suojaavan instru-
mentin kykyä kumota suojattavan erän käyvän
arvon tai rahavirtojen muutokset.

- Käyvän arvon suojaukset

Käyvän arvon suojauksen ehdot täyttävien joh-
dannaissopimusten käyvän arvon muutokset
kirjataan tulosvaikutteisesti. Samalla tavalla kä-
sitellään suojauksen kohteena olevan omai-
suus- tai velkaerän käyvän arvon muutokset
suojetun riskin osalta. Konsernilla ei ollut käyvän
arvon suojauksen ehdot täyttäviä johdannaissopimuksia vuosina 2014 eikä 2015.

- Rahavirran suojaukset

Rahavirran suojauksen ehdot täyttävien joh-
dannaissinstrumenttien tehokkaan osuuden
käyvän arvon muutos kirjataan muihin laajan
tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman ar-
vonmuutosrahastossa. Suojausinstrumentista
omaan pääomaan kertyneet voitot ja tappiot
siirretään tulosvaikutteiseksi silloin, kun suo-
jattu erä vaikuttaa voittoon tai tappioon. En-
nakoitua valuuttamääräistä myyntiä suojaavi-
en johdannaisten voitot ja tappiot kirjataan
myynnin oikaisuiksi myynnin toteutuessa.
Suojausinstrumentin voiton tai tappion teho-
ton osuus merkitään tuloslaskelmaan rahoi-
tustuottoihin tai –kuluihin. Mikäli suojattu en-
nakoitu liiketoimi johtaa rahoitusvaroihin kuu-
lumattoman omaisuuserän, kuten aineellisen
käyttöomaisuushyödykkeen kirjaamiseen,
omaan pääomaan kirjatut voitot ja tappiot siir-
retään kyseisen omaisuuserän hankintamenon
oikaisuksi.

Kun rahavirran suojaukseksi hankittu suojaus-
instrumentti erääntyy tai se myydään tai kun

suojauslaskennan soveltamisedellytykset eivät enää täyty, suojausinstrumentista kertynyt voitto tai tappio jää omaan pääomaan siihen asti, kunnes ennakoitu liiketoimi toteutuu. Kuitenkin, jos ennakoidun suojatun liiketoimen ei enää odoteta toteutuvan, omaan pääomaan kertynyt voitto tai tappio kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti.

Suojausinstrumenttien käyvät arvot on esitetty liitetiedossa kohdassa 29. Arvonmuutosrahaston muutokset on esitetty liitetiedossa 10. Muut laajan tuloksen erät.

Omat osakkeet

Jos Tulikivi Oyj hankkii takaisin omia omaan pääomaan ehtoisia instrumenttejaan, näiden instrumenttien hankintameno vähennetään omasta pääomasta.

Liikevoittovoitto/liiketulos

IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen –standardi ei määrittele liikevoiton käsitettä. Konserni on määrittänyt sen seuraavasti: liikevoitto on nettosumma, joka muodostuu kun liikevaihtoon lisätään liiketoiminnan muut tuotot, vähennetään ostokulut oikaistuina valmiiden ja keskenraausten tuotteiden varastojen muutoksella sekä omaan käyttöön valmistuksesta syntyneillä kuluilla, vähennetään työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut, poistot ja mahdolliset arvonalentumistappiot sekä liiketoiminnan muut kulut. Kaikki muut kuin edellä mainitut tuloslaskelmaerät esitetään liikevoiton alapuolella. Kurssierot ja johdannaisten käypien arvojen muutokset sisältyvät liikevoittoon, mikäli ne syntyvät liiketoimintaan liittyvistä eristä; muuten ne on kirjattu rahoituseriin. Negatiivinen liikevoitto on esitetty raportoinnissa nimellä liiketulos.

Johdon harkintaa edellyttävät laa- timisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat poiketa tehdyistä arvioista ja oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa.

- Arvioihin liittyvät epävarmuustekijät

Tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä tehdyt arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen raportointikauden päättymispäivänä. Arvioiden taustalla ovat aiemmat kokemukset sekä tulevaisuutta koskevat, tilinpäätöshetkellä todennäköisimpinä pidetyt oletukset, jotka liittyvät muun muassa konsernin taloudellisen toimintaympäristön odotettuun kehitykseen myynnin ja kustannustason kannalta. Konsernissa seurataan arvioiden ja olettamusten toteumista sekä näiden taustalla olevien tekijöiden muutoksia säännöllisesti yhdessä liiketoimintayksikköjen kanssa käyttämällä useita, sekä sisäisiä että ulkoisia tietolähteitä. Mahdolliset arvioiden ja olettamusten muutokset merkitään kirjanpitoon sillä tilikaudella, jonka aikana arviota tai olettamusta korjataan, ja kaikilla tämän jälkeisillä tilikausilla. Konsernissa ne keskeiset tulevaisuutta koskevat oletukset ja sellaiset raportointikauden päättymispäivän arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät, jotka aiheuttavat merkittävän riskin varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen muuttumisesta olennaisesti seuraavan tilikauden aikana, liittyvät laskennallisiin verosaamisiin, vaihto-omaisuuden arvostukseen ja louhoksiin liittyviin omaisuuseriin, liiketoimintojen yhdistämisissä hankittujen hyödyk-

keiden käyvän arvon määrittämiseen sekä arvonalentumistestaukseen, jota on tarkemmin selostettu alla. Konsernin johto on katsonut näiden tilinpäätöksen osa-alueiden olevan keskeisimmät, sillä niitä koskevat laatimisperiaatteet ovat konsernin näkökulmasta monimutkaisimmat ja niiden soveltaminen edellyttää eniten merkittävien arvioiden ja oletusten käyttämistä esimerkiksi omaisuuserien arvostamisessa. Lisäksi näillä tilinpäätöksen osa-alueilla käytettyjen oletusten ja arvioiden mahdollisten muutosten vaikutusten on arvioitu olevan suurimmat.

- Arvonalentumistestaus

Konsernissa testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta liikearvo, keskenraausten aineettomat hyödykkeet ja ne aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, sekä arvioidaan viitteitä aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisesta jokaisena raportointikauden päättymispäivänä. Lisäksi mineraalivarantojen etsintä- ja arviointimenojen osalta arvonalentumista arvioidaan luokittelun muutoksen yhteydessä. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty käyttöarvoon perustuvien laskelmien avulla. Näiden laskelmien laatiminen edellyttää arvioiden käyttämistä, erityisesti rahavirtaa tuottavien yksiköiden tulevaisuuden kasvuennusteiden ja kannattavuuden muutosten osalta.

Lisätietoa kerrytettävissä olevan rahamäärän herkkyydestä käytettyjen oletusten muutoksille on annettu liitetietojen kohdassa 15.3. Arvonalentumistestaus.



1 000 euro

2. Segmentit

Konsernissa on suoritettu tulosparannusohjelman yhteydessä organisaatorakenteiden yksinkertaistaminen, jossa tulisija- ja sisustuskiviliiketoiminta integroitiin. Tämän vuoksi konserni ei enää raportoi erillisinä näitä segmenttejä vuoden 2014 alusta alkaen.

2.1. Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot 2015

	Suomi	Muu Eurooppa	USA	Konserni yhteensä
Tuotot	15 087	16 070	794	31 951
Pitkäaikaiset varat	26 978	137	0	27 115
2014				
Tuotot	17 904	20 739	650	39 293
Pitkäaikaiset varat	25 718	228	0	25 946

Pitkäaikaiset varat sisältävät muut pitkäaikaiset varat kuin rahoitusinstrumentit ja laskennalliset verosaamiset.

Maantieteellisten alueiden liikevaihto esitetään asiakkaiden sijainnin mukaan ja varat esitetään varojen sijainnin mukaan. Ulkoisilta asiakkailta saadut myyntituotot on esitetty IFRS-säännösten mukaisesti.

2.2. Tiedot tärkeimmistä asiakkaista

Konsernin tuotot jakaantuivat siten, etteivät tuotot yhdenkään ulkoisen asiakkaan osalta ylittäneet 10 prosenttia konsernin tuotoista vuonna 2015 (2014).

3. Liikevaihto

	2015	2014
Tuotot tavaroiden myynneistä	29 717	36 465
Tuotot palveluista	2 234	2 828
Liikevaihto yhteensä	31 951	39 293

4. Liiketoiminnan muut tuotot

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	234	502
Vuokratuotot sijoituskiinteistöistä	13	18
Julkiset avustukset	0	122
Muut tuottoerät	338	374
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	585	1 016

5. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

Palkat	-9 403	-11 176
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	-1 659	-1 964
Muut henkilösivukulut	-712	-845
Osakkeina toteutettavat ja maksettavat optiot	-32	-24
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut yhteensä	-11 806	-14 009

Uudelleenjärjestelyvaraus, liitetieto 25, sisältää 572 (535) tuhatta euroa varausta työsuhde-etuuksista aiheutuviin, vielä maksamatta oleviin kuluihin. Tiedot johdon työsuhde-etuuksista esitetään liitetietojen kohdassa 35.3. Johdon työsuhde-etuudet.

5.1. Konsernin henkilökunta keskimäärin tilikaudella

Konsernin henkilökunta keskimäärin tilikaudella yhteensä	219	281
Konsernin henkilökunta 31.12.	276	292

1 000 euro	2015	2014
6. Poistot ja arvonalentumiset		
Poistot hyödykeryhmittäin		
Aineettomat hyödykkeet		
Tavaramerkit	-20	-20
Aktivoidut kehittämismenot	-457	-498
Muut aineettomat hyödykkeet	-1 009	-1 027
Substanssipoistot*)	-112	-79
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	-1 598	-1 624
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet		
Rakennukset	-501	-508
Koneet ja kalusto	-950	-1 081
Moottoriajoneuvot	-44	-81
Substanssipoisto maa-alueista *)	-36	-37
Muut aineelliset hyödykkeet	-141	-192
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	-1 672	-1 899
Sijoituskiinteistöt		
Rakennukset	-1	-1
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-3 271	-3 524
*) Konserni soveltaa poistojen laskennassa kivilouhosten, saostusaltaiden ja kaivosoikeuksien osalta kiven käyttöön perustuvaa substanssipoistomenetelmää. Maa-alueista tehdään substanssipoisto kiven käyttöaikaan tai läjitysalueen täyttöaikaan perustuen.		
7. Liiketoiminnan muut kulut		
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntitappiot ja romutukset	-30	-1
Sijoituskiinteistöjen hoitokulut	-4	-8
Vuokrakulut	-1 496	-1 661
Kiinteistökulut	-383	-579
Markkinointikulut	-2 050	-3 361
Valmistuksen muut muuttuvat kulut	-2 032	-2 626
Muut kuluerät	-2 518	-2 962
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-8 513	-11 198
7.1. Tutkimusmenot		
Kuluiksi kirjatut tutkimusmenot olivat nettomäärältään yhteensä 712 (1 148 vuonna 2014) tuhatta euroa.		
7.2. Tilintarkastajien palkkiot		
Tilintarkastus	63	57
Veroneuvonta	3	1
Muut palkkiot	8	18
Tilintarkastajien palkkiot yhteensä	74	76

1 000 euro	2015	2014
8. Rahoitustuotot		
Osinkotuotot myytävistä olevista rahoitusvaroista	5	2
Johdannaissopimusten käyvän arvon muutokset	0	7
Valuuttakurssivoitot	219	163
Korkotuotot myyntisaamisista	7	9
Muut korkotuotot	9	5
Rahoitustuotot yhteensä	240	186
9. Rahoituskulut		
9.1. Tulosvaikutteisesti kirjatut erät		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoan arvostettavista rahoituslaineista ja muista veloista	-645	-661
Valuuttakurssitappiot	-232	-277
Muut rahoituskulut	-306	-115
Rahoituskulut yhteensä	-1 183	-1 053

Valuuttakurssieroja on kirjattu tuloslaskelmassa liikevaihtoon ja ostoihin yhteensä seuraavasti: tappio 13 tuhatta euroa vuonna 2015 (tappio 114 tuhatta vuonna 2014).

10. Muut laajan tuloksen erät

Rahoitusinstrumentteihin liittyvät muihin laajaan tuloksen eriin kirjatut erät ovat seuraavat:

	2015			2014		
	Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen	Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen
Rahavirran suojaukset	39	-8	31	-116	24	-92
Muuntoerot	68	0	68	82	0	82
Muut laajan tuloksen erät yhteensä	107	-8	99	-34	24	-10

11. Tuloverot

	2015	2014
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	9	-4
Verojen siirto arvomuutosrahastoon	-8	-23
Laskennalliset verot	-1	671
Tuloverot yhteensä	0	644

Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan verokannalla (20%) laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma:

	2015	2014
Tulos ennen veroja	-3 881	-3 276
Verot laskettuna kotimaan verokannalla 20%	776	655
Ulkomaisten tytäryritysten poikkeavat verokannat	2	14
Verovapaat tulot	1	-2
Verotuksellisista tappioista kirjaamattomat verot	-750	0
Pakollisista varauksista kirjaamattomat laskennalliset verot	-10	0
Vähennyskelvottomat kulut	-60	-29
Muut	41	6
Verot tuloslaskelmassa	0	644

1 000 euro	2015	2014
------------	------	------

12. Osakekohtainen tulos

Emoyhtiön osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos keskimääräisellä osakeantioikaistujen osakkeiden lukumäärällä.

Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos (1 000 euro)	-3881	-2 633
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana	59 747 043	59 747 043
Laimentamaton/laimennettu osakekohtainen tulos (euro/osake)	-0,06	-0,04

13. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet 2015

	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Moottori-ajoneuvot	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 288	15 302	41 801	2 173	2 988	12	63 564
Lisäykset	0	0	272		34	0	306
Vähennykset	0	-30	-6 084	-293	-38	-12	-6 457
Hankintameno 31.12.	1 288	15 272	35 989	1 880	2 984	0	57 413
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-400	-10 021	-38 050	-2 076	-1 839	0	-52 386
Poistot	-36	-501	-947	-43	-136	0	-1 663
Kurssierot ja muut oikaisut	0	0	-4	0	-5	0	-9
Vähennysten kertyneet poistot	0	30	6 030	279	38	0	6 377
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-436	-10 492	-32 971	-1 840	-1 942	0	-47 681
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	888	5 281	3 751	97	1 149	12	11 178
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	852	4 780	3 018	40	1 042	0	9 732

Konsernin aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin kuuluvien tuotannon koneiden/laitteiden hankintamenojen vielä poistamatta oleva osa oli 2 740 (3 314) tuhatta euroa.

Koneiden ja kaluston vähennykset ja vähennysten kertyneet poistot sisältävät 13 tuhatta euroa romutuksia (ei romutuksia vuonna 2014).

Konserni ei saanut julkisia avustuksia vuonna 2015 (43 tuhatta vuonna 2014) aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin. Julkiset avustukset on kirjattu hankintamenojen vähennyksekseksi.

2014	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Moottori-ajoneuvot	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 288	15 091	42 321	2 215	2 892	10	63 817
Lisäykset	0	300	1 051	63	130	2	1 546
Vähennykset	0	-89	-1 571	-92	-34	0	-1 786
Kurssierot ja muut oikaisut	0	0	0	-13	0	0	-13
Hankintameno 31.12.	1 288	15 302	41 801	2 173	2 988	12	63 564
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-364	-9 593	-38 513	-2 075	-1 681	0	-52 226
Poistot	-36	-508	-1 081	-81	-192	0	-1 898
Vähennysten kertyneet poistot	0	80	1 544	80	34	0	1 738
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-400	-10 021	-38 050	-2 076	-1 839	0	-52 386
Kirjanpitoarvo 1.1.2014	924	5 498	3 808	140	1 211	10	11 591
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	888	5 281	3 751	97	1 149	12	11 178

1 000 euro

14. Aineettomat hyödykkeet

14.1. Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet 2015

	Liikearvo	Patentit ja tavaramerkit	Kehittämismenot	Sisäisesti aikaansaadut aineettomat hyödykkeet	Mineraalivarantojen etsintä- ja arviointimenot	Louhosalueet ja kaivospiirit	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	4 174	3 796	3 915	6 287	388	4 154	8 142	30 856
Lisäykset	0	1	0	260	0	99	221	581
Aktivoidut kehittämismenot	0	0	273	0	0	0	0	273
Vähennykset	0	-285	0	0	0	0	-809	-1 094
Hankintameno 31.12.	4 174	3 512	4 188	6 547	388	4 253	7 554	30 616
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	0	-1 012	-2 927	-4 256	-319	-1 878	-5 934	-16 326
Poistot	0	-20	-457	-110	-29	-73	-909	-1 598
Vähennysten kertyneet poistot	0	285	0	0	0	0	789	1 074
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	0	-747	-3 384	-4 366	-348	-1 951	-6 054	-16 850
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	4 174	2 784	988	2 031	69	2 276	2 208	14 530
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	4 174	2 765	804	2 181	40	2 302	1 500	13 766

Sisäisesti aikaansaadut aineettomat hyödykkeet ovat uusien louhosten avaamisesta ja altaiden rakentamisesta aiheutuneita menoja. Aineettomien hyödykkeiden kirjanpitoarvoon sisältyy louhosten avaamisesta syntyneitä menoja yhteensä 4 536 (4 475) tuhatta euroa. Louhosalueiden avaamisesta syntyneet menot ovat muutamia euroja/m³ kyseessä olevia louhosten kivivaroja kohden. Kaikilla kivivarannoilla ei ole kirjanpitoarvoa.

Muut aineettomat hyödykkeet ovat lisensejä, atk-ohjelmistoja, liittymismaksuja ja asfaltoinnista ja porteista tulleita kuluja.

Konserni ei saanut julkisia avustuksia vuonna 2015 (112 vuonna 2014) tuhatta kehittämismenoihin ja muihin aineettomiin hyödykkeisiin. Julkiset avustukset on kirjattu hankintamenojen vähennykseksi.

Mineraalivarantojen etsintä- ja arviointimenoissa ei ollut luokittelun muutosta eli siirtoa muihin aineettomiin hyödykkeisiin tilikauden aikana eikä vertailuvuonna. Tuloslaskelmaan suoraan kirjattuja mineraalivarantojen etsintä- ja arviointimenoja ei ollut vuonna 2015 eikä 2014.

Aineettomissa hyödykkeissä oli vähennyksiä/vähennysten kertyneitä poistoja 20 (10 euroa vuonna 2014) tuhatta euroa vuonna 2015.

Aineettomissa hyödykkeissä ei ollut tilikauden päättyessä keskeneräistä käyttöomaisuutta.

2014	Liikearvo	Patentit ja tavaramerkit	Kehittämismenot	Sisäisesti aikaansaadut aineettomat hyödykkeet	Mineraalivarantojen etsintä- ja arviointimenot	Louhosalueet ja kaivospiirit	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	4 174	3 795	3 751	6 287	388	4 062	7 728	30 185
Lisäykset	0	1	0	0	0	92	424	517
Aktivoidut kehittämismenot	0	0	164	0	0	0	0	164
Vähennykset	0	0	0	0	0	0	-10	-10
Hankintameno 31.12.	4 174	3 796	3 915	6 287	388	4 154	8 142	30 856
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	0	-992	-2 429	-4 173	-287	-1 815	-5 014	-14 710
Poistot	0	-20	-498	-83	-32	-63	-928	-1 624
Vähennysten kertyneet poistot	0	0	0	0	0	0	8	8
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	0	-1 012	-2 927	-4 256	-319	-1 878	-5 934	-16 326
Kirjanpitoarvo 1.1.2014	4 174	2 803	1 322	2 114	101	2 247	2 714	15 475
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	4 174	2 784	988	2 031	69	2 276	2 208	14 530

1 000 euro

15. Liikearvo ja tavaramerkki

15.1. Liikearvon kohdistaminen

Konsernin liikearvo on 4,2 (4,2) miljoonaa euroa. Siitä on kohdistettu 3,5 miljoonaa euroa Kermansavi-uuneihin ja 0,6 miljoonaa euroa sisustuskiville, jotka muodostavat erilliset rahavirtaa tuottavat yksiköt.

Kermansavi Oy:n hankinnan yhteydessä saadun Kermansavi-tavaramerkin arvosta, 3,2 miljoonasta eurosta, on kohdistettu Kermansavi-uuneihin 2,7 miljoonaa euroa ja astiat -yksikölle 0,5 miljoonaa euroa, joka on poistettu kokonaisuudessaan aikaisempina vuosina arvonalentumistauksissa esilletulleina arvonalentumistappioina. Tavaramerkin taloudellinen vaikutusaika on arvioitu rajoittamattomaksi. Tavaramerkin vahva tunnettuus tukee johdon käsitystä siitä, että tavaramerkki vaikuttaa rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan.

Liikearvon ja tavaramerkin kirjanpitoarvot jakaantuivat seuraavasti:	Sisustuskivet	Kermansavi-uunit
2015		
Liikearvo	632	3 542
Tavaramerkki		2 712
Yhteensä	632	6 254
2014		
Liikearvo	632	3 542
Tavaramerkki		2 712
Yhteensä	632	6 254

15.2. Arvonalentumistappioiden kohdistaminen ja kirjaaminen

Päätyneellä tilikaudella ei kirjattu arvonalentumistappioita.

15.3. Arvonalentumistestaus

Arvonalentumistestauksessa liiketoimintojen kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty käyttöarvoon perustuen. Rahavirtaennusteet pohjautuvat johdon hyväksymiin ennusteisiin, jotka kattavat viiden vuoden ajanjakson. Arvonalentumistestauksissa on käytetty, ennen veroja määritettyä diskonttaus korkoa Kermansavi uuneissa 10,1 (10,9 v. 2014) ja sisustuskivissä 9,9 (10,9) prosenttia, joka vastaa keskimääräistä painotettua pääomakustannusta riskillisellä huomioituna. Kermansavi uuneissa 5 prosentin liikevaihdon kasvattaminen perustuu talopakettityritysten kanssa solmittuihin sopimuksiin ja uuteen mallistoon. Myyntikatteen saadaan parannusta ostokaakeleihin siirtymisen seurauksena, sekä luukkujen ja muiden ostosien kilpailuttamisella. Toiminnan uudelleenorganisointi ja konsernissa tehtävä tulosparannusohjelma alentavat merkittävästi muuttuvia ja kiinteitä kustannuksia niin Kermansavi uuneissa kuin sisustuskivissä. Sisustuskivissä 5 prosentin liikevaihdon kasvu perustuu sisustuskivien toteutuneeseen pitkän aikavälin kasvuun. Kermansavi uuneissa on käytetty terminaalivuoden kasvuprosenttina 1 prosenttia.

Käyttöarvon laskennassa käytetyt keskeiset muuttujat olivat seuraavat:

1. Liiketulos

Kermansavi-uunien liiketuloksen ennustetaan hieman paranevan malliston uudistamisen ja konsernissa toteutettavan tulosparannusohjelman tehostamistoimenpiteiden seurauksena. Sisustuskivien liiketuloksen ennustetaan paranevan toiminnan tehostamisen myötä.

2. Diskonttaus korko - Määritetty painotettuna keskimääräisenä pääomakustannuksena (WACC), jolloin koko pääoman kustannus on oman ja vieraan pääoman kustannusten painotettu keskiarvo riskillisellä huomioituna.

1 000 euro						
Diskonttauskorko ja kasvu-olettama			Sisustuskivet		Kermansavi-uunit	
			2015	2014	2015	2014
Diskonttauskorko			9,9	10,9	10,1	10,9
Kasvuprosentti (keskimäärin ennustejaksolla)			5,0	5,0	5,0	5,0
Tehdyillä oletuksilla kerryttävissä oleva rahamäärä ylitti kirjanpitoarvon seuraavasti:					2015	2014
Sisustuskivet					1642	960
Kermansavi-uunit					849	2 552
Arvon alentumistestauksen herkkyyshanalyysit						
Herkkyyshanalyysissä ei ole huomioitu mahdollisia muuttujan muutoksesta aiheutuvia seurannaisvaikutuksia muihin tekijöihin. Tulosmuutos on testattu liike-tulos -tasolla.						
1. Vaikutus arvonalentumisen määrään, jos diskonttauskorko nousee 1 prosenttiyksikön tai tulos jää 20 % astetta tavoitetta alhaisemmaksi.						
			Diskonttauskorko		Liike-tulosmuutos, % asetetuista tavoitteista	
			2015	2014	2015	2014
Sisustuskivet			-	-	-	-
Kermansavi-uunit			-354	-	-1 259	-
Kermansavi uuneissa 0,64 prosenttiyksikön koron nousu johtaisi arvonalentumiskirjaukseen. Kermansavi-uuneissa 1,06 prosenttiyksikön ja Sisustuskivissä 3,96 prosenttiyksikön lasku liikevoittoprosentissa johtaisi arvonalentumiskirjaukseen.						

15.4 Mineraalivarantojen etsintä- ja arviointimenot

Mineraalivarantojen etsintä- ja arviointimenot kuuluvat tulisijat -liiketoimintaan. Aktivoitujen etsintä- ja arviointimenojen kirjanpitoarvo on 39 (69) tuhatta euroa. Arvon alentumistestaus suoritetaan aina kyseisten menojen luokittelun muutoksen yhteydessä sekä jos arvonalentumisesta muutoin on viitteitä. Luokittelun muutos on käsitelty tarkemmin tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa kohdassa Mineraalivarantojen etsintä- ja arviointimenot.

1 000 euro						
				2015	2014	
				Rakennukset	Rakennukset	
16. Sijoituskiinteistöt						
Hankintameno 1.1.				44		114
Vähennykset				-16		-70
Hankintameno 31.12.				28		44
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.				-34		-97
Poistot				-1		-1
Vähennysten kertyneet poistot				7		64
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.				-28		-34
Kirjanpitoarvo 1.1.				10		17
Sijoituskiinteistöjen (rakennukset) kirjanpitoarvo 31.12.				0		10
Hankintameno 1.1.				166		188
Vähennys				-74		-22
Kirjanpitoarvo 1.1. - 31.12.				92		166
Sijoituskiinteistöjen (maa-alueet) kirjanpitoarvo 31.12.				92		166
Käypä arvo *)				92		280
Pantatut kiinteistöt				34		34

*) Kiinteistöjen arvo perustuu kiinteistönvälittäjän lausuntoon niiden kiinteistöjen osalta, joilla on markkina-arvo toimivilla markkinoilla. Konserni on luokitellut kaikkien sijoituskiinteistöjensä käypien arvojen hierarkian tasoksi 3, koska havainnoitavissa olevia markkinatietoja ei ole kattavasti käytettävissä käypää arvoa määrittäessä.

Sijoituskiinteistöjen kirjanpitoarvo yhteensä 31.12.				92		176
17. Osuudet osakkuusyriksissä				2015		2014
Osakkeet ja -osuudet osakkuusyriksissä						
Osakkeet ja -osuudet osakkuusyriksissä 31.12.				0		0
Osuus osakkuusyriksien tuloksesta				-8		29
Tiedot konsernin osakkuusyriksistä sekä niiden yhteenlasketut varat, velat ja voitto/tappio (1 000 euro):						
2015						
Rakentamisen MALL Oy	Kotipaikka	Varat	Velat	Voitto/tappio	Omistusosuus %	
	Helsinki	0	0	0	0	
2014						
Rakentamisen MALL Oy	Helsinki	117	99	14	25,0	
Rakentamisen MALL Oy:n tarkoituksena on kehittää omistajayritystensä tapaa toimia markkinoilla. Yhtiön osakkeet on myyty kesäkuussa 2015.						
18. Muut rahoitusvarat				2015		2014
Myytäväissä olevat rahoitusvarat						
Tasearvo 1.1.				34		26
Lisäys/vähennys				-8		8
Tasearvo 31.12.				26		34

Myytäväissä olevat rahoitusvarat ovat sijoituksia noteeraamattomiin osakkeisiin. Ne arvostetaan hankintamenuon, koska niiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää.

1 000 euro						
19. Laskennalliset verosaamiset ja -velat						
Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2015 aikana:	1.1.2015	Kirjattu tulosvaikutteisesti	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kirjattu omaan pääomaa	Kurssierot	31.12.2015
Laskennalliset verosaamiset:						
Varaukset	201	-58	0	0	0	143
Vähennyskelpoiset tappiot	1 810	-260	0	0	-1	1 548
Kertyneet, verotuksessa vielä vähentämättömät poistot	1 069	238	0	0		1 307
Arvonmuutosrahaston muutoksesta	42	0	-7	0	0	35
Muut erät	214	-3	0	0	0	211
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	3 336	-83	-7	0	-1	3 244
Laskennalliset verovelat:						
Aineettomien hyödykkeiden aktivointi	-61	33	0	0	0	-28
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon liiketoimintojen yhdistämisissä	-717	59	0	0	0	-658
Muut erät	-109	0	0	0	0	-109
Laskennalliset verovelat yhteensä	-887	92	0	0	0	-795
Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2014 aikana:	1.1.2014	Kirjattu tulosvaikutteisesti	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kirjattu omaan pääomaa	Kurssierot	31.12.2014
Laskennalliset verosaamiset:						
Varaukset	544	-343	0	0	0	201
Vähennyskelpoiset tappiot	1 115	715	0	0	-20	1 810
Kertyneet, verotuksessa vielä vähentämättömät poistot	885	184	0	0	0	1 069
Arvonmuutosrahaston muutoksesta	19	0	23	0	0	42
Johdannaisten arvostaminen käypään arvoon	7	-7	0	0	0	0
Muut erät	223	-9	0	0	0	214
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	2 792	540	23	0	-20	3 336
Laskennalliset verovelat:						
Aineettomien hyödykkeiden aktivointi	-109	48	0	0	0	-61
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon liiketoimintojen yhdistämisissä	-776	59	0	0	0	-717
Muut erät	-109	0	0	0	0	-109
Laskennalliset verovelat yhteensä	-994	107	0	0	0	-887

Konserni on kirjannut laskennallisia verosaamisia osasta veronalaisia vähennyskelpoisia eriä. Laskennalliset verosaamiset on kirjattu osittain verotuksellisista tappioista ja kaikista verotuksessa vielä vähentämättömistä poistoista, koska on todennäköistä, että yritykselle syntyy verotettavaa tuloa niin, että verosaamiset pystytään hyödyntämään. Kyseiset tappiot vanhenevat asteittain vuosien 2021 - 2025 aikana. Vuoden 2015 tappioista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista ja aiemmista vahvistetuista tappioista kirjattujen laskennallisten verosaamisten arvostusta on tarkennettu -0,2 miljoonaa euroa. Yhtiössä suoritetun tulosparannusohjelman 2013-2015 ansiosta yrityksen kustannusrakenne on korjaantunut merkittävästi, joten yhtiö uskoo pystyvänsä tekemään positiivista tulosta jo strategiakaudella 2016-2018.

Yhtiötä on saneerattu kahden viime vuoden aikana todella merkittävästi kaikista henkilöryhmistä. Tulosparannusohjelmasta aiheutui n. 5 miljoonan euron kertaluonteiset kulut vuosille 2013-2015, mutta sillä on saatu yhtiön rakenne huomattavasti kilpailukykyisemmäksi. Tehdyt muutokset ovat olleet pääsääntöisesti rakenteellisia, joiden ansiosta kiinteät kulut on saatu tiputettua noin 15 miljoonasta eurosta noin 10 miljoonaan euroon. Tulosparannusohjelmassa on toteutettu mm. tuotannon keskittäminen Juuassa, lopetettu Saksan toimipiste, muutettu Ruotsin jakelu, uudistettu Kermansavi mallisto ja solmittu runsaasti uusia talopakettisopimuksia. Vaikea markkinatilanne ja isot muutokset aiheuttivat suuren liikevaihdon laskun vuosille 2013-2015, mutta kun markkinatilanne paranee hieman ja liikevaihto saadaan takaisin kasvu-uralle, niin nykyinen kustannusrakenne mahdollistaa hyvän tuloksen tekemisen.

Vuonna 2021 vanhenee 355 tuhatta euroa, vuonna 2022 25 tuhatta euroa, vuonna 2023 474, vuonna 2024 693 tuhatta euroa ja vuonna 2025 1 tuhatta euroa.

1 000 euro	2 015		2 014
20. Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet	3 733		4 456
Keskeneräiset tuotteet	2 519		2 769
Valmiit tuotteet	2 414		2 894
Vaihto-omaisuus yhteensä	8 666		10 119

Tilikauden aikana tuloslaskelmaan kirjattiin aineista ja tarvikkeista sekä keskeneräisten ja valmiiden tuotteiden muutoksen kautta kuluksi yhteensä 17 231 (22 502) tuhatta euroa. Lisäksi tilikaudella kirjattiin kuluksi 191 (205) tuhatta euroa, jolla vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvo alennettiin vastaamaan sen nettorealisointiarvoa.

21. Myyntisaamiset ja muut saamiset			
21.1. Lyhytaikaiset myyntisaamiset ja muut saamiset			
Myyntisaamiset	1 871		3 250
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	4		6
Siirtosaamiset			
Saamiset avustuksista	0		155
Ennakkomaksut	166		192
Muut siirtosaamiset	167		185
Muut saamiset	218		333
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	2 426		4 121
21.2. Myyntisaamisten ikäjakaua ja arvonalentumiset tilinpäätöspäivänä			
2015	brutto	arvonalentuminen	netto
Erääntymättömät	1 405		1 405
Erääntyneet			
Alle 30 päivää	238		238
31 - 60 päivää	65		65
61 - 90 päivää	62	26	36
Yli 90 päivää	167	40	127
Yhteensä	1 937	66	1 871
2014	brutto	arvonalentuminen	netto
Erääntymättömät	2 796		2 796
Erääntyneet			
Alle 30 päivää	266		266
31 - 60 päivää	138		138
61 - 90 päivää	16		16
Yli 90 päivää	117	83	34
Yhteensä	3 333	83	3 250

1 000 euro			
21.3. Myyntisaamiset riskiryhmittäin			
2015		brutto	arvonalentuminen netto
Suurimmat asiakkaat asiakasryhmittäin			
Kamiinanvalmistajat	89		89
Tulisijojen jälleenmyyjät ulkomailla	688	44	644
Rakennusliikkeet	114		114
Jälleenmyyjät kotimaassa	813	8	805
Loppuasiakkaat	233	14	219
Myyntisaamiset riskiryhmittäin yhteensä	1 937	66	1 871
2014			
Suurimmat asiakkaat asiakasryhmittäin		brutto	arvonalentuminen netto
Kamiinanvalmistajat	374	0	374
Tulisijojen jälleenmyyjät ulkomailla	1 212	57	1 155
Rakennusliikkeet	95	0	95
Jälleenmyyjät kotimaassa	1 303	25	1 278
Loppuasiakkaat	349	1	348
Suurimmat asiakkaat asiakasryhmittäin yhteensä	3 333	83	3 250
Kirjanpitoarvo myyntisaamisista, joiden ehdot neuvoteltu uudelleen	0		0
Myyntisaamisten ja muiden saamisten käypä arvo			

Myyntisaamisten ja muiden saamisten alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen saamisten maturiteetti huomioon ottaen.

Saamisiin liittyvä luottoriski on esitetty liitetietojen kohdassa 28.3. Luottoriski

22. Rahavarat		2015	2014
Käteinen raha ja pankkitilit		1 429	3 665

23. Osakkeiden lukumäärä				
Osakesarjat	Osakkeita kpl	Osuus, % osakkeista	Osuus, % äänistä	Osuus, euroa osakepääomasta
K-osakkeet (10 ääntä) 31.12.2015	7 682 500	12,8	59,5	810 255
A-osakkeet (1 ääni) 31.12.2015	52 188 743	87,2	40,5	5 504 220
Osakkeita yhteensä 31.12.2015	59 871 243	100,0	100,0	6 314 475
Osakkeiden lukumäärän muutosten vaikutukset	Osakkeiden lukumäärä	Osakepääoma, e	Omat osakkeet, e	Yhteensä, euro
1.1.2011	37 143 970	6 314 475	-108 319	6 206 156
Omat osakkeet	-124 200			0
31.12.2011	37 019 770	6 314 475	-108 319	6 206 156
31.12.2012	37 019 770	6 314 475	-108 319	6 206 156
Osakeanti	22 727 273			
31.12.2014 ja 31.12.2015	59 747 043	6 314 475	-108 319	6 206 156

Yhtiöjärjestyksen mukaan A-osakkeelle maksetaan jaettavasta voitosta 0,0017 euroa suurempi osinko kuin K-osakkeelle. Tulikivi Oyj:n A-osake on listattu NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Osa-keppääoman enimmäismäärä on 10 200 tuhatta euroa vuosina 2015 ja 2014.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Vanhan osakeyhtiölain (29.9.1978/734) aikana osakemerkinnöistä saadut rahasuoritukset on kirjattu osakepääomaan ja ylikurssirahastoon osakeantien ehtojen mukaisesti. Ylikurssirahaston varat, 7334 tuhatta euroa, on tilikaudella 2010 siirretty sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti.

Vuonna 2013 toteutetussa osakeannissa kerätyt varat, 7500 tuhatta euroa, on kirjattu sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Osakeannista aiheutuneet kulut, 427 tuhatta euroa, on kirjattu veloitteen sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoa. Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.2013 oli 14 406 tuhatta euroa.

Tulikivi Oyj:n enintään noin 7,5 miljoonan euron suunnattu osakeanti päättyi 17.10.2013. Lopullisen tuloksen mukaan merkittiin osakeannissa yhteensä 22 920 917 yhtiön A-sarjan osaketta, mikä vastaa noin 101 prosenttia tarjotusta 22 727 273 osakkeesta. Yhtiön hallitus hyväksyi 21.10.2013 22 727 273 A-sarjan osakkeen merkinnät osakeannin ehtojen mukaisesti. Kaikki osakeannissa merkityt osakkeet on maksettu kokonaisuudessaan. Osakeannissa merkityt osakkeet rekisteröitiin kaupparekisteriin 22.10.2013 ja ne ovat olleet kaupankäynnin kohteena NASDAQ OMX Helsinki Oy:n pörssilistalla yhdessä yhtiön vanhojen A-sarjan osakkeiden kanssa 23.10.2013 alkaen. Uusien osakkeiden kaupparekisteriin rekisteröinnin seurauksena yhtiön A-sarjan osakkeiden lukumäärä oli 50 331 243 ja K-sarjan osakkeiden lukumäärä 9 540 000. Osakeannin pääjärjestäjänä toimi Pohjola Corporation Finance Oy. Yhtiö sai 4.4.2014 pyynnön 397 500 (1 460 000 vuonna 2013) K-sarjan osakkeen muunnosta A-osakkeiksi. Muutos rekisteröitiin kaupparekisteriin 14.4.2014, jonka jälkeen yhtiön A-sarjan osakkeiden lukumäärä on 52 188 743 ja K-sarjan osakkeiden lukumäärä 7 682 500.

Muuntoerot

Muuntoerot -rahasto sisältää ulkomaisten yksiköiden tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot.

Arvonmuutosrahasto

Arvonmuutosrahasto sisältää rahavirran suojauksen ehdot täyttävien johdannaisinstrumenttien tehokkaan osuuden käyvän arvon muutokset.

Omat osakkeet

Omien osakkeiden rahasto sisältää konsernin hallussa olevien omien osakkeiden hankintameno. Se esitetään oman pääoman vähennyksenä.

Tulikivi Oyj ei ostanut eikä luovuttanut tilikauden 2015 (2014) aikana omia osakkeita. Yhtiön hallussa oli tilikauden 2015 (2014) päättyessä 124 200 omaa A-osaketta, mikä vastasi 0,2 prosenttia osakepääomasta ja 0,1 prosenttia äänimäärästä. Omien osakkeiden hankintahinta on keskimäärin 0,87 euroa/osake. Omien osakkeiden hankinnalla ei ole ollut merkittävää vaikutusta omistuksen ja äänivallan jakautumiseen yhtiössä.

Osinkoa ei jaettu vuonna 2015 eikä vuonna 2014.

24. Optiojärjestelyt

Optio-oikeudet johdolle ja avainhenkilöille

Osakeperusteisten kannustinjärjestelyjen ehdot / optiojärjestelyt

Optio-oikeuksilla kannustetaan avainhenkilöitä pitkäjänteiseen työntekoon omistaja-arvon kasvattamiseksi. Optio-oikeuksilla pyritään myös sitouttamaan avainhenkilöt työnantajaansa. Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 13 avainhenkilöä mukaan lukien konsernin johtoryhmän jäsenet. Hallitus päättää optio-oikeuksien jakamisesta vuosittain. Optio-oikeuksien saaminen edellyttää kaikilta avainhenkilöiltä omistusta yhtiössä.

Tulikivi-konsernin johto ja avainhenkilöt ovat oikeutettuja merkitsemään yhtiön osakkeita erikseen määriteltyjen vapautuskriteerien täytyessä seuraavasti:

Optio-oikeuksia annetaan yhteensä enintään 1 800 000 kappaletta, ja ne oikeuttavat merkitsemään yhteensä enintään 1 800 000 yhtiön uutta tai sen hallussa olevaa A-sarjan osaketta. Optio-oikeudet jakaantuvat kolmeen lajiin ja niillä merkittävien osakkeiden merkintäaika on optio-oikeudella 2013A 1.5.2016-31.5.2018; optio-oikeudella 2013B 1.5.2017-31.5.2019 ja optio-oikeudella 2013C 1.5.2018-31.5.2020. Osakkeiden merkintähinta kaikilla optio-oikeuksilla on 0,33 euroa osakkeelta. Merkintähinnan perusteena on Tulikivi Oyj:n lokakuussa 2013 toteuttamassa osakeannissa käytetty merkintähinta. Merkintähinnasta vähennetään vuosittain maksetut osingot ja pääomanpalautukset.

Hallitus asettaa kunkin optiolajin vapautumiselle yhtiön tulosparannusohjelmaan liittyvät taloudelliset tavoitteet erikseen kullekin optiolajille. Optio-oikeuksia 2013A on 580 000 kappaletta, ja niillä merkittävien A-sarjan osakkeiden merkintäaika alkaa vain, mikäli tilikauden 2014 kertaerillä oikaistulle käyttökatteelle asetetut tavoitteet saavutetaan. Yhden optio-oikeuden 2013A teoreettinen markkina-arvo on 0,10 euroa per optio-oikeus. Optio-oikeuksien 2013A teoreettinen markkina-arvo on yhteensä 58 000 euroa. Yhden optio-oikeuden teoreettinen markkina-arvo on laskettu optio-oikeuksien hinnoittelussa käytettävällä Black & Scholes -mallilla seuraavien oletuksien: osakkeen kurssi 0,32 euroa, osakkeen merkintähinta 0,33 euroa, riskiton korko 0,89 prosenttia, optio-oikeuksien voimassaoloaika noin 4,5 vuotta ja volatiliiteetti 37 prosenttia. Markkina-arvon laskemisessa ei ole markkina-arvoa alentavana tekijänä otettu huomioon sitä, että vapautuskriteerille asetetut tavoitteet eivät mahdollisesti täyty.

Vuodelle 2014 asetettua käyttökateavoitetta ei saavutettu, joten vuodelta 2014 ei jaettu optioita.

Hallitus päätti jatkaa tavoitteen seurantajaksoa tilikaudelle 2015. Optio-oikeuksilla 2013B merkittävien A-osakkeiden merkintäajan alkaminen edellyttää hallituksen tilikauden 2015 kertaerillä oikaistulle käyttökatteelle (EBITDA) asetettujen tavoitteiden toteutumista. Optio-oikeuksia 2013B on 610 000 kappaletta. Yhden optio-oikeuden 2013B teoreettinen markkina-arvo on 0,03 euroa per optio-oikeus. Optio-oikeuksien 2013B teoreettinen markkina-arvo on yhteensä 18 300 euroa. Yhden optio-oikeuden teoreettinen markkina-arvo on laskettu optio-oikeuksien hinnoittelussa käytettävällä Black & Scholes mallilla seuraavien oletuksien: osakkeen kurssi 0,21 euroa, osakkeen merkintähinta 0,33 euroa, riskiton korko 0,13 prosenttia.

Optio-oikeuksien voimassaoloaika noin 4,5 vuotta ja volatiliiteetti 33 prosenttia. Markkina-arvon laskemisessa ei ole markkina-arvoa alentavana tekijänä otettu huomioon sitä, että vapautuskriteerille asetetut tavoitteet eivät mahdollisesti täyty.

Vuodelle 2015 asetettua käyttökateavoitetta ei saavutettu, joten vuodelta 2015 ei jaettu optioita.

1 000 euro						
25. Varaukset	Ympäristövaraus		Takuuvaraus		Uudelleenjärjestelyvaraus	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Varaus 1.1.	404	697	195	225	535	1927
Varausten lisäys	0	0	1	76	172	7
Diskonttauksen vaikutus, muutos	-24	11	0	0	0	0
Käytetyt varaukset	-13	-6	-61	-106	-135	-1399
Varauksen purku	-177	-298	0	0	0	0
Varaukset 31.12.	190	404	135	195	572	535

Ympäristöveloitteet

Tulikivi-konsernin tilinpäätöstä laadittaessa arvioitavissa olevista ympäristöveloitteista on kirjattu varaus, joka kattaa louhoksien aikanaan tapahtuvaan sulkemiseen liittyvät vesien tarkkailumenot, turvallisuusjärjestelyt ja läjitysalueosien loppuverhoilut. Tällä hetkellä avattujen louhosten osalta menojen on arvioitu syntyvän keskimäärin noin yhdeksän vuoden kuluttua. Nykyarvon määrittämisessä käytetty diskonttaustekijä on 4 (4) prosenttia. Ympäristövarauksen määrä ennen diskonttausta on 348 (468) tuhatta euroa.

Takuuvaraus

Tulikivi-konserni antaa tietyille tuotteille viiden vuoden takuun. Takuun aikana tuotteissa havaitut takuuehtojen mukaiset viat korjataan yrityksen kustannuksella. Takuuvaraus perustuu aikaisempien vuosien kokemukseen viallisista tuotteista huomioiden tuotteisiin tehdyt parannukset.

Uudelleenjärjestelyvaraus

Uudelleenjärjestelyvaraus sisältää vuonna 2011 - 2013 toteutuneisiin irtisanomisiin liittyvät työttömyysturvan lämpäpäivärahaosuuden ja TyEL:n työkyvyttömyysosion kasvun omavastuumaksuvaraukset 520 (535) tuhatta euroa sekä johdon työsuhteiden päättymisen yhteydessä suoritettavia korvauksia 52 tuhatta euroa.

	2015	2014
Pitkäaikaiset varaukset	839	1 122
Lyhytaikaiset varaukset	58	13
Varaukset yhteensä	897	1 135
26. Lainat rahoituslaitoksilta		
tasearvot	17 766	19 981
26.1. Pitkäaikaiset		
Pankkilainat	12 527	12 099
TyEL-lainat	3 239	3 710
Pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta yhteensä	15 766	15 809

1 000 euro	2015	2014
Pitkäaikaiset rahoitusvelat erääntyvät seuraavasti:		
2015		4 172
2016	2 000	7 935
2017	3 000	7 660
2018	3 000	214
2019	9 766	0
Lainat rahoituslaitoksilta yhteensä	17 766	19 981

26.2. Lyhytaikaiset

Pitkäaikaisten pankki- ja TyEL-lainojen lyhennykset	2 000	4 172
---	-------	-------

26.3. Rahoitusvelkojen ehdot

Velkasitoumukset ovat euromääräisiä.

Tulikivi allekirjoitti 11.12.2015 rahoittajien kanssa rahoitussopimuksen, jossa sovittiin yhtiön luottojen lyhennyksistä vuosina 2016 – 2018 vastuiden suhteissa sekä rahoittajille annettavista lisävakuuksista ja kovananteista. Järjestelystä aiheutui noin 0,15 miljoonan euron kertaluonteinen kulu viimeiselle vuosineljännekselle 2015. Rahoittajilta saatiin samalla vapautus lainojen kovananttiehdoista tilanteessa 31.12.2015. Rahoitussopimus sisältää käyttökate-, omavaraisuusaste-, ja velat/käyttökate -kovanantit. Käyttökatekovananttia tarkastellaan kvartaaleittain, omavaraisuusastekovanantia puolivuositain ja velat/käyttökatekovananttia kerran vuodessa vuonna 2016. Yhtiön johdon arvion mukaan yhtiö täyttää nämä kovanantit vuonna 2016. Rahoitussopimukseen sisältyy myös rajoitus osingonjaosta ja omien osakkeiden hankinnasta mikäli sen seurauksena yhtiö rikkoisi edellä lueteltuja kovanantteja. Pitkäaikaisten rahoitusvelkojen efektiivisten korkokantojen painotettu keskiarvo 31.12.2015 oli 3,3 (3,2) prosenttia.

Konsernin vieraan pääoman ehtoisesta rahoituksesta 17,8 (13,9) miljoonaa euroon sisältyy kovanantteja, jotka on sidottu konsernin omavaraisuuteen, käyttökatteeseen tai korollisen vieraan pääoman suhteeseen konsernin käyttökatteesta. Ehtojen rikkoutuminen saattaa edellyttää neuvotteluja rahoittajan kanssa ja lisävakuuksien järjestämistä lainoille.

27. Ostovelat ja muut velat	2015	2014
27.1. Lyhytaikaiset		
Ostovelat	1 720	2 387
Saadut ennakot	317	565
Siirtovelat		
Palkat ja henkilösivukulut	2 161	2 474
Alennukset ja markkinointikulut	266	277
Ulkopuoliset palvelut	299	356
Korkovelat	349	401
Muut siirtovelat	96	166
Siirtovelat yhteensä	3 171	3 674
Velat osakkuusyrityksille	0	1
Muut velat	315	397
Lyhytaikaiset osto- ja muut velat yhteensä	5 523	7 024

Muihin siirtovelkoihin sisältyy muiden liiketoimintakulujen jaksotuksia.

1 000 euro

28. Rahoitusriskien hallinta

Konserni altistuu liiketoiminnassaan erilaisille rahoitusriskeille. Riskienhallinnan tavoitteena on minimoida rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin tulokseen. Pääasialliset rahoitusriskit ovat valuuttariski, korkoriski, luottoriski ja maksuvalmiusriski. Konsernin rahoitus on keskitetty emoyhtiöön ja tytäryhtiöiden rahoitus hoidetaan pääsääntöisesti konsernin sisäisillä lainoilla. Talousosasto vastaa likviditeettilyijäämän sijoittamisesta ja rahoitusriskien hallinnasta hallituksessa hyväksytyjen toimintaperiaatteiden mukaisesti.

28.1. Valuuttariski

Konsernin valuuttariskit syntyvät kaupallisista transaktioista, taseen monetaarisista eristä ja ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehdyistä nettosijoituksista. Konsernin valuuttariskin kannalta merkittävimmät valuutat ovat Yhdysvaltain dollari (USD) ja Venäjän rupla (RUB). Konsernin kassavirroista yll 90 prosenttia on euromääräisiä, eli tältä osin konsernin altistuminen valuuttariskeille on vähäistä. Valuuttariskiä voidaan suojata valuuttatermiineillä. Termiinisopimuksia ei ollut avoimna tilinpäätöspäivänä. Valuuttatermiineihin ei sovelleta IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa.

Emoyrityksen toimintavaluutta on euro. Ulkomaan rahan määräiset varat ja velat muunnettuna euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin ovat seuraavat:

	2015		2014	
	USD	RUB	USD	RUB
Nimellisarvot, 1 000 euroa				
Pitkäaikaiset varat	0	100	0	124
Lyhytaikaiset varat	315	442	443	557
Lyhytaikaiset velat	9	277	1	542
Positio	306	265	442	139
Nettopositio	306	265	442	139

Oman pääoman valuuttamääräinen, lähinnä ulkomaisista tytäryhtiöistä johtuva, translaatiopositio oli vähäinen tilikauden 2015 ja 2014 lopussa. Translaatiopositiota ei ole suojattu.

Alla olevassa taulukossa on esitetty euron vahvistuminen tai heikkeneminen Yhdysvaltain dollariin ja Venäjän ruplaan verrattuna, kaikkien muiden tekijöiden pysyessä muuttumattomina. Herkkyysoanalyysi perustuu tilinpäätöspäivän ulkomaan rahan määräisiin varoihin ja velkoihin. Herkkyysoanalyysissä on otettu huomioon valuuttatermiinisopimusten vaikutus.

	2015		2014	
	Tuloslaskelma	Oma pääoma	Tuloslaskelma	Oma pääoma
+/- 10 %:n muutos EUR/USD				
välisessä valuuttakurssissa, ennen veroja	+/- 31	+/- 0	+/- 45	+/- 0
+/- 10 %:n muutos EUR/RUB				
välisessä valuuttakurssissa, ennen veroja	+/- 27	+/- 0	+/- 14	+/- 0

1 000 euro

28.2. Korkoriski

Konsernin lyhyet rahamarkkinasijoitukset altistavat sen rahavirran korkoriskille, mutta niiden vaikutus ei ole merkittävä kokonaisuudessaan. Konsernin tulot sekä operatiiviset rahavirrat ovat pääosiltaan riippumattomia markkinakorkojen vaihteluista.

Konserni on altistunut rahavirran korkoriskille lähinnä lainasalkkuun liittyen. Konserni voi ottaa lainaa joko kiinteäkorkoisena tai vaihtuvakorkoisena ja käyttää koronvaihtosopimuksia suojaamaan korkojen muutosten aiheuttamilta vaikutuksilta. Riskienhallinnan periaatteiden mukaisesti kiinteäkorkoisten lainojen ja korkojohdannaisilla suojattujen lainojen määrä tulee olla yli 50 prosenttia koko lainakannasta. Vaihtuvakorkoisten lainojen osuus yhtiön korollisista lainoista oli tilikauden lopussa 14,8 (15,9) miljoonaa euroa eli 83,8 (79,7) prosenttia. Tilinpäätöshetkellä konsernilla oli avoimena euromääräisiä koronvaihtosopimuksia nimellispääomaltaan 6,3 (7,0) miljoonaa euroa. Näiden sopimusten perusteella konserni saa Euribor-sidonnaista (6,3 me/euribor 3 kk) vaihtuvaa korkoa ja maksaa keskimäärin 2,98 (3,36) prosentin kiinteää korkoa. Konserni soveltaa suojauslaskentaa niihin koronvaihtosopimuksiin, joilla saadaan tehokas suojaus. Tällaisten koronvaihtosopimusten käypien arvojen muutokset, jotka osoittivat 175 (116) te tappiota tilinpäätöshetkellä, on kirjattu konsernin laajan tuloslaskelmaan ja oman pääoman arvonmuutosrahastoon.

Muiden koronvaihtosopimusten käyvän arvon muutoksista muodostui voittoa 0 (7) tuhatta euroa, mikä on kirjattu tulosvaikutteisesti. Jos markkinakoroissa tapahtuu 1 prosenttiyksikön muutos, lainojen kumulatiivinen korkoriski on 355 (144) tuhatta euroa negatiivinen ja kumulatiivinen vaikutus on 61 tuhatta euroa positiivinen omaan pääomaan. Tällöin on huomioitu johdannaisten vaikutus korkoriskiin ja omaan pääomaan.

Korkoriski		2015		2014
		tasearvo		tasearvo
Kiinteäkorkoiset instrumentit				
Rahoitusvelat		2 948		4 063
Vaihtuvakorkoiset instrumentit				
Rahoitusvelat		14 817		15 918
Korkojohdannaiset				
Korkovelat		175		214

28.3. Luottoriski

Konsernilla ei ole merkittäviä saamisten luottoriskikeskittymiä, koska sillä on laaja asiakaskunta eivätkä saamiset yksittäiseltä asiakkaalta tai miltään asiakasryhmältä muodostu konsernin kannalta merkittäväksi. Tilikauden aikana tulosvaikutteisesti kirjattujen myyntisaamisista johtuneiden luottotappioiden ja saamisten arvonalentumisten määrä on ollut 51 (lisäystä 6) tuhatta euroa. Luottotappioriskiä on pienennetty asiakasluottovakuutuksien avulla. Nämä kattoivat saatavakannasta tilikauden päättyessä 55,6 (61,0) prosenttia. Liiketoimintayksiköt vastaavat myyntisaamisiin liittyvästä luottoriskistä. Myyntisaamisten ikäjakauma on esitetty liitetiedossa 21.2 Myyntisaamisten ikäjakauma ja arvonalentumiset tilinpäätöksessä. Konsernin myyntisaamisten luottoriskin enimmäismäärä vastaa myyntisaamisten kirjanpitoarvoa tilikauden lopulla vähennettynä asiakasluottovakuutuksista saatavilla korvauksilla.

Rahoitusinstrumentteihin sisältyy riski siitä, että vastapuoli ei pysty täyttämään velvoitteitaan. Likvidien varojen sijoitukset tehdään kohteisiin, joiden luottokelpoisuus on hyvä. Johdannaissopimuksia tehdään vain hyvän luottokelpoisuuden omaavien pankkien kanssa.

Konsernin muiden rahoitusvarojen kuin myyntisaamisten luottoriskin enimmäismäärä vastaa näiden muiden rahoitusvarojen kirjanpitoarvoa tilikauden lopulla.

1 000 euro

28.4. Maksuvalmiusriski

Konsernissa pyritään jatkuvasti arvioimaan ja seuraamaan liiketoiminnan vaatimaa rahoituksen määrää, jotta konsernilla olisi riittävästi likvidejä varoja toiminnan rahoittamiseksi ja erääntyvien lainojen takaisinmaksuun. Rahoituksen saatavuus ja joustavuus pyritään takaamaan likvidien varojen lisäksi luotto- ja tililuottolimiittien avulla sekä käyttämällä rahoituksen hankinnassa useita rahoituslaitoksia. Käyttämättömiä tililuottolimiittejä ja nostamattomia luottoja ei ollut tilikauden päättyessä.

Seuraava taulukko kuvaa maturiteettianalyysia. Luvut ovat diskonttaamattomia ja ne sisältävät sekä koronmaksut että pääoman takaisinmaksut.

Maturiteettianalyysi

31.12.2015

Luottotyyppi	Tase-arvo	Rahavirrat yhteensä	0 - 6 kuukautta	6 kuukautta - 1 vuosi	1 - 2 vuotta	3 - 5 vuotta	yli 5 vuotta
Pankkilainat ja TyEL-lainat	17 766	19 289	298	2 311	3 446	13 231	0
Johdannaisvelat	175	149	41	41	67	0	0
Ostovelat ja muut velat	2 351	2 351	2 351	0	0	0	0
Yhteensä	20 292	21 789	2 690	2 352	3 513	13 231	0

31.12.2014

Luottotyyppi	Tase-arvo	Rahavirrat yhteensä	0 - 6 kuukautta	6 kuukautta - 1 vuosi	1 - 2 vuotta	3 - 5 vuotta	yli 5 vuotta
Pankkilainat ja TyEL-lainat	19 981	20 900	1 968	2 773	8 222	7 937	0
Johdannaisvelat	214	199	38	35	70	56	0
Ostovelat ja muut velat	3 349	3 349	3 349	0	0	0	0
Yhteensä	23 544	24 448	5 355	2 808	8 292	7 993	0

1 000 euro			
Johdannaissopimusten nimellisarvot		2015	2014
Koronvaihtosopimukset			
Erääntyy 2015			716
Erääntyy 2016		0	0
Erääntyy 2017		4 395	4 394
Erääntyy 2018		1 936	1 936
Erääntyy 2019		0	0
Koronvaihtosopimukset yhteensä tilikauden päättyessä		6 331	7 046

Koronvaihtosopimusten käyvät arvot on määritetty tulevien rahavirtojen nykyarvoon perustuvalla menetelmällä, jonka tukena ovat tilinpäätöspäivän markkinakorot ja muu markkina-informaatio. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot on esitetty liitetiedon kohdassa 29.

28.5. Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinnan pyrkimyksenä on optimaalisen pääomarakenteen avulla tukea liiketoimintaa varmistamalla normaalit toimintaedellytykset ja kasvattaa omistaja-arvoa tavoitteena paras mahdollinen tuotto. Pääomarakenteeseen vaikutetaan mm. osingonjaon ja osakeantien kautta. Konserni voi vaihdella ja mukauttaa osakkeenomistajille maksettavien osinkojen tai näille palautettavan pääoman määrää, tai uusien liikkeeseen laskettavien osakkeiden lukumäärää tai päättää omaisuuserien myynneistä velkojen vähentämiseksi. Pääomana hallinnoidaan konsernitaseen osoittamaa omaa pääomaa.

Konsernin pääomarakenteen kehitystä seurataan omavaraisuusasteen kehityksellä, jolle hallitus on asettanut osingonjakopäätöksissä alarajaksi 40 prosenttia.

11.12.2015 allekirjoitetun rahoitussopimuksen sisältyy rajoitus osingonjaosta ja omien osakkeiden hankinnasta mikäli sen seurauksena yhtiö rikkoisi rahoitussopimuksessa määriteltyjä kovenantteja.

Konserni laskee omavaraisuusaste-tunnusluvun seuraavalla kaavalla:

$100 \cdot \text{oma pääoma} / (\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot})$

	2015	2014
Oma pääoma	14 409	18 160
Taseen loppusumma	39 396	47 187
Saadut ennakot	317	565
Omavaraisuusaste, %	36,9	39,0

Bisnode D&B Finland Oy:n tekemän luottoluokituksen mukaan konsernin luottoluokitus on A.

1 000 euro

29. Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot arvostusryhmittäin sekä niiden käyvät arvot

2015 tase-erä	Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat/ -velat	Lainat ja muut saamiset	Myytävissä olevat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvelat	Tase-erien kirjanpitoarvot	Käypä arvo	Käyvän arvon hierarkia taso
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
Myyntisaamiset ja muut saamiset	0	15	0	0	15	15	2
Muut rahoitusvarat	0	0	26	0	26	26	2
Lyhytaikaiset rahoitusvarat							
Myyntisaamiset ja muut saamiset	0	2 089	0	0	2 089	2 089	2
Rahavarat	0	1 429	0	0	1 429	1 429	2
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	0	3 533	26	0	3 559	3 559	
Pitkäaikaiset rahoitusvelat							
Rahoitusvelat	0	0	0	15 766	15 766	15 876	2
Johdannaisopimukset	175	*) 0	0	0	175	175	2
Lyhytaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat	0	0	0	2 000	2 000	2 035	2
Ostovelat ja muut velat	0	0	0	2 034	2 034	2 034	2
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	175	0	0	19 800	19 975	20 120	

*) Sisältää johdannaisia joihin sovelletaan IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa 139 (170) te.

1 000 euro

Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot arvostusryhmittäin sekä niiden käyvät arvot

2014 tase-erä	Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat rahoitusvarat/ -velat	Lainat ja muut saamiset	Myytavissä olevat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvelat	Tase-erien kirjanpitoarvot	Käypä arvo	Käyvän arvon hierarkia taso
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
Myyntisaamiset ja muut saamiset	0	28	0	0	28	28	2
Muut rahoitusvarat	0	0	26	0	26	26	2
Lyhytaikaiset rahoitusvarat							
Myyntisaamiset ja muut saamiset	0	3 582	0	0	3 582	3 582	2
Rahavarat	0	3 665	0	0	3 665	3 665	2
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	0	7 275	26	0	7 301	7 301	
Pitkäaikaiset rahoitusvelat							
Rahoitusvelat	0	0	0	15 809	15 809	15 941	2
Johdannaissopimukset	214	*) 0	0	0	214	214	2
Lyhytaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat	0	0	0	4 172	4 172	4 323	2
Ostovelat ja muut velat	0	0	0	2 784	2 784	2 784	2
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	214	0	0	22 765	22 979	23 262	

*) Sisältää johdannaisia joihin sovelletaan IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa 170 (77) te.

Käypien arvojen hierarkian tasojen kuvaukset:

Taso 1: Käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten omaisuuserien tai velkojen noteerattuihin (oikaisemattomiin) hintoihin toimivilla markkinoilla.

Taso 2: Käyvät arvot perustuvat merkittäviltä osin muihin syöttötietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle ovat havainnoitavissa joko suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina). Näiden instrumenttien käyvän arvon määrittämisessä konserni käyttää yleisesti hyväksytyjä arvostusmalleja, joiden syöttötiedot kuitenkin perustuvat merkittäviltä osin havainnoitavissa oleviin markkinatietoihin.

Taso 3: Käyvät arvot eivät perustu todennettavissa oleviin markkinatietoihin (muut kuin havainnoitavissa olevat syöttötiedot) vaan merkittäviltä osin johdon arvioihin ja niiden käyttöön yleisesti hyväksytyissä arvostusmalleissa.

Päättäneen tilikauden ja edellisen tilikauden aikana ei tapahtunut siirtoja käypien arvojen hierarkian tasojen välillä.

	2015	2014
Johdannaissopimukset		
Koronvaihtosopimukset, nimellisarvo	6 331	7 046
Koronvaihtosopimukset, käypä arvo	-175	-214

1 000 euro						
30. Liiketoiminnan rahavirtojen oikaisut					2015	2014
Liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa:						
Poistot					3 271	3 524
Varausten muutos					-238	-1 714
Kurssierot					44	156
Muut					-169	-507
Liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa yhteensä					2 908	1 459

31. Vuokrasopimukset

Muut vuokrasopimukset

31.1. Konserni vuokralle ottajana

Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:						
Seuraavalla tilikaudella maksettavat					353	573
Vuotta pidemmän ja enintään viiden vuoden kuluttua					24	164
Yli viiden vuoden kuluttua					6	12
Muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat yhteensä					383	749

Konserni on vuokrannut useat tuotanto- ja toimistotilat. Vuokrasopimukset ovat pääsääntöisesti toistaiseksi voimassa olevia. Määräaikaisiin vuokrasopimuksiin sisältyy mahdollisuus jatkaa sopimusta alkuperäisen päättymispäivän jälkeen. Vuoden 2015 tuloslaskelmaan sisältyy muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettuja vuokramenoja 983 (1 304) tuhatta euroa.

Vuokravastuut kalustosta ja laitteista						
Seuraavalla tilikaudella maksettavat					221	375
Vuotta pidemmän ja enintään viiden vuoden kuluttua					78	246
Vuokrasopimuksista maksettavat määrät yhteensä					299	621

Leasingsopimukset ovat kolmen-kuuden vuoden leasingsopimuksia, joihin ei liity lunastusehtoja.

31.2. Konserni vuokralle antajana

Konserni on vuokrannut liike- ja toimistotilaa omistamistaan kiinteistöistä purettavissa olevilla vuokrasopimuksilla.

Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella saatavat vähimmäisvuokrat:

Seuraavalla tilikaudella maksettavat					35	64
Vuotta pidemmän ja enintään viiden vuoden kuluttua					8	15
Yli viiden vuoden kuluttua					25	27
Muiden vuokrasopimusten perusteella saatavat vähimmäisvuokrat yhteensä					68	106

1 000 euro	2015	2014
32. Vastuositoumukset		
Lainat ja tililuottolimitit, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä ja pantteja		
Rahalaitoslainat ja lainojen takaukset	17 766	19 981
Annetut kiinteistökiinnitykset	15 780	14 864
Annetut yritysikiinnitykset	19 996	19 996
Vakuudeksi annetut kiinnitykset ja pantit yhteensä	35 776	34 860
Muut omat sitoumukset, joista annettu vakuuksia		
Annetut kiinteistökiinnitykset	534	534
Annetut pantit	3	3
Muut omasta puolesta annetut vakuudet yhteensä	537	537
Kiinteistöinvestointien arvonalisäverövähennyksen palautusvastuu	89	103

33. Ehdolliset velat

Ympäristövelvoitteet

Tulikivi-konsernilla on kaivoslain ja ympäristölainsäädännön perusteella tarkkailu- ja maisemointivelvoitteita, jotka on täytettävä toiminnan aikana ja louhoksia aikanaan suljettaessa.

Ympäristövelvoitteiden edellyttämiä toimenpiteitä tehdään jatkuvasti normaalin tuotantotyön ohessa. Ryhmään kuuluvat louhosvesien käsittely, maa- ja kiviaineksen läjitysaluejärjestelyt, tärinä- ja melumittaukset, pölyämisen estäminen ja näihin liittyvien mittaustulosten seuranta. Tästä toiminnasta aiheutuvat menot kirjataan pääsääntöisesti tuloslaskelmaan kuluiksi. Maa-ainesten ajo uusien louhosten avaamisen yhteydessä läjitysalueille aktivoidaan muihin aineettomiin hyödykkeisiin ja poistetaan avattavan louhoksen taloudellisen vaikutusajan mukaisesti. Läjitysalueiden verhoilutyö perustuu pitkän ajanjakson louhintasuunnitelmaan, jonka mukaan verhoilussa hyödynnetään uusien avattavien louhosten pintamateriaalia. Verhoilu voidaan kuitenkin suorittaa vasta siinä vaiheessa, kun läjitysalueella on lopulliseksi jääviä osa-alueita. Maisemointityön ei odoteta lisäävän normaalin louhintatoiminnan kustannuksia.

Tehtaan tai louhosalueen sulkemisen jälkeen tullaan suorittamaan läjitysalueiden maisemointitöiden viimeistely, kasvillisuuden istuttaminen ja kylväminen, tarvittavat vesien johtamisjärjestelyt, mahdollisten uusien tarkkailupisteiden perustaminen ja louhoksen turvallisuuskuuntoon saattaminen. Siltä osin kuin näihin liittyvät menot ovat arvioitavissa, on tehty varaus.

Ympäristölupien perusteella konsernissa on annettu takauksia yhteensä 570 000 euron arvosta. Muiden ympäristövelvoitteiden vakuudeksi on konsernissa annettu kiinteistökiinnityksiä yhteensä 34 tuhannen euron arvosta. Ympäristötarkkailua näiden alueiden osalta jatketaan lupavelvoitteiden mukaisesti toistaiseksi.

1 000 euro	Konserni		
	2015	2014	2013
34. Ympäristövastuisiin liittyviä tunnuslukuja			
Energian käyttö, sähkö MWh	8 220	9 199	10 489
Lämmitysöljyn käyttö m ³	150	150	199
Kauko- ja hakelämpö MWh	1 222	1 041	814
Nestekaasu, tn	84	123	156
Ajoneuvojen polttoaineita, m ³	173	179	185
Räjähdysaineita, tn	34	12	16
Louhostoiminnan yhteydessä irrotetut kiviainesmäärät, 1000 kiinto-m ³	150	110	100
Vuolukiven louhintaa, 1 000 kiinto-m ³ brutto	82	90	69
Läjitetty maa-aines, 1 000 irto-m ³	0	22	1
Vuolukiven irroitussahauksessa käytetään teräketjun voiteluun rypsiöljyä, joka sitoutuu pysyvästi hienoon vuolukivijauhoon. Vuonna 2015 rypsiöljyä käytettiin 71 tn.	71	53	45

Vuolukiven käyttömäärään vaikuttaa paitsi tehdaskohtainen kapasiteetti myös kulloinenkin kiven saanto-% louhoksella ja tehtaassa.

Ostettu luonnonkivi, 1 000 tn	1	1	1
-------------------------------	---	---	---

Ostettujen luonnonkivien työstöistä jäävä leikkuujäte käytetään osittain täytteiksi maanrakennuskohteille, muu osa läjitetään läjitysalueille tai kuljetetaan kaatopaikalle. Luonnonkivi ostetaan ulkopuolisilta toimittajilta.

Keraaminen uunituotanto käyttää betonituotevalmistuksessaan raaka-aineenaan pääsääntöisesti kierrätettyä posliinimurskaa, maasälpää ja erilaisia sementtejä. Keraamisia massoja käytetään vuosittain n. 1 900 tn. Keraamisten tulisijojen pinnoituksessa käytettyä pintalaattaa välitetään vuosittain noin 55 tn ja laatta-aihioiden leikkaamisesta tuleva työstöjäte ohjataan laskeutumisaltaaseen. Normaalit betoni- ja keramiikkatuotannon pesuvedet ja jätteet ohjataan tehdasalueella sijaitsevaan laskeutumisaltaaseen, mistä kiintoaine toimitetaan kaatopaikalle.

Konsernin tuotantoprosesseihin otettiin vuonna 2015 puhdasta käyttövettä yhteensä 5 024 m³. Vuolukivituotantoprosesseissa on suljettu vesikierto. Espoon tehtaalla osa prosessivedestä on kierrätyskelpoista ja Heinäveden tehtaalla käytetään prosessivesien käsittelyssä laskeutumisaltaita. Heinäveden tehtaalla prosessivesi ohjataan laskeutumisaltaaseen, josta se poistuu ylitteenä ojaan tai imeytyy maaperään. Louhosvedet johdetaan laskeutumisaltaiden kautta vesistöön. Talousjätevesi ohjataan kunnalliseen jätevesien käsittelyyn tai sellaisen puuttuessa imeytyskenttäkäsittelyyn.

1 000 euro

35. Lähipiiritapahtumat

Konsernin lähipiiriin kuuluvat emoyritys ja tytär- ja osakkuusyrietykset sekä hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, konsernin johtoryhmä ja ulkomaisten tytäryritysten toimitusjohtajat. Lähipiiriin luetaan lisäksi Suomen Kivitutkimussäätiö.

Konsernin emo- ja tytäryhtiösuhteet ovat seuraavat:	Omistusosuus (%)			Osuus äänivallasta (%)
Tulikivi Oyj, Juuka, emoyhtiö, tuotantoyhtiö				
Tulikivi U.S. Inc., USA, markkinointiyhtiö	100			100
OOO Tulikivi, Venäjä, markkinointiyhtiö	100			100
Tulikivi GbmH, Saksa, markkinointiyhtiö	100			100
AWL-Marmori Oy, Turku, kiinteistön hallintayhtiö	100			100
The New Alberene Stone Company Inc., USA, markkinointiyhtiö	100			100
35.1. Osakkuusyrietykset		2015		2014
Rakentamisen MALL Oy, Helsinki *)		0		25
*) Yhtiön osakkeet on myyty vuonna 2015				
35.2. Lähipiirin kanssa toteutuivat seuraavat liiketapahtumat:	Myynnit	Ostot	Saamiset	Velat
2015				
Osakkuusyrietykset	0	18	0	0
2014				
Osakkuusyrietykset	0	96	0	1
Liiketoimet johtoon kuuluvien avainhenkilöiden kanssa		2015		2014
Vuokrattu tiloja lähipiiriin kuuluvilta		0		9
Myynnit lähipiiriin kuuluville		2		18

Konserniyhtiöillä ei ollut saamia tilinpäätöspäivänä vuonna 2015 (2014) johtoon kuuluvilta avainhenkilöiltä.

Liiketoimet muun lähipiirin kanssa

Tulikivi Oyj on perustajajäsenenä Suomen Kivitutkimussäätiössä. Yhtiö on vuokrannut toimisto- ja varastotiloja Säätiön ja Pohjois-Karjalan Koulutus kuntayhtymän omistamasta rakennuksesta. Näistä tiloista on maksettu 48 (190) tuhannen euron suuruinen vuokra. Vuokra vastaa käypää vuokratasoa. Yhtiön palveluveloitukset Säätiöltä vuonna 2015 olivat 13 (12) tuhatta euroa ja vuokraveloitukset maa-alueesta 2 (2) tuhatta euroa. Säätiö ei ole veloittanut palveluita yhtiöltä. Yhtiöllä ei ollut saatavia Säätiöltä tilinpäätöspäivänä (3 tuhatta euroa vuonna 2014).

1 000 euro		
35.3. Johdon työsuhde-etuudet	2015	2014
Hallituksen ja toimitusjohtajan palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	343	384
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet (eläke-etuudet)		
Lakisääteisen eläke-etuuden maksut	31	32
Vapaaehtoisen lisäeläkejärjestelyn maksut	0	1
Osakeperusteiset etuudet	4	4
Yhteensä	421	861
Toimitusjohtaja		
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet		
Palkat	176	184
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet (eläke-etuudet)		
Lakisääteisen eläke-etuuden maksut	31	32
Vapaaehtoisen lisäeläkejärjestelyn maksut	0	1
Osakeperusteiset etuudet	4	2
Yhteensä	378	421

1 000 euro
Hallituksen jäsenet
Ginman-Tjeder Nella
Pohjanvirta Olli
Rönkkö Markku
Saarinen Pasi
Suutari Harri
Svanborg Reijo
Tähtinen Jyrki
Vauhkonen Anu
Vauhkonen Heikki
Vauhkonen Reijo
Yhteensä
Johtoon kuuluviksi avainhenkilöiksi luetaan johtoryhmän jäsenet ja ulkomaisten tytäryhtiöiden toimitusjohtajat.
Toimitusjohtaja kuuluu johtoryhmään.
Johtoon kuuluvien avainhenkiöiden työsuhde-etuudet
Palkat ja palkkiot
Työsuhteen päättämisen yhteydessä suoritettavat korvaukset
Työsuhteen päättämisen jälkeiset etuudet
Lakisääteisen eläke-etuuden maksut
Vapaaehtoisen lisäeläkejärjestelyn maksut
Osakeperusteiset etuudet
Johtoon kuuluvien avainhenkiöiden työsuhde-etuudet yhteensä

2015	2014
0	19
0	18
37	36
0	19
16	72
19	0
57	0
0	18
20	18
18	0
167	200
684	665
211	0
157	116
0	1
16	9
1068	791

36. Merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot

Riskillä tarkoitetaan mitä tahansa asiaa, joka voi estää tai haitata konsernin toimintaa tavoitteiden saavuttamiseksi. Riskit voivat olla nykyiseen tai tulevaan toimintaan liittyviä uhkia, epävarmuustekijöitä tai menetettyjä mahdollisuuksia. Konsernin riskit jaetaan strategisiin ja operatiivisiin riskeihin, rahoitus- ja vahinkoriskeihin. Riskien yhteydessä on esitetty niiden toteutetut tai suunnitellut hallintakeinot.

Strategiset riskit

Strategiset riskit liittyvät liiketoiminnan luonteeseen ja koskevat muun muassa konsernin liiketoimintaympäristön muutoksia, rahamarkkinoiden muutoksia, markkinatilanteen ja markkina-aseman muutoksia, kulutustottumusten ja kysyntätekijöiden muutoksia, resurssien kohdentamista, raaka-ainevaroja, lainsäädännön ja asetusten muutoksia, liiketoimintakokonaisuutta, yrityksen, tuotemerkkien ja raaka-aineen mainetta sekä suuria investointeja.

Toimintaympäristön epäsuotuisat muutokset, markkinatilanne ja markkina-asema

Kuluttajaluottamuksen äkillinen putoaminen voi aiheuttaa nopean, odottamattoman menekin laskun. Taloudellinen lama ja siihen liittyvä kuluttajien epävarmuus vaikuttavat asuntorakentamisen ja korjausrakentamisen vähenemiseen, mikä laskee tuotteiden kysyntään ja sitä kautta kannattavuutta. Lama voi myös vaikuttaa kuluttajan valintoihin siten, että hinta nousee määrääväksi tekijäksi, eivät tuotteen ominaisuudet.

Muuttuva kilpailukenttä ja markkinoille tulevat korvaavat tuotteet ja kuluttajatottumusten muutokset voivat vaikuttaa haitallisesti kon-

sernin tuotteiden kysyntään. Toimiminen useilla markkina-alueilla ja toimialan kehityksen aktiivinen seuraaminen sekä toisaalta kapasiteetin ja kustannusrakenteen joustavuus tasoittavat taloudellisiin suhdannevaihteluihin liittyviä menekkiriskejä. Lama saattaa vaikuttaa haitallisesti myös konsernin asiakkaiden maksukykyyn sekä alihankkijoiden toimintaan. Tuotteen kustannusrakenteen säilyminen kilpailukyisenä on menekin säilymisen ja kasvun edellytys.

Tulikiven markkina-alueilla tulisijakulttuurit vaihtelevat perinteisten varaavien uunien alueista maihin, joissa kamiinat ovat vahva traditio. Markkinoiden yhtenäistymisen myötä myös tulisijakulttuurit kohdemaissa muuttuvat. Kulutustottumusten muutokset saattavat vaikuttaa joidenkin tuotteiden tai valmistusmateriaalien kysyntään ja siten kannattavuuteen. Tulikivi panostaa asiakastarpeiden ymmärtämiseen ja vastaa niihin muun muassa kehittämällä jatkuvasti tuotteita uusille asiakas-segmenteille. Trendien ja säännösten muutosten seuraaminen edesauttaa asiakastarpeen ennakoimisessa. Oikein kohdennetulla viestinnällä tavoitetaan oikeat asiakasryhmät. Epäterve hintakilpailu voi heikentää kannattavuutta. Häiriöt jakelutien toiminnan tehokkuudessa heikentävät tuotteiden menekkiä. Häiriöitä voi esiintyä jakelutien uudistamisen yhteydessä tai jakelutieyrittäjistä johtuvista syistä tai kilpailevien tuotteiden tulemisesta samaan jakelutiehen. Jakeluverkostoa ja tuotetarjontaa kehitetään siten, että konsernin tuotteiden jakelu säilyy yrittäjille kannattavana ja kiinnostavana toimintana.

Tulisija-markkinoiden volyyymi on osaltaan riippuvainen talvisesongin kylmyydestä siten, että poikkeuksellisen lämmin talvi voi vähentää tulisijojen kysyntää. Lisäksi viranomaisten sääntelytoimenpiteet voivat vaikuttaa tulisijojen kysyntään.

Vuolukiviraaka-aineen hallintaan liittyvät riskit

Vuolukiviraaka-aine on luonnonmateriaali, jonka ehjyys, tekstuuri ja saantoprosentti vaihtelevat louhosittain. Raaka-aineen laatu vaikuttaa valmistuskustannuksiin. Raaka-aineen laatu pyritään määrittelemään louhoskohtaisesti kairausnäytteiden ja koelouhinnan avulla ennen louhoksen avaamista. Riskin muodostavat myös mahdolliset raaka-ainekilpailijat globaalisti sekä vuolukiviesiintymät, jotka ovat muun toimijan kuin Tulikiven hallussa. Strategisena tavoitteena on edelleen lisätä raaka-ainevarantoja. Tutkimme ja kartoitamme jatkuvasti uusia esiintymiä. Tulikivi myös lisää kiven riittävyttä käyttämällä raaka-aineen mahdollisimman tarkkaan ja kehittämällä louhintateknologiaa sekä huomioimalla kiven asettamat erityisvaatimukset tuotekehityksessä. Konserni hallitsee raaka-aineeseen liittyvää kilpailuriskiä jatkuvalla tuotekehityksellä, vahvalla kokonaiskonseptillä ja Tulikivi-brändillä sekä pitkäjänteisellä kivivaranto- ja louhossuunnittelulla.

Lainsäädännölliset muutokset ja ympäristökysymykset

Tulikiven valmistamista tulisijoista noin puolet menee vientiin pääosin Keski-Eurooppaan, Venäjälle ja Yhdysvaltoihin. Näissä maissa poikkeukselliset tuotehyväksyntämuutokset esimerkiksi hiukkaspäästörajoituksissa tai tuotteiden

käyttörajoitukset saattaisivat vaikuttaa Tulikiven tuotteiden menekkiin ja rajoittaa niiden käyttöä. Myös louhinnan ympäristölupien ehtojen tiukkeneminen ja lupaprosessien pitkittyminen kuuluvat lainsäädännöllisiin riskeihin. Ympäristölainsäädännöstä ja -määräyksistä saattaa aiheutua yhtiölle kustannuksia, jotka vaikuttavat myyntikatteisiin ja tuloskehitykseen.

Tulikivi seuraa säännösten kehittymistä ja valmistelua ja pyrkii vaikuttamaan niihin sekä suo-raan että alueiden omien tulisijayhdistysten kautta. Tuotteiden polttotekniikkaa kehitetään koko ajan ja tuotekehityksessä huolehditaan pitkäjänteisesti siitä, että Tulikiven tuotteet vastaavat paikallisia määräyksiä. Tulikivi hankkii tuotteille tarvittavat tuotehyväksynät jokaisessa kohdemaassa. Yrityksen tuotteiden elinkaari on pitkä ja tulisijat tuotteiden valmistuksen hiilipäästöt hyvin vähäiset

Liiketoimintakokonaisuus ja yritysostot

Konsernin liiketoiminnan johtamisessa otetaan huomioon kehitysmahdollisuudet, uudet tuotteet ja asiakasryhmät sekä uudet teknologiset ratkaisut. Uusiin liiketoimintamahdollisuuksiin ja uusiin markkinoihin ja tuoteryhmiin liittyy riskejä, jotka voivat vaikuttaa paitsi kannattavuuteen myös Tulikivi brändiin. Valuuttakurssien voimakkaat heilahtelut voivat vaikeuttaa markkina-aluekohtaisten katetavoitteiden saavuttamista. Tulikivi-konsernin strategisena tavoitteena on hakea kasvua myös yritysostoin. Yritysostojen ja fuusioiden onnistuminen vaikuttaa kasvusuunnitelmien toteutumiseen. Jos yrityskaupoissa tai fuusioissa epäonnistutaan, yrityksen kilpailukyky voi kärsiä ja taloudellinen asema huonontua. Toisaalta yrityskaupat voivat muuttaa yrityksen

riskiprofilia. Konsernissa tehdään yritysostoja kuitenkin vain tarkkojen liiketoiminnallisten ja taloudellisten analyysien perusteella. Vaihtoehtoisia toimintamalleja kartoitetaan aktiivisesti. Konsernissa on karsittu yrityskauppojen myötä tulleita, konsernin ydinliiketoimintaan kuulumattomia liiketoimintoja.

Operatiiviset riskit

Operatiiviset riskit liittyvät tuotteisiin, jakeluteihin, henkilöstöön, toimintaan ja prosesseihin.

Tuotevastuuriskit

Tuotevastuuriskejä pyritään pienentämään kehittämällä tuotteista mahdollisimman käyttäjäturvallisia. Jälleenmyyjä- ja asentajakoulutuksella sekä tarkoilla myyntisopimusehdoilla huolehditaan siitä, että tuote- ja palveluketjut Tuolikiveltä asiakkaalle toimivat moitteettomasti ja asiantuntemuksella. Tuotevastuuriskiltä pyritään suojautumaan myös tuote- ja toiminnanvastuuvakuutuksin.

Toiminnalliset riskit ja prosessiriskit

Toiminnalliset riskit liittyvät inhimillisen toiminnan, epäonnistuneiden yrityksen sisäisten prosessien tai ulkoisten tapahtumien seurauksiin. Tehdastoimintaan liittyvät operatiiviset riskit minimoidaan muun muassa yrityksen toimintakäsikirjan noudattamisella, johdonmukaisella työturvallisuuden kehittämisellä ja järjestelmällisellä kehitystyöllä. Uusien tuotteiden valmistamiseen ja markkinoille tuomiin liittyvät riskejä. Riskeiltä pyritään suojautumaan huolellisella suunnittelutyöllä ja henkilöstön kouluttamisella.

Riippuvuus keskeisistä tavarantoimittajista voi nostaa konsernin materiaalikustannuksia tai koneiden tai niiden varaosien kustannuksia tai vaikuttaa tuotantoon. Toimittajaverkostossa tapahtuvat häiriöt voivat vaikuttaa konsernin kykyyn toimittaa tuotteita oikea-aikaisesti asiakkailleen. Energian hankinta ulkopuolisilta toimittajilta voi vaikuttaa konsernin energia-kustannuksiin tai energian saantiin. Toisaalta korkea energian hinta tukee tuotteiden kysyntää. Toiminnallisia häiriöitä voi liittyä myös muutoksiin jakelutiessä ja logistisissa järjestelmissä. Sopimusriskit ovat osa toiminnallisia riskejä.

Konsernin liiketoiminta perustuu toimiville ja luotettaville tietojärjestelmille. Toiminnanohjausjärjestelmien hyödyntämiseen liittyy riskejä, mikäli liiketoimintaprosesseissa ei omakutsuta uusia toimintatapoja eikä uusien järjestelmien mukanaan tuomia mahdollisuuksia nopealla aikataululla. Tietojen käyttövalmiuteen liittyviä riskejä pyritään hallitsemaan muun muassa kahdentamalla kriittiset tietojärjestelmät ja tietoliikenneyhteydet, kiinnittämällä huomiota yhteistyökumppaneiden valintaan sekä standardoimalla käytössä olevia työasemamalleja ja ohjelmistoja sekä tietoturvaan liittyviä menettelytapoja.

Konsernin liiketoiminnan luonteen mukaisesti myyntisaamiset ja vaihto-omaisuus ovat merkittäviä tase-eriä. Myyntisaamiin liittyvää luottotappioriskiä hallitaan yhdenmukaisella luotonanto-politiikalla, saamisten vakuuttamisella ja tehokkaalla perintätoiminnalla. Tulikiven ydinosaaminen liittyy liiketoimintaprosesseihin, joita ovat myynti, tuotekehitys, louhinta, valmistus, hankinta ja logistiikka sekä

tarvittaviin tukitoimintoihin, joita ovat muun muassa tietohallinto, talous, henkilöstöasiat ja viestintä. Ydinosaamisen ennakoinnaton merkittävä vähentyminen tai henkilöiden uudistumiskyvyn heikkeneminen tai väestörakenteen epäedullinen kehitys nykyisillä toimintapaikkakunnilla olisi riski. Henkilöstö- ja osaamistarpeen suunnittelulla ja henkilöstön sitouttamisella jatkuvaan muutokseen ja kasvuun pyritään turvaamaan ydinosaamisen säilyminen ja saatavuus konsernissa. Yritys pyrkii jatkuvasti lisäämään henkilöstönsä ydin- ja muuta merkittävää osaamista tarjoamalla mahdollisuuksia työssä oppimiseen ja koulutukseen sekä täydentämään strategian edellyttämää osaamista niillä osa-alueilla, joilla sitä aiemmin ei ole ollut. Verkostoitumisen avulla pystytään osittain turvaamaan ydinosaamisen riittävyyttä. Avainhenkilöiden vaihtuvuus on ollut maltillista.

Toiminnan tehostaminen, hallittu muutos ja tehokas sisäinen viestintä toimivat osaltaan toiminnallisten riskien ja prosessiriskien hallintakeinoina.

Rahoitukselliset riskit

Konserni altistuu liiketoiminnassaan erilaisille rahoitusriskeille. Riskienhallinnan tavoitteena on minimoida rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin tulokseen. Pääasialliset rahoitusriskit ovat maksuvalmuisriski, pääoman hallinta, korkoriski ja valuuttariski. Rahoitusriskienhallintaa on käsitelty tarkemmin konsernitilinpäätöksen liitetietojen kohdassa 28.

Euroalueen kriisin mahdollisesti aiheuttama voimakas taantuma voi heikentää yhtiön tuotteiden kysyntää, kannattavuutta ja omavaraisuutta. Yhtiön taseen omaisuuseriin sisältyy liikearvoja, joiden arvo perustuu johdon arvioihin. Jos nämä arvot eivät toteudu, on mahdollista, että arvonalentumistestausten yhteydessä joudutaan kirjaamaan arvonalentumistappiota. Konsernin pankkilainojen kovenanttien täytyminen edellyttää yhtiön kannattavuuden paranemista.

Vahinkoriskit

Valtaosa konsernin tuotannosta on pääomavaltaista ja suuri osa konsernin pääomasta on sidottu tuotantolaitoksiin. Siten esimerkiksi tulipalo tai vakava konerikko voi aiheuttaa merkittäviä omaisuus- ja keskeytysvahinkoja sekä muita epäsuoria haitallisia vaikutuksia konsernin toimintaan. Konserni pyrkii suojautumaan tällaisilta riskeiltä arvioimalla riskienhallinnan kannalta tuotantolaitoksiaan ja prosessejaan. Vahinkoriskeihin kuuluvat myös työterveys- ja työsuojeluriskit, ympäristöriskit ja onnettomuusriskit. Konserni tarkistaa säännöllisesti vakuutuksensa osana riskien kokonaisuus- ja työturvallisuustarkistuksia. Vakuutuksilla pyritään kattamaan kaikki ne riskit, jotka ovat taloudellisesti tai muista syistä järkevää hoitaa vakuuttamalla. Vireillä ei ole oikeudenkäyntejä, eikä sen toimintaan liity muitakaan hallituksen tiedossa olevia juridisia riskejä, jotka vaikuttaisivat oleellisesti yrityksen toiminnan tulokseen.

Konsernin kehitys vuosineljänneksittäin ja liiketoiminta-alueittain

Me	Q4/2015	Q3/2015	Q2/2015	Q1/2015	Q4/2014	Q3/2014	Q2/2014	Q1/2014
Liikevaihto	9,0	8,3	8,5	6,2	10,7	9,8	10,6	8,3
Liiketulos	0,1	0,3	-0,8	-2,5	-0,2	0,2	-0,8	-1,6

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

1 000 euro	2011	2012	2013	2014	2015
Tuloslaskelma					
Liikevaihto	58 771	51 191	43 724	39 293	31 951
Muutos, %	5,1	-12,9	-14,6	-10,1	-18,7
Liiketulos	-2 368	59	-4 259	-2 439	-2 931
% liikevaihdosta	-4,0	0,1	-9,7	-6,2	-9,2
Rahoitustuotot ja -kulut sekä osuus osakkuusyhtiön tuloksesta	-754	-839	-1 000	-837	-950
Tulos ennen veroja	-3 122	-779	-5 259	-3 276	-3 881
% liikevaihdosta	-5,3	-1,5	-12	-8,3	-12,1
Tuloverot	692	155	854	671	0
Tilikauden tulos	-2 430	-642	-4 405	-2 643	-3 783
Tase					
Varat					
Pitkäaikaiset varat	33 554	31 857	30 131	29 282	26 875
Vaihto-omaisuus	10 748	11 366	10 258	10 119	8 666
Rahavarat	6 769	3 357	10 704	3 665	1 429
Muut lyhytaikaiset varat	5 507	5 154	3 558	4 121	2 426
Oma pääoma ja velat					
Oma pääoma	18 804	18 162	20 779	18 160	14 409
Korolliset velat	24 924	23 785	17 981	19 981	17 766
Korottomat velat	11 539	8 559	14 321	5 060	5 530
Taseen summa	56 578	51 733	54 651	47 187	39 396

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut 2011 - 2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Oman pääoman tuotto, %	-11,9	-3,4	-22,6	-13,5	-23,8
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-4,8	0,3	-9,8	-5,4	-7,7
Omavaraisuusaste, %	33,3	35,2	38,1	39,0	36,9
Nettovelkaantumisaste, %	96,5	112,9	59,3	89,8	113,4
Current ratio	1,5	1,7	1,8	1,6	1,7
Bruttoinvestoinnit, 1 000 euro	4 860	2 665	1 618	2 382	1 149
% liikevaihdosta	8,3	5,2	3,7	6,1	3,6
Tutkimus- ja kehitysmenot, 1 000 euro	2 091	1 648	1 574	1 380	985
% liikevaihdosta	3,6	3,1	3,6	3,5	3,1
Kehitysmenot (netto), aktivoitu, 1 000 euro	634	613	233	232	272
Tilaukanta, milj. euroa	5,7	4,6	4,4	4,2	3,9
Henkilöstö keskimäärin	427	351	293	281	219
Osakekohtaiset tunnusluvut					
Osakekohtainen tulos, euro	-0,07	-0,02	-0,11	-0,04	-0,06
Osakekohtainen oma pääoma, euro	0,51	0,49	0,35	0,30	0,25
Osingot					
Osakekohtainen osinko, euro					
A-osake	-	-	-	-	-
K-osake	-	-	-	-	-
Osinko tuloksesta, %	-	-	-	-	-
Efekttiivinen osinkotuotto, %/A-sarja	-	-	-	-	-
Hinta/voitto, (P/E)	-9,6	-33,8	-4,6	-4,5	-2,7
Osakkeen ylin kurssi, euro	1,40	0,92	0,63	0,36	0,30
Osakkeen alin kurssi, euro	0,61	0,47	0,31	0,19	0,12
Tilikauden keskipurssi, euro	1,00	0,60	0,44	0,28	0,18
Osakeantikorjattu pörssikurssi 31.12., euro	0,63	0,57	0,34	0,20	0,17
Osakekannan markkina-arvo, 1 000 euro	23 322	21 101	20 314	11 949	10 157
(Olettaen K-osakkeen markkina-arvoksi saman kuin A-osakkeella.)					
Osakkeiden vaihto, (1 000 kpl)	3 849	4 050	10 493	7 933	27 900
Osakkeiden vaihto, %	14,0	14,7	33,5	21,2	53,9
Osakkeiden osakeantioikaistun lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana, (1 000 kpl)	37 020	37 020	41 378	59 747	59 747
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa, (1 000 kpl)	37 020	37 020	59 871	59 747	59 747

Tunnuslukujen laskentaperusteet

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	
Oman pääoman tuotto-% (ROE) =	$100 \times \frac{\text{voitto/tappio}}{\text{oma pääoma (keskimäärin vuoden aikana)}}$
Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI) =	$100 \times \frac{\text{voitto/tappio ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{oma pääoma + korolliset rahoitusvelat (keskimäärin vuoden aikana)}}$
Omavaraisuusaste, % =	$100 \times \frac{\text{oma pääoma}}{\text{taseen loppusumma - saadut ennakot}}$
Nettovelkaantumisaste, % =	$100 \times \frac{\text{korolliset nettorahoitusvelat}}{\text{oma pääoma}}$
Current ratio =	$\frac{\text{lyhytaikaiset varat}}{\text{lyhytaikaiset velat}}$
Osakekohtaiset tunnusluvut	
Osakekohtainen tulos =	$\frac{\text{emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos}}{\text{tilikauden keskimääräinen, osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä *)}$
Osakekohtainen oma pääoma =	$\frac{\text{emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä *)}$
Osakekohtainen osinko =	$\frac{\text{tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä *)}$
Osinko tuloksesta, % =	$100 \times \frac{\text{osakekohtainen osinko}}{\text{osakekohtainen tulos}}$
Efektiiivinen osinkotuotto-% =	$100 \times \frac{\text{osakekohtainen osinko/osake}}{\text{A-osakkeen pörssikurssi tilikauden lopussa}}$
Hinta/voitto -suhde (P/E) =	$\frac{\text{A-osakkeen pörssikurssi tilikauden lopussa}}{\text{osakekohtainen tulos}}$
*) ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita	

Emoyhtiön tilinpäätös, FAS
Tuloslaskelma

1 000 euro	Liite	1.1. - 31.12.2015	1.1. - 31.12.2014
Liikevaihto	1.1.	30 618	37 932
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) / vähennys (-)		-732	-49
Valmistus omaan käyttöön		533	274
Liiketoiminnan muut tuotot	1.2.	402	1 069
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana		-6 140	-8 390
Varastojen muutos -/+		-723	-48
Ulkopuoliset palvelut		-4 536	-5 474
Materiaalit ja palvelut yhteensä		-11 399	-13 912
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot		-9 081	-10 833
Henkilösivukulut			
Eläkekulut		-1 610	-1 913
Muut henkilösivukulut		-545	-597
Henkilöstökulut yhteensä	1.3.	-11 236	-13 343
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	1.4.	-3 492	-3 732
Liiketoiminnan muut kulut	1.5.	-8 213	-10 885
Liiketulos		-3 519	-2 646
Rahoitustuotot ja -kulut	1.6.	-1 161	-767
Tulos ennen satunnaisia eriä		-4 680	-3 413
Satunnaiset tuotot	1.7.	218	0
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		-4 462	-3 413
Tilinpäätössiirrot			
Poistoeron muutos -/+		306	-348
Tuloverot			
Laskennalliset verot		-66	-326
Siirto arvomuutosrahastoon		8	-23
Tuloverot yhteensä		-58	-349
Tilikauden tulos		-4 214	-4 110

Tase

1 000 euro	Liite	31.12.2015	31.12.2014
Vastaavaa			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot		665	684
Aineettomat oikeudet		53	72
Liikearvo		1 458	2 195
Muut pitkävaikutteiset menot		7 440	7 809
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	2.1.	9 616	10 760
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet		944	981
Rakennukset ja rakennelmat		4 780	5 281
Koneet ja kalusto		3 009	3 763
Muut aineelliset hyödykkeet		41	41
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		0	11
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	2.2.	8 774	10 077
Sijoitukset			
Osuudet saman konsernin yrityksissä	2.3.	23	48
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	2.4.	0	194
Osuudet omistusyhteisyhteisöissä	2.3.	0	4
Muut sijoitukset	2.5.	26	26
Sijoitukset yhteensä		49	272
Pysyvät vastaavat yhteensä		18 439	21 109

Jatkuu seuraavalla sivulla.

Tase

1 000 euro	Liite	31.12.2015	31.12.2014
Vaihtuvat vastaavat			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet		3 733	4 456
Keskeneräiset tuotteet		2 519	2 770
Valmiit tuotteet / tavarat		2 235	2 716
Vaihto-omaisuus yhteensä	2.6.	8 487	9 942
Pitkäaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	2.7.	15	28
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		0	43
Laskennallinen verosaaminen	2.8.	178	243
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä		193	314
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		1 639	3 014
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		197	334
Muut saamiset		133	218
Siirtosaamiset		274	453
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	2.9.	2 243	4 019
Rahat ja pankkisaamiset		1 188	3 181
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		12 111	17 456
Vastaavaa yhteensä		30 550	38 565

Tase

1 000 euro	Liite	31.12.2015	31.12.2014
Vastattavaa			
Oma pääoma			
Osakepääoma		6 314	6 314
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		14 834	14 834
Arvonmuutosrahasto		-139	-170
Omat osakkeet		-108	-108
Edellisten tilikausien voitto		-11 394	-7 284
Tilikauden tulos		-4 214	-4 110
Oma pääoma yhteensä	2.10.	5 293	9 476
Tilinpäätössiirtojen kertymä			
Poistoero		874	1 181
Pakolliset varaukset	2.13.	897	1 135
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Lainat rahoituslaitoksilta		12 527	12 099
Eläkelainat		3 239	3 710
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	2.14.	15 766	15 809
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Lainat rahoituslaitoksilta		1 529	3 190
Eläkelainat		471	982
Saadut ennakot		83	90
Ostovelat		1 712	2 354
Velat saman konsernin yrityksille		504	390
Velat omistusyhteisyrityksille		0	1
Muut velat		259	299
Siirtovelat		3 162	3 658
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	2.15.	7 720	10 964
Vieras pääoma yhteensä		23 486	26 773
Vastattavaa yhteensä		30 550	38 565

Rahoituslaskelma

1 000 euro	1.1. - 31.12.2015	1.1. - 31.12.2014
Liiketoiminnan rahavirta		
Tulos ennen satunnaisia eriä	-4 680	-3 413
Oikaisut:		
Suunnitelman mukaiset poistot	3 492	3 732
Realisoitumattomat kurssivoitot ja -tappiot	-25	41
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	-238	-1 714
Rahoitustuotot ja -kulut	1 161	767
Muut oikaisut	29	-501
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	-261	-1 088
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	1 707	-253
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys (+)	1 455	98
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	-945	-104
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	1 956	-1 347
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-974	-906
Saadut osingot liiketoiminnasta	5	2
Saadut korot liiketoiminnasta	10	31
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	997	-2 220
Liiketoiminnan rahavirta	997	-2 220
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin, brutto	-1 175	-2 276
Investointeihin saadut avustukset	50	130
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	37	590
Myönnetyt lainat tytäryhtiöille	0	-120
Lainasaamisten takaisinmaksut	74	0
Luovutustulot muista sijoituksista	0	14
Saadut korot investoinneista	5	0
Investointien rahavirta	-1 009	-1 662
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	0	-1 500
Pitkäaikaisten lainojen nostot	2 000	2 000
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-4 216	-3 552
Saadut konserniavustukset	218	0
Rahoituksen rahavirta	-1 998	-3 052
Rahavarojen muutos lisäys (+) / vähennys (-)	-2 010	-6 934
Rahavarat tilikauden alussa	3 181	10 176
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	17	-61
Rahavarat tilikauden lopussa	1 188	3 181

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain mukaan.

Käyttöomaisuuden arvostus

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä saaduilla investointiavustuksilla ja suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina käyttöomaisuuden taloudellisen pitoajan perusteella seuraavasti:

	Poistoaika
Aineettomat oikeudet ja muut pitkävaikutteiset menot	5 - 15 vuotta
Louhosalueet ja altaat	substanssipoisot
Liikearvo	10 vuotta
Rakennukset	25 - 30 vuotta
Rakennelmat	5 vuotta
Prosessikoneet	3 - 15 vuotta
Moottoriajoneuvot	5 - 8 vuotta
ATK-laitteet	3 - 5 vuotta
Kehittämismenot	5 vuotta

Kaluston hankintameno poistetaan EVL:n enimmäispoistoin hankinta-ajankohdasta laskien.

Louhosalueista ml. louhosten avauskustannukset ja saostusaltaat sekä louhinnan maa-alueista tehdään kiven käyttöön ja läjitysalueiden täyttöaikaan perustuva substanssipoisto. Louhosalueiden ja altaiden ja muiden louhosten apurakennelmien poistaminen aloitetaan silloin, kun louhos on valmis tuotantokäyttöön.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on esitetty keskihinta-periaatteen mukaisesti tai sitä alemman todennäköisen myyntihinnan määräisenä. Vaihto-omaisuuden arvoon on sisällytetty muuttuvien menojen lisäksi osuus hankinnan ja valmistuksen kiinteistä menoista.

Tuloutusperiaate

Liikevaihtoa laskettaessa on myynnistä vähennetty myönnetty alennukset, välilliset verot sekä myyntisaamisten kurssierot. Suoritteiden myynti on tuloutettu niiden luovutuksen yhteydessä. Tuotot asennustoiminnasta ja palveluista tuloutetaan sillä tilikaudella, jolla palvelu suoritetaan.

Tutkimusmenot

Tutkimusmenot on kirjattu vuosikuluksi niiden syntymävuonna. Kehitysmenoista on aktivoitu sauna-tuoteryhmän kehitysmenot sekä toiminnanohjausjärjestelmän uudistamiseen liittyvät kehitysmenot. Louhosalueiden kairaus- ja tutkimusmenot on esitetty keskihinta-periaatteen mukaisesti tai sitä alemman todennäköisen myyntihinnan määräisenä. Kairaus- ja tutkimusmenot on kirjattu kuitenkin tuloslaskelmaan kuluksi silloin, kun kyseisten vuolukivivarantojen kaupalliseen hyödyntämiseen katsotaan liittyvän merkittävää epävarmuutta sekä toiminnanohjausjärjestelmän uudistamiseen ja uuden keraamisen malliston tuotteistamiseen sekä uusien vulukivisten pintojen kehittämiseen liittyvät kehitysmenot.

Eläkemenojen jaksotus

Yhtiön henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkemeno kirjataan kuluksi kertymisvuonna. Ulkomailla olevan henkilöstön eläkejärjestelyt on hoidettu paikallisen käytännön mukaan.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Suomen verolainsäädännön mukaan verotukselliset tilinpäätössiirrot, kuten poistoero, hyväksytään verotuksessa vähennyskelpoiseksi vain, jos ne on kirjattu myös kirjanpitoon.

Verot

Veroihin sisältyvät tilikauden tulosta vastaavat verot sekä laskennallisen verovelan ja -saamisen muutos. Laskennallinen verovelka ja -saaminen on laskettu verotuksen ja tilinpäätöksen välisille väliaikaisille eroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavien vuosien verokantaa. Taseeseen sisältyy laskennallinen verovelka kokonaisuudessaan ja laskennallinen verosaaminen arvioidun todennäköisen saamisen suuruisena.

Osingot

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osinkoa ei jaeta.

Osakeperusteiset maksut ja optio-oikeudet

Optioiden myöntämishetkellä määritetty kulu perustuu optioiden teoreettiseen markkina-arvoon, joka lasketaan optio-oikeuksien hinnoittelussa käytettävällä Black & Scholes –mallilla. Markkina-arvon laskemisessa ei markkina-arvoa alentavana tekijänä oteta huomioon sitä, että vapautuskriteereille asetetut tavoitteet eivät mahdollisesti täyty. Optio-oikeuksia on ensimmäisen kerran myönnetty vuonna 2013, ja niillä voidaan merkitä osakkeita merkintäehtojen täytyttyä aikaisintaan vuonna 2016. Kannustinjärjestelmän mukaisia maksuja ei ollut vuonna 2015 eikä 2014.

Tuloksen vertailukelpoisuus

Tilikauden ja vertailukauden tiedot ovat vertailukelpoisia.

Valuuttamääräiset erät

Valuuttamääräiset tase-erät on arvostettu Euroopan Keskuspankin ilmoittamaan tilinpäätöspäivän keskikurssiin.

Tuloslaskelman liitetiedot

1 000 euro	2015	2014
1.1. Liikevaihto		
1.1.1. Liikevaihto markkina-alueittain		
Suomi	15 082	17 895
Muu Eurooppa	14 936	19 570
USA	600	467
Liikevaihto markkina-alueittain yhteensä	30 618	37 932
1.1.2. Liikevaihdon jako tavaroiden ja palveluiden myynteihin		
Tuotot tavaroiden myynneistä	28 317	35 024
Tuotot palveluista	2 301	2 908
Tavaroiden ja palveluiden myynti yhteensä	30 618	37 932
1.2. Liiketoiminnan muut tuotot		
Vuokratuotot	91	109
Veloitukset konsernin sisäisistä palveluista	74	81
Julkisen vallan avustukset	0	122
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	17	502
Muut	220	255
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	402	1 069
1.3. Johdon palkat ja henkilökunnan lukumäärä keskimäärin		
1.3.1. Johdon työsuhde-etuudet		
Hallituksen ja toimitusjohtajan palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	343	384
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet		
Lakisääteisen eläke-etuuden maksut	31	32
Vapaaehtoisen lisäeläkejärjestelyn maksut	0	1
Muut pitkäaikaiset etuudet		
Osakeperusteiset maksut	4	4
Yhteensä	378	421

1 000 euro	2015	2014
Toimitusjohtajat		
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet		
Palkat	176	184
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet		
Lakisääteisen eläke-etuuden maksut	31	32
Vapaaehtoisen lisäeläkejärjestelyn maksut	0	1
Osakeperusteiset maksut	4	2
Yhteensä	211	219
Hallituksen jäsenet		
Ginman-Tjeder Nella	0	19
Pohjanvirta Olli	0	18
Rönkkö Markku	37	36
Saarinen Pasi	0	19
Suutari Harri	16	72
Svanborg Reijo	19	0
Tähtinen Jyrki	57	0
Vauhkonen Anu	0	18
Vauhkonen Heikki	20	18
Vauhkonen Reijo	18	0
Yhteensä	167	200
Johtoon kuuluviksi avainhenkilöiksi luetaan johtoryhmän jäsenet.		
Toimitusjohtaja kuuluu johtoryhmään.		
Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden työsuhde-etuudet		
Palkat ja palkkiot	570	518
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	211	0
Lakisääteisen eläke-etuuden maksut	137	90
Vapaaehtoisen lisäeläkejärjestelyn maksut	0	1
Osakeperusteiset etuudet	15	9
Yhteensä	933	618

1 000 euro	2015	2014
1.3.2. Henkilökunnan lukumäärä keskimäärin tilikauden aikana		
Toimihenkilöitä	57	88
Työntekijöitä	152	183
Henkilökunnan lukumäärä yhteensä	209	271
1.4. Suunnitelman mukaiset poistot		
Kehittämismenot	292	260
Aineettomat oikeudet	20	20
Muut pitkävaikutteiset menot	817	922
Substanssipoistot louhoksista *)	112	78
Rakennukset ja rakennelmat	501	509
Koneet ja kalusto	976	1 170
Muut aineelliset hyödykkeet	1	1
Substanssipoisto maa-alueista *)	36	35
Liikearvo	737	737
Suunnitelman mukaiset poistot yhteensä	3 492	3 732

*) Yhtiö soveltaa poistojen laskennassa kivilouhosten ja kaivosoikeuksien osalta kiven käyttöön perustuvaa substanssipoistomenetelmää. Maa-alueista tehdään substanssipoisto kiven käyttöaikaan tai läjitysalueen täyttöaikaan perustuen.

1 000 euro	2015	2014
1.5. Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokratulot	1 430	1 547
Kiinteistön hoitokulut	386	587
Markkinointikulut	1 876	3 069
Valmistuksen muut muuttuvat kulut	2 032	2 630
Muut kuluerät	2 489	3 052
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	8 213	10 885
1.5.2. Tilintarkastajien palkkiot		
Tilintarkastus	63	57
Veroneuvonta	3	1
Muut palkkiot	8	18
Tilintarkastajien palkkiot yhteensä	74	76
1.6. Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot pysyvien vastaavien sijoituksista		
Osinkotuotot muilta	5	16
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	11	8
Korkotuotot ja muut rahoitustuotot muilta	19	31
Johdannaissopimusten käyvän arvon muutokset	0	7
Rahoitustuotot yhteensä	35	62
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Rahoituskulut saman konsernin yrityksiltä	-231	0
Arvon alentuminen pysyvien vastaavien sijoituksista	4	0
Korkokulut muille	-645	-661
Muut rahoituskulut muille	-316	-168
Muut korko- ja rahoituskulut yhteensä	-1 196	-829
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-1 161	-767
1.7. Satunnaiset tuotot		
AWL-Marmori, konserniavustus	218	0

Taseen liitetiedot

1 000 euro	2015	2014
2.1. Aineettomat hyödykkeet		
2.1.1. Kehittämismenot		
Hankintameno 1.1.	1 488	1 322
Lisäykset	272	165
Hankintameno 31.12.	1 760	1 487
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	-803	-543
Tilikauden poisto	-292	-260
Kertyneet poistot 31.12.	-1 095	-803
Kehittämismenojen kirjanpitoarvo 31.12.	665	684
2.1.2. Aineettomat oikeudet		
Hankintameno 1.1.	705	703
Lisäykset	1	2
Hankintameno 31.12.	706	705
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	-633	-613
Tilikauden poisto	-20	-20
Kertyneet poistot 31.12.	-653	-633
Aineettomien oikeuksien kirjanpitoarvo 31.12.	53	72
2.1.3. Liikearvo		
Hankintameno 1.1. ja 31.12.	8 713	8 713
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	-6 518	-5 781
Tilikauden poisto	-737	-737
Kertyneet poistot 31.12.	-7 255	-6 518
Liikearvon kirjanpitoarvo 31.12.	1 458	2 195
Liikearvo koostuu sulautumistappioista.		

1 000 euro	2015	2014
2.1.4. Muut pitkävaikutteiset menot		
Hankintameno 1.1.	19 106	18 550
Lisäykset	580	601
Vähennykset	-809	-45
Hankintameno 31.12.	18 877	19 106
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	-11 297	-10 339
Vähennysten kertyneet poistot	789	42
Tilikauden poisto	-929	-1 000
Kertyneet poistot 31.12.	-11 437	-11 297
Muiden pitkävaikutteisten menojen kirjanpitoarvo 31.12.	7 440	7 809

Muiden pitkävaikutteisten menojen kirjanpitoarvoon sisältyy 4 536 (4 388) tuhatta euroa kivitutkimuksista sekä vuolukivilouhosten ja koelouhosten avaamisesta aiheutuneita menoja.

Muiden pitkävaikutteisten menojen vähennykset/vähennysten kertyneet poistot sisältävät romutuksia 20 (2) tuhatta euroa.

Muissa pitkävaikutteisissa menoissa ei ollut tilikauden päättyessä keskeneräistä käyttöomaisuutta.

Aineettomat hyödykkeet yhteensä	9 616	10 760
--	--------------	---------------

1 000 euro	2015	2014
2.2. Aineelliset hyödykkeet		
2.2.1. Maa-alueet		
Hankintameno 1.1.	1 381	1 403
Vähennykset	0	-22
Hankintameno 31.12.	1 381	1 381
Kertyneet substanssipoistot	-400	-365
Tilikauden substanssipoisto	-36	-35
Kertyneet poistot 31.12.	-436	-400
Maa-alueiden kirjanpitoarvo 31.12.	945	981
2.2.2. Rakennukset ja rakennelmat		
Hankintameno 1.1.	15 319	15 178
Lisäykset	0	300
Vähennykset	-30	-159
Hankintameno 31.12.	15 289	15 319
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	-10 543	-10 178
Vähennysten kertyneet poistot	30	144
Tilikauden poisto	-501	-509
Kertyneet poistot 31.12.	-11 014	-10 543
Arvonkorotus	505	505
Rakennusten ja rakennelmien kirjanpitoarvo 31.12.	4 780	5 281

1 000 euro	2015	2014
2.2.3. Koneet ja kalusto		
Hankintameno 1.1.	44 810	45 418
Lisäykset	258	1 054
Vähennykset	-6 352	-1 662
Hankintameno 31.12.	38 716	44 810
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	-41 047	-41 501
Vähennysten kertyneet poistot	6 316	1 624
Tilikauden poisto	-976	-1 170
Kertyneet poistot 31.12.	-35 707	-41 047
Koneiden ja kaluston kirjanpitoarvo 31.12.	3 009	3 763
Koneiden ja kaluston vähennykset/vähennysten kertyneet poistot sisältävät romutuksia 13 tuhatta (0 euroa vuonna 2014).		
Tuotannon koneiden ja laitteiden osuus kirjanpitoarvosta	2 740	3 314
2.2.4. Muut aineelliset hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.	289	289
Hankintameno 31.12.	289	289
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	-248	-247
Tilikauden poisto	-1	-1
Kertyneet poistot 31.12.	-249	-248
Muiden aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvo 31.12.	40	41
2.2.5. Ennakkomaksut		
Ennakkomaksut 1.1.	11	10
Lisäykset	0	1
Vähennykset	-11	0
Ennakkomaksujen kirjanpitoarvo 31.12.	0	11
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	8 774	10 077

1 000 euro	2015	2014
2.3. Osuudet saman konsernin yrityksissä	%	%
Tulikivi U.S. Inc., USA	100	100
AWL-Marmori Oy, Turku	100	100
The New Alberene Stone Company Inc., USA	100	100
OOO Tulikivi, Venäjä	100	100
Tulikivi GmbH, Saksa	100	100
Tytäryhtiöiden lisäksi Tulikivi Oyj:llä on Saksassa sivuliike Tulikivi Oyj		
Niederlassung Deutschland		
Osakkuusyrietykset		
Rakentamisen MALL Oy, Helsinki *)	0	25
*) Yhtiön osakkeet on myyty vuonna 2015.		
2.4. Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Pääomalaina AWL-Marmori Oy	0	34
Pääomalaina Tulikivi GmbH	0	160
Saamiset saman konsernin yrityksiltä yhteensä	0	194
2.5. Muut sijoitukset		
Muut	26	26
Muut sijoitukset yhteensä	26	26
2.6. Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	3 733	4 456
Keskeneräiset tuotteet	2 519	2 770
Valmiit tuotteet/ tavarat	2 235	2 716
Vaihto-omaisuus yhteensä	8 487	9 942
2.7. Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset		
Muilta	15	28
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Lainasaamiset	0	40
Siirtosaamiset	0	3
Saamiset saman konsernin yrityksiltä yhteensä	0	43
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	15	71
2.8. Laskennallinen verosaaminen		
Varauksista ja siirtovelosta	178	243

1 000 euro	2015	2014
2.9. Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	197	194
Lainasaamiset	0	133
Siirtosaamiset	0	7
Saamiset saman konsernin yrityksiltä yhteensä	197	334
Saamiset muilta		
Myyntisaamiset	1 639	3 014
Muut saamiset	133	218
Siirtosaamiset		
Muut siirtosaamiset	108	182
Saamiset avustuksista	0	78
Ennakkomaksut	166	193
Siirtosaamiset yhteensä	274	453
Saamiset muilta yhteensä	2 046	3 685
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	2 243	4 019
2.10. Oma pääoma		
Osakepääoma 1.1. ja 31.12.	6 314	6 314
Arvonmuutosrahasto 1.1.	-170	-77
Muutos	31	-93
Arvonmuutosrahasto 31.12.	-139	-170
Omat osakkeet	-108	-108
Sidottu oma pääoma	6 067	6 036
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1. ja 31.12.	14 834	14 834
Tulos edellisiltä tilikausilta 1.1.	-11 394	-7 284
Tulos edellisiltä tilikausilta 31.12.	-11 394	-7 284
Tilikauden tulos	-4 214	-4 110
Vapaa oma pääoma yhteensä	-774	3 440
Oma pääoma yhteensä	5 293	9 476
2.11. Laskelma jakokelpoisista varoista 31.12.		
Tulos edellisiltä tilikausilta	-11 394	-7 284
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	14 834	14 834
Tilikauden tulos	-4 214	-4 110
Jakokelpoiset varat yhteensä	-774	3 440

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto ei ole osingonjakokelpoista.

Optiojärjestelyt

Optio-oikeudet johdolle ja avainhenkilöille

Osakeperusteisten kannustinjärjestelyjen ehdot / optiojärjestelyt
Optio-oikeuksilla kannustetaan avainhenkilöitä pitkäjänteiseen yöntekoon omistaja-arvon kasvattamiseksi. Optio-oikeuksilla pyritään myös sitouttamaan avainhenkilöt työnantajansa. Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 13 avainhenkilöä mukaan lukien yhtiön johtoryhmän jäsenet. Hallitus päättää optio-oikeuksien jakamisesta vuosittain. Optio-oikeuksien saaminen edellyttää kaikilta avainhenkilöiltä omistusta yhtiössä.

Tulikivi Oyj:n johto ja avainhenkilöt ovat oikeutettuja merkitsemään yhtiön osakkeita erikseen määriteltyjen vapautuskriteerien täytyessä seuraavasti:

Optio-oikeuksia annetaan yhteensä enintään 1 800 000 kappaletta, ja ne oikeuttavat merkitsemään yhteensä enintään 1 800 000 yhtiön uutta tai sen hallussa olevaa A-sarjan osaketta. Optio-oikeudet jakaantuvat kolmeen lajiin ja niillä merkittävien osakkeiden merkintäaika on optio-oikeudella 2013A 1.5.2016-31.5.2018; optio-oikeudella 2013B 1.5.2017-31.5.2019 ja optio-oikeudella 2013C 1.5.2018-31.5.2020. Osakkeiden merkintähinta kaikilla optio-oikeuksilla on 0,33 euroa osakkeelta. Merkintähinnan perusteena on Tulikivi Oyj:n lokakuussa 2013 toteuttamassa osakeannissa käytetty merkintähinta. Merkintähinnasta vähennetään vuosittain maksetut osingot ja pääomanpalautukset.

Hallitus asettaa kunkin optiolajin vapautumiselle yhtiön tulosparannusohjelmaan liittyvät taloudelliset tavoitteet erikseen kullekin optiolajille. Optio-oikeuksia 2013A on 580 000 kappaletta, ja niillä merkittävien A-sarjan osakkeiden merkintäaika alkaa vain, mikäli tilikauden 2014 kertaerillä oikaistulle käyttökatteelle asetetut tavoitteet saavutetaan. Yhden optio-oikeuden 2013A teoreettinen markkina-arvo on 0,10 euroa per optio-oikeus. Optio-oikeuksien 2013A teoreettinen markkina-arvo on yhteensä 58 000 euroa. Yhden optio-oikeuden teoreettinen markkina-arvo on laskettu optio-oikeuksien hinnoittelussa käytettävällä Black & Scholes -mallilla seuraavin oletuksin: osakkeen kurssi 0,32 euroa, osakkeen merkintähinta 0,33 euroa, riskitön korko 0,89 prosenttia, optio-oikeuksien voimassaoloaika noin 4,5 vuotta ja volatilitteetti 37 prosenttia. Markkina-arvon laskemisessa ei ole markkina-arvoa alentavana tekijänä otettu huomioon sitä, että vapautuskriteerille asetetut tavoitteet eivät mahdollisesti täyty. Vuodelle 2014 käyttökatetavoitetta ei saavutettu, joten vuodelta 2014 ei jaettu optioita.

Hallitus päätti jatkaa tavoitteen seurantajaksoa tilikaudelle 2015. Optio-oikeuksilla 2013B merkittävien A-osakkeiden merkintäajan alkaminen edellyttää hallituksen tilikauden 2015 kertaerillä oikaistulle käyttökatteelle (EBIT-DA) asettamien tavoitteiden toteutumista. Optio-oikeuksia 2013B on 610 000 kappaletta. Yhden optio-oikeuden 2013B teoreettinen markkina-arvo on 0,03 euroa per optio-oikeus. Optio-oikeuksien 2013B teoreettinen markkina-arvo on yhteensä 18 300 euroa. Yhden optio-oikeuden teoreettinen markkina-arvo on laskettu optio-oikeuksien hinnoittelussa käytettävällä Black & Scholes -mallilla seuraavin oletuksin: osakkeen kurssi 0,21 euroa, osakkeen merkintähinta 0,33 euroa, riskitön korko 0,13 prosenttia. Optio-oikeuksien voimassaoloaika noin 4,5 vuotta ja volatilitteetti 33 %. Markkina-arvon laskemisessa ei ole markkina-arvoa alentavana tekijänä otettu huomioon sitä, että vapautuskriteerille asetetut tavoitteet eivät mahdollisesti täyty. Vuodelle 2015 käyttökatetavoitetta ei saavutettu, joten vuodelta 2015 ei jaettu optioita.

2.12. Omat osakkeet

Tulikivi Oyj ei ostanut eikä luovuttanut tilikauden 2015 (2014) aikana omia osakkeita. Yhtiön hallussa oli tilikauden 2015 (2014) päättyessä 124 200 omaa A-osaketta, mikä vastasi 0,2 prosenttia osakepääomasta ja 0,1 prosenttia äänimäärästä. Omien osakkeiden hankintahinta on keskimäärin 0,87 euroa/osake. Omien osakkeiden hankinnalla ei ole ollut merkittävää vaikutusta omistuksen ja äänivallan jakautumiseen yhtiössä.

Tulikivi-yhtiöllä ei ollut osakeperusteisia maksuja vuonna 2015 (2014).

1 000 euro	2015	2014
2.13. Pakolliset varaukset		
Takuuvaraus	135	195
Ympäristövaraus, pitkäaikainen	184	391
Ympäristövaraus, lyhytaikainen	6	13
Uudelleen järjestelyvaraus, pitkäaikainen	520	536
Uudelleen järjestelyvaraus, lyhytaikainen	52	0
Pakolliset varaukset yhteensä	897	1 135

Ympäristövarauksen määrä ennen diskonttausta on 348 (468) te. Nykyarvon määrittämisessä käytetty diskonttaustekijä on 4 (4) prosenttia.

2.14. Pitkäaikainen vieras pääoma		
Velat muille		
Lainat rahoituslaitoksilta	12 527	12 099
Eläkelainat	3 239	3 710
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	15 766	15 809
2.15. Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille		
Ostovelat	504	390
Velat osakkuusyriyksille		
Ostovelat	0	1
Velat muille		
Lainat rahoituslaitoksilta	1 529	3 190
Eläkelainat	471	982
Saadut ennakot	83	90
Ostovelat	1 712	2 354
Muut velat	259	299
Siirtovelat		
Palkat ja henkilösivukulut	2 157	2 462
Alennukset ja markkinointikulut	266	277
Ulkopuoliset palvelut	296	353
Korkovelat	349	401
Muut siirtovelat	94	165
Siirtovelat yhteensä	3 162	3 658
Velat muille yhteensä	7 216	10 573
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	7 720	10 964

	2015	2014
2.16. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut		
Lainat ja tililuottolimiitit, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä ja pantteja		
Rahalaitoslainat ja muut lainat yhteensä	17 766	19 981
Annetut kiinteistökiinnitykset	15 780	13 258
Annetut yritysikiinnitykset	19 996	19 996
Vakuudeksi annetut kiinnitykset ja pantit yhteensä	35 776	33 254
Muut omat sitoumukset, joista annettu vakuuksia		
Annetut kiinteistökiinnitykset	500	500
Annetut pantit	3	3
Muista omista sitoumuksista annetut vakuudet yhteensä	503	503
Muut vastuusitoumukset		
Maksettavat vuokravastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat vuokravastuut	324	552
Myöhemmin maksettavat	30	165
Maksettavat vuokravastuut yhteensä	354	717
Leasingsopimuksista maksettavat määrät		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat leasingmaksut	221	364
Myöhemmin maksettavat	78	243
Leasingsopimuksista maksettavat määrät yhteensä	299	607
Leasingsopimukset ovat kolmen-kuuden vuoden leasingsopimuksia, joihin ei liity lunastusehtoja.		
Johdannaissopimukset		
Koronvaihtosopimukset, nimellisarvo	6 331	7 046
Koronvaihtosopimukset, käypä arvo	-175	-214
Kiinteistöinvestointien arvonlisäverovähennyksen palautusvastuu	89	103

2.17. Ehdolliset velat

Ympäristövelvoitteet

Tulikivi Oyj:n ympäristövelvoitteet ja niiden hoitamiseen liittyvät seikat ja ympäristöhoitomenojen kirjaaminen

Tulikivi Oyj:llä on kaivoslain ja ympäristölainsäädännön perusteella maisemointivelvoitteita, jotka on täytettävä toiminnan aikana ja louhoksia aikanaan suljettaessa.

Ympäristövelvoitteiden edellyttämiä toimenpiteitä tehdään jatkuvasti normaalin tuotantotyön ohessa. Ryhmään kuuluvat vesien käsittely, maa- ja kiviaineksen läjitysaluejärjestelyt, tärinä- ja melumittaukset, pölyämisen estäminen ja näihin liittyvien mittaustulosten seuranta. Tästä toiminnasta aiheutuvat menot kirjataan pääsääntöisesti tuloslaskelmaan kuluiksi. Maa-ainesten ajo uusien louhosten avaamisen yhteydessä läjitysalueille aktivoidaan muihin pitkävaikutteisiin menoihin ja poistetaan avattavan louhoksen taloudellisen vaikutusajan mukaisesti. Läjitysalueiden verhoilutyö perustuu pitkän ajanjakson louhintasuunnitelmaan, jonka mukaan verhoilussa hyödynnetään uusien avattavien louhosten pintamateriaalia. Verhoilu voidaan kuitenkin aloittaa vasta siinä vaiheessa, kun läjitysalueella on lopulliseksi jääviä osa-alueita. Maisemointityön ei odoteta lisäävän normaalin louhintatoiminnan kustannuksia.

Tehtaan tai louhosalueen sulkemisen jälkeen tullaan suorittamaan läjitysalueiden maisemointitöiden viimeistely, kasvillisuuden istuttaminen ja kylväminen, tarvittavat vesien johtamisjärjestelyt, mahdollisten uusien tarkkailupisteiden perustaminen ja louhoksen turvallisuuskuntoon saattaminen. Siltä osin kuin näihin liittyvät menot ovat arvioitavissa, on tehty varaus.

Ympäristölupien perusteella konsernissa on annettu takauksia yhteensä 570 000 euron arvosta. Ympäristötarkkailua näiden alueiden osalta jatketaan lupavelvoitteiden mukaisesti toistaiseksi.

Tulikivi Oyj:n osakkeenomistajat ja johdon omistus 31.12.2015

Yhtiön 10 suurinta osakkeenomistajaa osakemäärän mukaan Lukuun ottamatta hallintarekisteröityjä osakkeita.	K-osakkeita	A-osakkeita	Osuus osakkeista, %
1. Vauhkonen Heikki	5 809 500	1 123 090	11,58
2. Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo		4 545 454	7,59
3. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen		3 720 562	6,21
4. Elo Eliisa	477 500	2 631 036	5,19
5. Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma		2 813 948	4,70
6. Suomen Kulttuurirahasto SR	100 000	2 158 181	3,77
7. Toivanen Jouko	100 000	1 912 558	3,36
8. Mutanen Susanna	797 500	846 300	2,75
9. Fennia		1 515 151	2,53
10. Vauhkonen Mikko	397 500	363 810	1,27
Yhtiön 10 suurinta osakkeenomistajaa äänimäärän mukaan Lukuun ottamatta hallintarekisteröityjä osakkeita.	ääniä/osakkeita	ääniä/osakkeita	Osuus äänimäärästä, %
1. Vauhkonen Heikki	58 095 000	1 123 090	45,90
2. Mutanen Susanna	7 975 000	846 300	6,84
3. Elo Eliisa	4 775 000	2 631 036	5,74
4. Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo		4 545 454	3,52
5. Vauhkonen Mikko	3 975 000	363 810	3,36
6. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen		3 720 562	2,88
7. Suomen Kulttuurirahasto SR	1 000 000	2 158 181	2,45
8. Toivanen Jouko	1 000 000	1 912 558	2,26
9. Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma		2 813 948	2,18
10. Fennia		1 515 151	1,17

Yhtiön hallituksen jäsenillä ja toimitusjohtajalla on määräysvallassaan yhteensä 5 810 000 K-osaketta ja 1 813 179 A-osaketta eli 46,51 % yhtiön äänivallasta.

Osakkeenomistuksen jakautuminen 31.12.2015	Osakkaita kpl	Osuus %	Osakkeita kpl	Osuus %
Osakkeiden lukumäärä, kpl				
1 - 100	472	9,30	29 421	0,05
101 - 1000	2 123	41,82	1 205 344	2,01
1001 - 5000	1 565	30,83	4 153 455	6,94
5001 - 10000	446	8,79	3 465 783	5,79
10001 - 100000	422	8,31	11 500 805	19,21
100001 -	49	0,97	39 516 435	66,00
Yhteensä	5 077	100,00	59 871 243	100,00

Yhtiön osakkeenomistajat jakaantuivat 31.12.2015 sektorikohtaisen luokituksen perusteella seuraavasti: Sektoriluokka	Osakkeet, %	Äänimäärä, %
Yksityiset yritykset	3,62	1,68
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	5,54	2,44
Julkisyhteisöt	18,51	8,59
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	4,50	2,79
Kotitaloudet	67,24	84,10
Ulkomaat	0,59	0,40
Kaikki yhteensä	100,00	100,00

Hallintarekisteröidyt osakkeet 1 543 153 kpl (2,577 prosenttia osakekannasta, 1,196 prosenttia äänimäärästä) sisältyvät kohtaan rahoitus- ja vakuutuslaitokset. Tulikivi Oyj:n omistamat 124 200 A-osaketta, sisältyvät osakkeenomistusta koskeviin tietoihin.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Helsingissä 4 helmikuuta 2016

Jyrki Tähtinen

Markku Rönkkö

Reijo Svanborg

Reijo vaukonen

Heikki Vauhjonen
toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Tulikivi Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Tulikivi Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2015. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan taikka, rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestyä. Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitetävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen vir-

heellisyden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioi-
nessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausun-
tomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansain-

välisen tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Helsingissä 10. maaliskuuta 2016
KPMG OY AB

Kirsi Jantunen
KHT

Yhteystiedot

TULIKIVI OYJ – TEHTAAT JA TOIMISTOT

Pääkonttori ja Juuan tehdas

FI-83900 Juuka
Tel. +358 403 063 100
Fax +358 206 050 711
www.tulikivi.com
etunimi.sukunimi@tulikivi.fi
tulikivi@tulikivi.fi

Suomussalmen tehdas

Saarikyläntie 26
FI-89920 Ruhtinansalmi
Tel. +358 403 063 100
Fax +358 260 050 711

Heinäveden tehdas

Rasiahontie 3
FI-79700 Heinävesi
Tel. +358 403 063 100
Fax +358 206 050 711

Espoon toimisto

Lautamiehentie 1
FI-02770 Espoo
Tel. +358 207 636 820
Fax +358 207 636 877

Tytäryritykset

Tulikivi Saksa GmbH
FI-83900 Juuka, Finland
Tel. +358 403 063 100
Fax +358 207 636 120

Tulikivi U.S., inc.

172 South Pantops Dr, Suite B
VA 22911 Charlottesville
Tel. +1-800-843 3473

OOO Tulikivi

ul.Krasnyh Partizan -14
127229 St.Petersburg
Russian Federation
Tel. +7 495 799 3362
Fax: +7 812 334 1601

Myyntinäyttelyt Suomessa

Lähin jälleenmyyjä Internet-
osoitteessa www.tulikivi.fi

Tulikivi ulkomailla

Benelux

Dutry & Co.
Jagershoek 10
B-8570 Vichte, Belgium
Tel. +32 56 776 090
Fax +32 56 774 294

Iso-Britania

Tulikivi UK Limited
Unit H Lakeside Business Park
GL7 5XL ,South Cerney
Gloucestershire
Tel. +44 1285 650 633

Italia

Eurotrias S.R.L. – GMBH
Via Max Planck 1
I-39100 Bolzano
Tel. +39 0 471 201 616
Fax +39 0 471 201 689

Itävalta

Feuer im Stein GmbH & Co KG
Gewerbepark 1
A-4861 Schörfling am Attersee
Tel. +43 7662 290 61

Latvia

SIA Akmens Krāsnis
Pulkveža Brieža 43
LV-1045 Riga
Tel. +371 6738 1149
Fax +371 2866 4916

Liettua

Kad nebūtų šalita, UAB
Bangu 22a
LT-91251 Klaipėda
Tel. +370 46 256 300
Fax +370 611 41 399

Puola

TECH PIEC
ul.B.Chrobrego 44A
PL 58-230 Niemcza
Tel. +48 74 8376 032
Fax +48 74 8376 032

Ranska

FI-83900 Juuka, Finland
Tel. +358 403 063 100
Fax +358 207 636 120

Ruotsi ja Norja

JP Walther AB
Backavägen 9
SE-531 73 Källby
Tel. +46 (0)510-541 440

Saksa

FI-83900 Juuka, Finland
Tel. +358 403 063 100
Fax +358 207 636 120

Slovakia

TALC s.r.o.
Štiavnička 77
97681 Podbrezova
Tel. +421 904 945 888

Slovenia

Feliksbaum d.o.o.
Celovška cesta 317
1210 Ljubljana – Šentvid
Tel. +386 1 421 61 80

Sveitsi

Tonwerk Lausen AG
Hauptstr. 74
CH-4415 Lausen
Tel. +41 619 279 555
Fax +41 619 279 558

Tsekin tasavalta

Sumeru Company s.r.o.
Anglicka 1
CZ-12000, Praha 2
Tel. +420 226 208 228

Unkari

Magyar-Norveg KFT
Nagy Lajos
Király útja 81
1148 Budapest
Tel. +36 1 363 3058

USA ja Kanada

Tulikivi U.S., inc.
172 South Pantops Dr, Suite B
VA 22911 Charlottesville
Tel. +1-800-843 3473

Venäjä

OOO Tulikivi
ul.Krasnyh Partizan -14
127229 St.Petersburg
+7 495 799 3362

Viro

BALTIC TK GROUP OÜ
Pihlaka 1 a
11216 Tallinn
Tel. +372 6555 486
Fax +372 6555 487



Lämmöllä,

